

KOMÜN

AYLIK SİYASİ DERGİ SAYI: 22 NİSAN-MAYIS 1993 FİYATI 8.000 TL. (KDV. DAHİL)

1 MAYIS'A GERÇEK RENGİNİ VERECEĞİZ

YAŞASIN, 1 MAYIS BİRLİK MÜCADELE GÜNÜ

10 YILLIK SAVAŞ VE
GELİNEREN AŞAMA

KÜRDİSTAN DAVASI...

PROLETER DEMOKRASİ ÜZERİNE

GUZMAN İÇİN YÜRÜTÜLEN
KAMPANYA ÜZERİNE

İÇİNDEKİLER

1 Mayıs'a Gerçek Rengini Vereceğiz	4
Yaşasın 1 Mayıs Birlik Mücadele Günü	5-9
10 Yıllık Savaş ve Geline Aşama	10-15
Kürdistan Davası Yenilmez	16-21
Guzman İçin Yürütülen kampanya	22-28
Nasıl Bir Örgütsel Bakış	29-30
Yargısız İnfazlar Devam Ediyor	31-35
Fransa'da Seçimler	36-37
Proleter Demokrasi Üzerine	38-55
Seksonomik Radikalizm	56-59
Basın Açıklaması	60

OKUYUCULARIMIZA VE KAMUOYUNA

"Basın hür, vicdanlar hür, beyinler hür" sözcüğünü ağızından düşürmeyen bir başbakana sahipiz.

Ama maalesef sosyalistler hür "sözcüğünü kullanmanın ötesinde hür ve özgürlüğe sahipni tekrar tekrar yaşıyor, yaşıyoruz.

Dergimizin 18. sayısı (Mart-Nisan 92) sayısına açılmış dava da yüklü cezalarla sonuçlandı.

18. sayımızda:

- 1) Emperyalistler arası çelişme içinde Türkiye'nin yeri ve Kürdistan
- 2) Suphi'den Kaypakkaya'ya ve oradan günümüze kürt sorunu
- 3) Türkiye Solunun derinleşen krizi, Kürt sorunu ve Sosyalist Tutum başlıklı yazılarımızdan ötürü açılan dava sonuçlandı.

Yazılarının tüm içerikleri itibarıyla "devletin bölünmez bütünlüğü aleyhine propaganda suçu olduğu iddiası ile;

Dergimizin yazı işleri Müdürü, Duran Çelik'e 6 ay hapis, 41.666.666 TL. para cezası verilmiştir.

Derginin eski sahibi Ahmet H. Kırım'a 83.333.333 TL para cezası verilmiştir

Devrimci, demokrat ve bütün basın yayın kurum ve kuruluşlarını söylem ve davranışta böylesine iki yüzlü tutuma tavrı almaya çağırıyoruz.

Komünarca

Sahibi : PAYLAŞIM YAYINCILIK
San. ve Tic. Ltd. Şti.

Yazı İşleri Müdürü
Duran ÇELİK

Yayın Yönetmeni:
Nesimi KESEN

Dizgi ve Teknik Hazırlık:
HASAT DIZGI

Yönetim Yeri:
Çakırağa Mah.
Çakırağa Camii Sok.
Utku Apt. 18/7
Aksaray-İSTANBUL

Tel: 530 65 58
Fax: 530 65 24

Kartal Temsilciliği
Hamam Sok. No: 57
Kat 3 D.: 8
Kartal-İSTANBUL

Banka Hesabı:
Nesimi KESEN
Akbank - İstanbul
Aksaray şubesi

Hesap No:
Yurtdışı : 7982-2/BU 6/01
Yurtiçi : 7982/2/A00/01

Abone Koşulları:
Yurtiçi 6 aylık : 48.000 TL
1 yıllık : 96.000 TL
Yurtdışı 1 yıllık : 120.000 TL
Yurtdışı satış fiyatı : 5 DM.

Baskı:
AYDINL MATBAACILIK

Merhaba;

Dünyanın en demogojik Başbakanlardan birine sahibiz. Ağzından "hürriyet, özgürlük, adalet ve hukukun üstünlüğünü" düşürmez. Yaşamda ise bütün bu "sözler"; gerici, faşist, yasak ve uygulamaların adı oluyor. Dergimize açılan davalardan biri daha sonuçlandı.

Yazı işleri müdürümüz; 41.666.666 TL. para ve 6 ay hapis cezası. Derginin bir dönem sahipliğini yapmış Ahmet H. Kırım'a 83.333.333 TL. para cezası verildi.

Bu sayımızda;

PKK'nın yaptığı ateşkes ve gelişmelere ilişkin değerlendirmemizi yayınlıyoruz. Aynı konuya değişik bir yaklaşımla ele alan Nihat Cihan arkadaşımızın yazısını da bulacaksınız.

Sayımızın gecikmesinden ötürü güncelliğini kısmen yitiren ama içeriğini koruyan Gonzalo konferansına ilişkin değerlendirme ve Fransa seçimlerine ilişkin yazılara yer verdik. Yaptığımız röportajda okurlarımıza tanıttığımız. Değerli Komünist Sanmugat Hasan Yoldaş'ı kaybettik. Saygıyla anıyoruz ve yaşamının kısa özetini sunuyoruz.

Blok partisine ilişkin başlattığımız tartışmaya şimdilik ara veriyoruz. Hindistan Komünist Partisi ML'nin sosyalizm sorununa ilişkin uluslararası alanda yayınladığı sosyalizm sorunları üzerine ortaya koyduğu görüşlerini yayınlamayı yararlı gördük.

1 Mayıs'a ilişkin yazımızı, örgütün bizler için ne anlama geldiği, yargısız infazlar üzerine, Seksonomik radikalizm ve Veli Yılmaz ile ilgili yazılarımıza yer verdik.

Yeniden buluşmak arzusuyla.

1 MAYIS'A GERÇEK RENGİNİ VERECEĞİZ.

Bölgemizde ulusal çatışmalar sürüyor. Emperyalistlerin kışkırtmaları yankısını buluyor. Çatışmaların biri bitmeden bir diğeri devreye giriyor. Emekçilere aynı anda birden fazla duygu ve düşünce karmaşası içinde yaşıyor. Ancak akışa ağırlığını koyma, sınıfsal çıkarına uygun yön verme durumunda değil. Bu, dünya gerçekliğiyle esasta örtüşüyor. Dünya işçi sınıfı ve emekçileri 1 Mayıs'a bu gerçeklik içerisinde hazırlanıyor.

Yaratan ve kahreden; dinlenme, düşünme, tanıma ve kendine gelme sürecini yaşıyor. Evet, sürecin bedelini ağır ödüyor. Sermaye sınıfı ve dayanakları, emekçilerin süreci kısa tutup sağlıklı süreçler çıkarmasını istemediği için boğmaya çalışıyor. Emperyalist burjuvazi ve yerli egemen sınıflar, tarihsel akışın durdurulmasının mümkün olmadığını bilincindedirler. Tarihsellik açısından bu gerçekliğe karşın süreci uzatabilme çabasında yapacaklarının en ufağını dahi kullanmada çekinmiyor.

Sendika bürokratları güçlü bir toplumsal tabaka olarak karşımızda duruyor. Sendika kastının patronları; emek-sermaye çatışmasının gizlenmesinde görevini mükemmel derecede yerine getiriyor. Görünürde emekçiden yana olan sendika patronları, üzerindeki giysiyi çıkardığında tam anlamıyla sermaye sözcüsü oluyor. Ama gerçeklik şu ki, işçi ve emekçiler kavga gününün sembolü 1 Mayıs'ı bu kesimin denetiminde kutlayacaktır. 1 Mayıs diye bir derdi olmayan Türk-İş bugün buna sahipleniyor. Ama nasıl; sermayeye karşı kavga günü olarak değil sermaye için dostluk, hoşgörü günü olarak. 1 Mayıs'ı bu kirletilmiş biçimiyle emekçilere kutlatmaya çalışacaktır. Sermayeyi rahatsız eden sosyalist ve devrimci sesler yine kendini gösterecektir. Evet bu sesler sönük ve cılızdır. Denilebilir ki, bir süre daha böyle olacaktır. Ama bunda korkulacak bir taraf yok, düşünülecek çok yönü var. İşçi ve Emekçiler kendi çıkarlarıyla sermayenin çıkarları arasında uçurumu görmek zorundadır. Yıllarca süren Kürt Ulusal çatışması yaşandı. Geline aşamada da yeni sürece girdi. Türk burjuvazisi ve sendika patronları el ele vererek işçi sınıfının Kürt Sorunu karşısında kör olmasını istedi. Bunda önemli ölçüdede başarılı oldu. Şimdi PKK'nın ateşkes ilan etmesiyle, işçi sınıfının gerçekleri görmesine uygun zemin yaratıyor. Sermaye, kanlı elini işçilerin, emekçilerin, üstüne sürdü. Kimin aracılığıyla? Tabii ki sendika patronları aracılığıyla. Türk-İş'in patronları bugün en sıradan ekonomik talepleri ve sendikal örgütlenme, önündeki engellere dahi karşı çıkacak durumda değil. Böylesi işçi örgütleri doğaldır ki kendi egemenlerine karşı çıkamaz. Ezilip yok edilmek istenen bir ulusun haklı istemlerini sahiplenip onunla bütünleşemez. Çünkü o sırtını sermayeye dayayıp işçi sınıfına el sallamakla yetinir. Türk-İş işçilerin birlik ve mücadele gününü tarihi boyunca kabullenmedi. O, 1 Mayıs'ı komünistlerin ve kargaşa yaratmak isteyenlerin bayramı olarak gördü ve göstermek istedi. Sadece bu bile Türk-İş'in gerçek niteliğini görmek için yeterlidir.

Bizler hayalci değiliz. Emekçiler, rengi bozulmuş biçimiyle 1 Mayıs'ları kutlamaya daha bir süre devam edecektir. İşçi sınıfı heyecanlı olmaya değil; akıllı davranmayı, sabırlı olmayı ama inatçı ve kararlı olmayı istiyor. Komünistlerin bu gerçeği tesbit etmesi yetmiyor, asıl olan değiştirmektir. Bu değişimin temel amacı olan ML öncünün yaratılmasıdır. İdeolojik, teorik, pratik görevlerinde esas gözetlemesi gereken budur. Günlük işleri yapmak ayrı, ama ona tapınmak bambaşka bir durumdur. Kızıl 1 Mayıs'ların yolu Yeniden ML bayrağını yükeklere çekmekten geçiyor.■

YAŞASIN, BİRLİK, MÜCADELE DAYINAŞMA GÜNÜ MAYIS

Birçok ülkede sulandırılmışta olsa dünya proletaryasının, meydanlarda kutlama yapacağı, 1 Mayıs yaklaşmaktadır. 1886 yılında ABD'de kapitalizmin acımasızlığı, burjuvazinin akıl almaz, barbarlığına karşı, yürekten bir çığlığın ifadesi olan 1 Mayıs, dünya çapında yaşanan kapitalist gericiliğin azgın saldırıları altında sosyalistlerin oldukça geri bir zemine savrulmak zorunda oldukları bir durumda kutlanmaya hazırlanıyor.

Dünya çapında, sosyalist güçlerde bir gerileme olsa da, dünyanın değişik yerlerinde devrimci savaşlar sürmektedir. Emperyalizm, ele geçirdiği kontrolü, sürekli bir üstünlüğe dönüş-türmenin yöntemini bulamamaktadır.

Emperyalistler ele geçirdikleri moral, siyasi ve askeri üstünlüğe rağmen sosyalistlere diz çökertememenin sosyalizm idaelinin canlı olarak yaşamasını yok edememenin hırçınlığını yaşamaktadır.

Hazırlanmakta olduğumuz, 1 Mayıs'a girerken yine, dünya çapında emek-sermaye çelişmesi devam etmekte ve bu çelişme 1 Mayıs'larda sivrilmektedir.

Bu 1 Mayıs'a girerken ABD önderliğindeki emperyalist tekelci burjuvazinin hegomonik etkisine karşın, emperyalistler ekonomik ve siyasi sorunlarla kucak kucağa yaşıyorlar. Alman ve Japon ekonomilerinde önceki yıllara oranla gözle görünür bir durağanlık yaşanırken, ABD ekonomisi de, işsizlik, geri teknoloji ve açlık gibi sorunlarla uğraşıyor. Emperyalistler kendi aralarında sorunları yumuşatarak çözme olanaklarını henüz tüketmeselerde, Bosna-Hersek'te olduğu gibi, zaman zaman birbirlerine karşı dişlerini göstermekten kendilerini alamıyorlar. Eski SSCB'de Ermeni-Azeri, Gürcü-Abhaza savaşı devam ediyor. Rusya açlığa çare bulmaya çalışıyor. Emperyalistler Rusya için telaşlı, kesenin ağzını açtılar. Ancak, onlar açısından da kestirilmesi güç bir durum yaşanıyor. Emperyalistler için kolay bir lokma olacağı zannedilen Somali'de bölgesel de olsa başkaldırıların olması, Güney Afrika'da, Komünist Partisi Genel Sekreteri Hani'nin katledilmesinden sonra gelişen süreçte onbinlerin katıldığı etkili gösterilerin düzenlenmesi, emperyalistler için dikensiz gül bahçesinin olmadığını gösteriyor. Peru ve Filipinler'de devam eden silahlı mücadeleler, Marksizmin, öldü dendiği bir çağda, hala emperyalizmi tehdit eden baş unsur olduğunu gösteriyor. Eski "sosyalist" blokun

yıkılmasından sonra gözünü "radikal islama" çeviren ABD, Ortadoğu'da İran üzerine yoğunlaşırken, değişik islam ülkelerindeki Anti-ABD örgütlerle yakından "ilgileniyor". Türkiye'ninde içine çekilmeye çalışıldığı, bu Anti-Radikal İslam kampanyada Ortadoğu'da esas taşlar yerinden oynatılmasada, yardımcı taşların yerinden oynatılmaya çalışıldığı görülüyor.

1 MAYIS'A DOĞRU TÜRKİYE'DE DURUM

Türk Egemenleri 1 Mayıs'a girerken, iki önemli noktada tarihi fırsat yakalamış bulunuyorlar. Bunlar:

Dünyada meydana gelen değişimlerden ötürü, Türk devletinin bölge çapında olduğundan iri görünen bir devlet haline gelmesi. Ve bunun sonucu olarak bölgede etkili devlet olma yolunda kendi gerçeklerini (ekonomik, siyasi) aşan bir tarzda ilerlemesi! TC'nin gücüne değil, tamamen dünya çapındaki değişimlere ve TC'nin ABD ile giderek daha yakın ilişkiler geliştirmesine bağlı olarak gelişen bu durum, Türk egemenleri rahatlatmaktadır. Türk egemenleri açısından bir diğer sürpriz durum da PKK'nın tek yanlı ilan ettiği ateşkes ve bu çerçevede sunduğu siyasi önermelerdir. Geline aşamada, TC'nin en önemli iç sorunu olan, Kürt sorunu konusunda birbiriyle dalaşan egemen sınıflar çözüm yollarından kendileri için faydalanma çabası içerisindedir. Geline aşamada, PKK'nın ürettiği siyasi önermeler TC için tartışılabilir ve sonuçlar üretilebilir duruma gelmiştir.

Ünlü 500 gün icraatlarının, balon çıkması sonucu, hükümet ve işadamları, iki konuyu öne çıkartmıştır. Bölgesel bir güç olarak TC ve "Terör".

Tamamen TC'nin performansı dışında, değişik saiklerin etkileriyle oluşan yukarıdaki iki konudaki avantajlı durum, süreklileşmiş ekonomik ve siyasi bunalıma çare olamamaktadır. 500 gün önce verilen sözlerin hiç birisinin yerine getirilmemesi bir yana, gerek enflasyon oranları, gerekse

büyüme rakamları ve büyümenin biçimi konusunda pozitif hiçbir gelişmenin sağlanamamış olması, temel meselelerde çözüm-süzlüğü devam eden bir TC. ortaya çıkarmaktadır.

1 Mayıs'a girerken TC'nin temel meselelerdeki çözümsüzlüğü devam etmektedir. Yeni yatırımların hemen hemen sadece devlet tarafından yapıldığı, yiyicilik, çarpmacılık, götürücülük, kavramlarının açılan dosyalarla daha bir realite kazanmasının ardından, burjuvazi birbirine girmiştir. Her yanından pislik akan rejimin çok küçük bir parçasıda olsa, deşifre olmuştur.

Bunun sonucunda geniş halk yığınları soygunun miktarı ve biçimleri konusunda asgaride olsa bilgi sahibi olmuştur.

Burjuvazinin kendi içinde Kürt Sorunu ve çözüm yöntemleri konusunda çatışma devam ederken, PKK'nın son dönemdeki önerileriyle bu çatışma daha da kızışmış "barışçı" çözüm yanlıları öne geçmiştir.

İşçi sınıfı ve Kamu Çalışanları hareketinin, geçen senelere ve Kürt hareketine nazaran düşük olması TC'yi rahatlatmakta ve 1 Mayıs öncesi TC'nin tansiyonunu düşüren etmenlerden biri olmaktadır. Ancak, 1 Mayıs öncesi genel durumda, vurgun, talan, vahşet düzeni emekçileri ezmeye devam etmekte ve Emekçiler TC'yi hiç bitmeyecek krizlerinde sıkıştırarak temel güç olarak, her gün daha kötü koşullarda yaşamaya zorunlu bırakılmaktadır.

1 MAYIS VE SENDİKALARIN TAVRI

İşte böylesi bir ortamda 1 Mayıs'a hazırlanan, Türkiye İşçi Sınıfı, Sosyalistler, Sendika bürokratları ve Kürt Hareketi ayrı ayrı tavırlar sergiliyor. Ortaya bol renkli bir tablo çıkıyor. Sınıfın Uluslararası Birlik-Mücadele-Dayanışma günü yaklaşırken tavırlar daha net ortaya çıkıyor. Tavırları sınıflandırmak, sınıf açısından sonuçlar almak kolaylaşıyor. Sınıfın kutlama günü yaklaşırken, Türk-İş'li Sendika Bürokratları, Ağustos ayında Diyarbakır'daki başkanlar

kurulunda aldığı kararı devam ettiriyor. Bu karar hiçbir konfederasyonla ortak kutlamaya gitmemeyi öne çıkartıyor. Türk-İş'li bürokratların istemi, 1 Mayıs'ı Türk-İş'in tekelinde, Türk bayrağının gölgesinde, devlet töreni şeklinde kutlamak. Kamu çalışanları üzerinde etkinliği sınırlı, bazıları devlet destekli sendikalar dışında hiç bir kesime çağrı yapmayan Türk-İş yönetimi EĞİT-SEN'i TÜM-BEL-SEN'i, TÜM SAĞLIK-SEN'i TÜM MALİYE-SEN'i. Kamu çalışanları sendikasıdan saymıyor. DİSK'i konfederasyondan saymıyor. Devrimci çevreleri muhattap bile almıyor. Yanına aldığı 300-500 üyeli devlet destekli 2-3 "memur" sendikasıyla, 1 Mayıs'ı esasta tek başına kutlamaya hazırlanıyor. Toplam 300 bin üyeye sahip kamu çalışanları sendikalarını, 100 bin üye sınırını şimdiden geçmiş olan DİSK'i dikkate almayan Türk-İş'e karşı, ikinci bir konfederasyon niteliğinde olan DİSK'te; 1 Mayıs denince akla DİSK gelir. Konfederasyonumuz olmaksızın 1 Mayıs kutlaması olamaz. Türk-İş ile olmazsa, biz bir başka alanda 1 Mayıs kutlaması için, sırasıyla Taksim, Sultanahmet, Pendik alanlarına başvuru yapıyordu. Bu arada, kamu sendikalarında, genelde hakim olan anlayışın, yeni kamu sendikaları yürütmesinin DİSK ile anlaşarak, Pendik başvurusunda birlikte davrandıklarını belirtmekte yarar var.

Sonuçta üç konfederasyondan Türk-İş, hem DİSK'in yaptığı çağrılara kulak asmazken hem de, HAK-İŞ, Bağımsız Sendikaları ve Kamu Çalışanları Sendikalarına çağrı yapmayarak tekeli bir anlayış sergiliyordu.

Son bir yıl içerisinde örgütlenen DİSK ise Türk-İş'e göre daha esnek bir tavır sergileyerek, 10 Nisan 1993 tarihinde 1 Mayıs'ı kutlamak isteyen tüm kesimlere çağrı yapıyordu. Yapılan çağrının temel nedeni, DİSK'in sınıf duyarlılığına sahip, devrimci demokrat kesimlere açık bir sendika olması değil, şu anda Türk-İş'in karşısında kendisini güçsüz hissetmesi ve kendisine müttefik arayışına gitmesiydi. Ancak, nedenleri ayrı tutulmak kaydı ile

DİSK'in, Türk-İş'le karşılaştırıldığında sergilediği tutum daha demokratikti.

Ancak, sınıf çıkarlarını gerçekten düşünen bir konfederasyonun, mikrofon kavgasından vazgeçmesi ve sınıfın yığılacağı alana gelmesi gerekirdi.

1 MAYIS VE DEVRİMCİ TAVIR

1 Mayıs öncesi tutumları, birbirine yaklaşan üç kesim dikkati çekiyordu. Bunlardan birincisi, tavrını son derece net koyan ve bu doğrultuda çalışma yapan dergiler platformuydu, 18 dergiden oluşan platform yayınladığı deklarasyonla, 1 Mayıs'ın tek alanda yasallaştırılarak devrimci bir tarzda kutlanmasını koymuştu. Bu tutuma en yakın tutum, Kamu-Çalışanları platformu ve İstanbul şubeler platformundan geldi. Kamu çalışanları platformu, daha sonra tek alanda kutlanması perspektifinden çarketsede, şubeler platformu Türk-İş genel merkezine karşı, birlik ve devrimci bir tarzda kutlama yönünde bayrak açtı. Türk-İş Genel Başkanı Bayram Merol ve Genel Başkan Yardımcısı Şemsi Denizer'in günler süren "hizaya getirme" operasyonlarına rağmen, şubeler platformu, Kamu-Çalışanları ve dergiler platformuyla ortak bir 1 Mayıs toplantısı yapılması için ısrar etti. Ancak, şubelerin yöneticileride DİSK'i dışlama DİSK'le hareket eden şubeler görüntüsü vermemek için DİSK'le görüş-meme, yaptıkları önerilerde DİSK'i hesaba katmama tavrına girdiler. Dergiler platformulada öteden beri belli bir mesafeyi koruyan şubeler, bu tavrını devam ettirdi. Başlangıçta dergiler platformuna yakın bir perspektifle açıklama yapan şube sayısı 83 ken Türk-İş merkezinin karşı tavrı sonucu bu sayı 30-35'e düştü.

Süreçte Dergiler Platformuna karşı, oyalaması, Kamu Çalışanları Sendikalarına karşıda parçalama ve yanına çekme taktikini koyan şubeler platformu, geleneksel tavrına uygun olarak ne yardan ne de ser'den vazgeçmeye çalıştı. Ancak, tutarlı politika izleyemediği gibi Türk-İş tepe yönetimini

devlet 1 Mayıs'ı çabalarının karşısında da sağlam bir barikat oluşturamadı.

Dergiler platformu ise geçen yıl olduğu gibi, bu yıl da, bir birleştirici olma işlevini yerine getirmek için çaba sarfetti. Şubeler platformu, DİSK, Kamu-Çalışanları platformuyla ayrı ayrı toplantılar düzenleyen dergiler, tek alanda yoğunlaşmış ve 1 Mayıs'ın olabildiğince devrimci bir tarzda ve sınıfa yakışır görkemde kutlanması için mücadele etti. Dergiler platformunun tek tek kesimler üzerinde ağırlığı olmasada değişik kesimlerin bir araya getirilmesinde ve giderek net bir politikayla DİSK ve Kamu Çalışanları platformunun etkilenmesinde önemli rolü oldu.

1 MAYIS'A DOĞRU BURJUVAZİNİN HESABI

Bu 1 Mayıs'ta başta Türk-İş olmak üzere tüm konfederasyonların kutlama yönünde balıklama dalmasının temel üç nedeni vardı.

1- Türk-İş ve DİSK arasında giderek belirginleşen sendikal rekabetin taban kapma kavgasına dönüşmesi.

2- SHP-DYP hükümetinin 1 Mayıs'ın yasal olarak kutlanacağına ilişkin sözü, dolayısıyla sendikaların devletle karşı karşıya gelme riskinin bulunmaması.

3- Özellikle, Türk-İş önderliğinde yapılacak bir kutlamanın kısa sürecek bir devlet törenine dönüştürülmesi. Türk-İş'in burjuvazinin tezgahladığı bu oyunun gönüllü yürütücüsü olma istemiyle hareket etmesi.

Devletin, 1 Mayıs'a ilişkin politikasıda netti. Bu sene 1 Mayıs'ın kutlanacağını bilen devlet, 1 Mayıs'ın özünün boşaltılarak, devlet törenine dönüştürülmesi ve devrimci 1 Mayıs geleneğinin iğdiş edilmesi için çaba harcadı. Her şeyin devlet patentinde yapılması için çaba gösteren burjuvazi, 1 Mayıs içinde Türk-İş'i görevlendirdi.

Türk-İş tepe yönetiminde aldığı görevin bilincinde davrandı. Dünyanın diğer bölgelerinde Amerikan tipi sendikaların yaptığını yaptı. Burjuvazinin bakış açısının

1 Mayıs'a taşınması ve İşçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki kardeşliğin böyle bir günde "birliğe" dönüşmesi için çaba sarfetti. Alan düzenlenmesi ve miting programında resmi devlet törenine uygun önlemler alan Türk-İş tepe yönetimi aynı zamanda, devrimci güçlere tehdit dolu mesajlar yolladı.

Bizim mitingimizde bizim çizgimize dışına çıkılmaz. Çıkanı hizaya getiririz söylemine sarıldı. Bu söylemle açıkça anlaşılan, 1 Mayıs'ın, resmi devlet töreni şeklinde kutlanması ve bu planı karıştıracak olanların, ya işçilerle çatıştırılması ya da polis müdahalesiyle etkisiz hale getirilmesiydi. Bu noktada 1 Mayıs günü için devrimci güçlere önemli görevler düşmektedir. Devrimci güçler, 1 Mayıs ve öncesi olgun bir tavır ve en geniş ittifaklar politikası izlemeli, 1 Mayıs'ın özüne yaraşır bir biçimde kutlanmasına katkıda bulunmalıdır.

1 MAYIS'A GİRERKEN TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ DURUMU VE SORUNLARI

1 Mayıs'a giren, Türkiye İşçi sınıfının ezici çoğunluğu hala insanlık dışı koşullarda haftada 60-70 saat çalışıp ayda 1.5 milyon TL gibi komik rakamlarla geçinmek zorunda. İş güvencesi olmaması, İşverenin istediği zaman, istediği işçiyi atabilmesi, 1980'den bu yana gerçek ücretlerde % 50'ye varan düşme, toplumsal yaşamın hemen her alanında yok farzedilmek, emperyalistlerin yatırımcılarına ucuz iş gücü olarak sunulma, genelde örgütlenmeye, özelde işçi sınıfı örgütlenmesine getirilen kısıtlamalar, özelleştirme ve taşeronlaştırma paralelinde daha fazla işyerinde, sendikasızlaştırma, kendisi ve çocukları için gelecek korkusu, iş kazaları, her zaman işçi sınıfını satmaya hazır görünen sarı sendikalar, sendika patronları, hala en kirli metotlarla metropollerde ve kırlarda sürdürülen kirli savaş ve bunun maliyetlerinin işçi sınıfına yüklenmesi, kötü çalışma koşullarından ötürü zamansız olarak yakalanan psikolojik ve fiziksel hastalıklar.

Türkiye işçi sınıfı yukarıda belirledi-

ğimiz belli başlı sorunlar çerçevesinde ekonomik, demokratik taleplerini meydanlarda haykırmalı ve politikada ağırlığını hissettirmelidir. Bunun yanı sıra: Bu 1 Mayıs'ta, diğer 1 Mayıs'larda olduğu gibi, dünya çapında emek ve sermayenin temsilcilerinin karşı karşıya geldikleri bir gün olacağının bilinciyle:

Egemen sınıfların, ideolojiler öldü, yaşasın sonsuza dek sömürü sloganının karşısına, yaşasın eşitlik özgürlük sosyalizm mücadelemiz. Kahrolsun kapitalizm sloganını çıkartmalıdır.

Emperyalizmin, yeni dünya düzeni teşir edilmeli, halkların birbirlerine boğazlatılması ve ABD'nin her yerde cirit atma politikasına karşı, halkların kardeşliği, işçi sınıfının birliği, sömürü ve talan düzenine karşı savaşım vurgulanmalıdır.

Türkiye İşçi Sınıfı Kürt Halkının varolma mücadelesiyle özel bir dayanışma göstermeli, bir başka ulusu ezen, bir ulusun emekçilerinin özgür olamayacağını bilince çıkartılmalıdır.

Özelde kadın işçilerinin, genelde emekçi kadınların uğradıkları haksızlık, baskı ve cins ayrımcılığına karşı, kadın erkek el ele özgür günlere, kadınların kurtuluşu sosyalizmedir, şiarı yükseltilmelidir.

Dünya proletaryasının, kapitalizme ve emperyalizme karşı ikiyüz yıllık aktif mücadelesinin süzülmüş ifadesi olan, Birlik-Mücadele-Dayanışma belgesi alanlarda haykırılmalıdır.

İnsanlığı yok eden, bireyi yozlaştıran, kokuşmuş, insanlık dışı uygulamalara ve sistemlere karşı Yaşasın Devrim ve Sosyalizm, Yaşasın 1 Mayıs, sloganı en güçlü şekilde dile getirilmelidir. ■

YAŞASIN 1 MAYIS

BIJI 1 GULAN

YAŞASIN HALKLARIN KARDEŞLİĞİ

YAŞASIN DEVRİM VE SOSYALİZM

VELİ, ZOR AMA HOŞ BİR İŞ

NESİMİ SAHAN

Genel gözlemim o ki, ölen insanların ardından olumlu ya da olumsuz abartılı yazıp çizme marifetmiş gibi yapılır. Tabii bu, çoğunlukla olumlu meziyetleri abartılarak anlatılır. Evet, ifrata varılmaması durumunda kısmı abartı hoşgörüyü, anlayışla karşılamak gerek. Ölmüş bir daha görme, konuşma durumunda değilsin. Hayatta iken çatıştığın yönleriyle düşünürken ölümle birlikte ortak yönler ve düşündüğün zaman hoşuna gelen tarafları korumak istiyorsun. Çünkü o, artık fiziki olarak karşında bir taraf değil, ortak tanıdık dostlar ile sohbet ve tartışmalarında da iyi güzel yönleriyle daha çok anıyorsun. Tabii bunun tarihsel, toplumsal nedenleri var. Dine inanmaz, oruç tutmaz, namaz kılmazsın cenazede imamın "Ey cemaat mehrumu nasıl bilirdiniz. Hakkımızı helal ediyormusunuz". Çağrısı karşısında sessiz kalabilirsin ancak yine de yaklaşımında ve tutumunda imamın davetinin her yönüyle dışına çıkamazsın.

Veli Yılmaz'ın yakın tanıyan dostları, şöyle veya böyle tanımış olanlar, Veli'nin hakkında düşündükleriyle söyledikleri; ölümüyle birlikte söyleyecekleri bir farklılık taşıyacaktı. Ama altını çizmek gerekir. Düşüncelerinden ziyade söyleyeceklerinde farklılıklar olacaktı. Demek istiyorum ki Veli; iki yüzlülükte şu veya bu ölçüde sen de payını alacaksın bu insanlığın daha uzun bir süre "kaderi" dir. Zamanı geldiğinde bizlerde bunlardan payımızı alacağız.

Veli üretici olmaya başlamıştı, bu üretim her hangi bir üretimden farklıydı. Taraftın. Çevreleyen şartlara boyun eğmeden, düşünen, ve çıkardığın sonuçların korkmayarak cesaretle üzerine gitmeye başlamıştı. Bu sana ayrı bir güzellik katıyordu. İşte senin bu yönlerin, bizlere sıcaklık ve dostluk veriyordu. Alım satım dünyasında yaşayıp onun üstüne çıkmak, gelecek insan toplumunun bu günkü fertleri oluyor. Veli Yılmaz, senin zaman karşısında dayanıklılığın sınırında bununla ilgilidir. Fertlerin geçici olduğu gerçeğini bilip, kalıcı işler yapmaya çalışmak büyük ve hoş bir iş bence. Sen bunu yapmaya çalışıyordun. Cezaevi havalandırmasında yan yana yürüyoruz. Ama lafımı bölmene fırsat vermeden, yaptığın sohbetin bir parçası olsun istedim Veli. Türçemin iyi olmadığını biliyorsun. Çünkü iki ay Türkçe öğretmeye çalıştım. Eh iki aylık Türkçede ancak bu kadar.

ON YILLIK SAVAŞ VE GELİNEREN AŞAMA

On yıldır derinleşerek genişleyen ve süratle yükselen Kürt Ulusal Kurtuluş savaşı, PKK lideri Abdullah Öcalan'ın 17 Martta ilan ettiği tek yanlı ateşkes ilanı ile, yeni bir döneme girerken, biçimsel bir değişikliğe uğradı.

Savaşın şiddetini arttırarak süreceği beklenirken, bu "ani" ateşkes ilanı çok geniş bir kesimin hazırlıksız yakalanmasına neden oldu. 17 Mart'tan bugüne kadar geçen sürede ortaya çıkan tepkilerin ve ileri sürülen çözüm önerilerinin birbirini dışlar karakterde oluşunun nedeni, hem konunun halen Türkiye'nin başta gelen tabusu olması, hem de tek yanlı ateşkesin "ani" ilanıdır.

Davetsiz ve beklenmedik bir misafir gibi elinde zeytin dalıyla kapıya dayanan APO, hem herkesi şaşırtmış hem de tüm toplumun dilinin bir ölçüde çözülerek, Kürt Sorununa ait duygu, düşünce ve önerilerin daha da netleşmesini sağlamıştır.

Türk egemenleri, TC. tarihinde böylesine sistemli, geniş halk yığınlarının önemli ölçüde desteğini kazanmış, büyürken süreklileşen bir savaşla ilk defa karşılaştılar. Kürt Halk Kitleleri, 21. yüzyılın eşiğinde kendi geleceklerini belirleme ve insanca yaşama isteklerini, ilk defa böylesine kararlı bir biçimde ileri sürmeye ve bunun için ödenmesi gereken hiç bir bedeli ödemekten kaçınmayacağını pratiği ile kanıtlamıştır. Türk egemenleri de, ilk defa böylesine geniş-sürekli ve acımasız bir iç hareketin uygulayıcısı olmuştur. Bütün bunların sonucu olarak, ülke doğal olarak toplumsal-siyasal ve askeri bakımdan en hareketli günlerini yaşıyor, yaşıyor. TC. tarihinde, bir ucunda halk olan böylesi bir toplumsal alt üst oluş ilk defa yaşanıyor.

Kutupların böylesine açıldığı dönemlerde tavır alış, ister istemez daha net ve kimden yana olduğu daha açık ve anlaşılır

bir hale gelir. Böyle dönemler politika yapmayı "zevahir kurtarmak" olarak anlayanların hiç hoşlanmadığı dönemlerdir. Toplumsal ilişkilerin yeni bir sürece girmesi, (gelişmesi) çoğu zaman istenilen anda ve biçimde olmaz. Böyle anlarda, süreci etkilemek, giderek ona damgasını vurmak, var olan potansiyeli doğru değerlendirmek de, gelişim eğrisinin yönünü doğru tayin etmekten ve zamanlamayı doğru yapmaktan geçer. İkisi arasındaki ilişki birbiriyle doğru orantılı olarak gelişir. Başarı ya da başarısızlığı daha açık ve kaçınılmaz bir hale sokar. Bu konu bakımından PKK önderliği açısından daha ileri bir performans göstermiş ideolojik mücadeleyi politika yapmak sananları, taktiklerini 70 yıl önceki devrimlerin bazı dönemlerini şablonlayarak kurmaya çalışanları, şaşkına çevirmiştir. Anlaşılan odur ki PKK Bekaa'da silah sıkmayı değil aynı zamanda geniş taktikler yapmayı da öğrenmiştir.

ZOR VE SİLAH

Zorun toplumsal ilişkilerin değiştirilip dönüştürülmesinde, bunun en yalın ifadesi olan, siyasal iktidarın fethedilmesinde, önemini ve çağımız bakımından kaçınılmazlığını herkes bilir. Bilir bilmesine de, zorun, zorlayıcı etkisini sadece silahların zorundan ibaret sananlar, politika ile silah arasındaki ilişkiyi yeterince ve doğru bir tarzda anlamazlar. Silahları politikanın bir aracı görmek gerekirken silahı, (silahlı mücadeleyi) politika yapılacak alanın açılması için kullanmaya çalışırlar. Bu bakış tarzı iradeci ve dogmatik bir bakış tarzıdır.

Politikanın silahlarla sürdürülmesinin en açık ifadesi olan askeri savaş, başlatılırken-sürdürülürken ve bitirilirken çoğu kez açıkça ifade edilmemiş de olsa, amacı baştan belirlenmiş bir politikanın en radikal bir tarzda gerçekleştirilmesinin aracından

başka bir şey değildir.

Böylece anlaşılmış olur ki, herhangi bir savaşın sona erdirilişi ya da savaşın belirli durgunluk anlarında ortaya çıkan ateşkes hallerinde, taraflar o an ellerinde bulundukları askeri gücü ve politik desteği pazarlık masasında ortaya sürerler. Masaya oturuş biçimini doğrudan bu güç belirler. Kısacası pazarlık masasına davet eden de, edilen de, elindeki zor araçlarının ve gücünün oranında bir güce sahiptir.

PKK'nın ateşkes çağrısı, silahları şimdilik kaydıyla tek taraflı susturuluşunun anlamı, sorunun savaşın dışında başka seçeneklerle de çözülebilecek (ya da kısmen çözülebilecek) noktaya varmış olduğunun ilanıdır. **Bu bir çağrıdır. Bu çağrının özü gösteriyor ki, ulusal ve uluslararası koşullarca bu meselinin en azından önemli bir bölümünün halli konusunda uygundur.** PKK bunu böyle anlıyor ve gereğini yerine getirmek istiyor. Şayet TC.'de bunu böyle görüp anlıyorsa, ya savaşı kendisi için uygun politik bir çözüme ulaştırmak için pazarlık masasına oturacak ya da öneriyi ciddiye almadan savaşı tırmandıracaktır. Bu savaşta, şimdilik belirleyen TC. olduğu için, TC'nin tavrı savaşın seyrini doğrudan belirleyecektir. Uzatılan bu eli itmesi halinde, politik ve ahlaki olarak aldığı risk daha da artacaktır.

DÜNYADAKİ DURUMUN ATEŞKESLE BAĞLANTISI

Eski Sovyetler Birliği ve Doğu Blok'unun denen bloğun dağılmasıyla birlikte Avrupalı büyük kapitalist ülkeler, ABD ve Japonya, değişen dünyanın yeni şekillenmesinde daha avantajlı bir konum elde edebilmek için kıyasıya mücadeleye başladılar. Şu anda dünyanın genel görünümü üç kutuplu olmasına karşılık, kutup olarak gösterilen bölgeler ve bu bölge devletleri tam bir homojenlik arz etmiyor.

Avrupa'da, başta Almanya olmak üzere, Fransa, İngiltere ve bir miktar da İtalya, yeni oluşumda daha etkili olmaya ve etkilerin arttırmaya çalışıyorlar. Al-

manya ve Fransa Euro-Santrik bir bakışla hareket ederken, İngiltere Amerikancı bir şekillenmeye daha çok eğilim gösteriyor.

Amerikan emperyalistleri yeni oluşumda özellikle askeri olarak, tek süper devlet konumuna yükseldi. Bu pozisyon, uzun denilebilecek bir süre daha devam edecektir. Japonya, Asya ve Pasifik'te gücünü korumak ve genişletmek için, yeni arayışlar içine girerken, halen güçlü bir potansiyele sahip Rusya ve BDT Almanya'nın, ABD ve Japonya'nın partneri olarak ilgi çekmeye devam ediyor. Almanya'yı da dünyanın değişik bölgelerindeki ağırlıklarını göz önüne alarak hesaba katmak gerekiyor. Çin Halk Cumhuriyeti, son on yılda gösterdiği gelişme ile bölgede ve dünyada etkisini hızla arttırırken, Hindistan büyük potansiyeli ile ilgi çeken ülke durumunda olmayı koruyor.

Körfez krizindeki ABD tavrı önümüzdeki günlerde mücadelenin ne kadar sert geçeceğinin belirtisi oldu. ABD'nin, kriz karşısındaki takındığı saldırgan ve kararlı tutum ile, savaşı sürdürmede ki fütursuzluğu ve acımasızlığı, gelecek günler için önemli bir ölçü. Amerikan emperyalizminin güçlü rakipleri, Almanya, Japonya ve Fransa bunlar petrolü olmayan ülkeler. Körfez'de, atak bir müdahale ile ABD rakiplerini bu stratejik hammadde uzaklaştırmıştır.

Körfez savaşı ve sonrasında ABD, önemli ölçüde başarılı olmuş, ekonomisini kısmen canlandırma imkanlarına kavuşmuştur. Birleşerek daha da güçlenen Almanya, teknolojisini yenilemiş Fransa ve üretimini katıyan Japonya daha ucuz petrol için sabırsızlanmaktadır. Bu hammaddeye bolca sahip ÇHC ve Rusya böylece önemleri artan ülkeler arasına giriyor.

Irak'a, saldırıdaki fütursuzluk ve acımasızlık, Saddam'ın yöntemlerine duyulan tepki değil, Ortadoğu'nun efendisinin kim olduğunun tartışmasız herkese kabul ettirmek istenmesindendir.

Yukarıda saydığımız çelişki ve dalaşmalar veri olmakla birlikte, başta ABD olmak üzere, emperyalistlerin yeni dünya dü-

zeni dedikleri sistem, yarım yamalakta olsa uygulanmaya çalışılmaktadır. Emperyalistler kendi aralarında önemli çıkar çatışmaları yaşasalar da, henüz, hayati konularda ABD önderliğindeki birlik devam etmektedir. Dünya çapında ABD'nin askeri ve siyasi hegemonyası belirgin olarak görülmekte, önemli konularda güç ve eylem birliği, ABD'nin ısrarlı olarak bindirdiği noktalarda sağlanabilmektedir. Emperyalizmin yeni dünya düzenin biçimi amacı ve yöntemlerinden geçen sayılarımızda söz etmiştik. Bu yüzden YDD'nin geniş analizine girmeyeceğiz. Ancak, temel olarak YDD'nin dünya üzerinde devrimci odakları sindirme, devrimci mücadeleleri burjuvazi açısından kabul edilebilir noktalara getirme gibi bir işlevi olduğunu belirtmekte yarar var. Dünya çapında estirilen sağ rüzgarlarının etkisiyle, bazı bölgelerdeki devrimci savaşimleri geri çekirtmek ve düzen içi bir noktaya getirmek mümkün oldu. El Salvador bunun bir örneğini teşkil ediyor. Yine Latin Amerika'da Peru dışında, güçlü örgütlü ve düzen dışı bir muhalefetin olmaması, geçmişteki radikal örgütlenmelerin, birer birer tasviye edilmesi gözle görünür bir olgudur. Güney Afrika'da, devrim tehlikesinin önüne Clerk ve Mandela'yı görüştürerek geçen emperyalizm, Afrika Ulusal Kongresinin temelini oluşturan üç maddeden biri olan, çok uluslu şirketlerin devletleştirilmesi anlayışının değiştirilmesinde sağladı. Filistin'liler ve İsrail devleti arasındaki sorunu emperyalistlerin kendi güdümeleri altına sokarak çözme çabaları ise bilinen bir gerçek.

Emperyalizm 1991'de Ortadoğu'ya düzenlediği operasyonda Irak'ı dize getirdi. Ayrıca, bölgede geçmişte Sovyetlerle hareket eden Suriye'yi de kendi politikalarının içine çekti. Libya'yı susturmak zaten zor değildi. Geçmiş dönemde ABD politikalarına soğuk bakan Cezayir ABD'ye yaklaşmış durumda.

Sovyetler Birliğinin, ABD'ye rakip bir dünya gücü olduğu dönemde, Sovyet'lere karşı ABD tarafından oluşturulan yeşil

kuşak ve bu kuşak içerisindeki radikal islami güçler, başa bela hale gelmeye başladılar.

İslami güçlerden bazılarının, ABD emperyalizmine karşı aldığı tavır, bu tavrın arkasında İran'ın rolü, ABD'nin İran ve bu örgütler üzerinde yoğunlaşmasına sebep oluyor. Sadece "radikal" islamcı örgütlerle ilişkisi açısından değil, Ortadoğu ve Önasya'da da politik ağırlığını koyma çabası açısından ele alındığında, İran, tehlikeli bir ülke. Şimdi ABD oklarını bu ülkeye ve diğer ülkelerdeki "radikal" islamcı güçlere yöneltmiş bulunuyor. Türkiye'de, Ortadoğu, Balkanlar ve Önasya'da güçlü olmaya çalışan bir ülke. Bu alanda ABD'nin etkisinde hareket ediyor ve İran'ın en önemli rakibi. ABD, bölgede Türkiye üzerinde daha etkili politika yapmak ve kendisine yeni hareket alanları açmak istiyor. Bu hareket alanlarından birisi, Güney Kürdistan. Ancak bu, Güney Kürdistan'daki federe devletin ve onun yöneticilerinin kukla olduğu anlamına gelmiyor. ABD, Türk egemenlerine, bölgesel bir güç olma yolundaki en önemli engelin Kürt sorunu olduğunu söylüyor. Kürt sorunu makul ölçülerde çözümünün, Türk egemenlerinin önünü açacağını ve birlikte daha iyi yapılabileceğini belirtiyor. **Özerk ve federatif yapı ABD'nin Türk egemenlerine defalarca önerdiği bir çözüm yöntemi.** ABD, önerileriyle, hem Ortadoğu'da kendisine daha rahat hareket edeceği bir alana açmaya çalışıyor, hem de Türk egemenlerinin hareket alanını biraz daha genişleterek, kendi güdümündeki politikalara daha aktif katılmasını sağlamaya çalışıyor. PKK ve diğer Kürt hareketlerinin bu gerçekliği gözardı etmesi halinde onarılması imkansız sapışlar gündeme gelecektir.

PKK'ya böyle bir ateşkes çağrısına yönelten faktörlerin başında sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin dünya ölçeğinde yaşadığı genel gerileme gelmektedir.

Özgül olarak, Kürt kitleleri on yıldır ve çok zor koşullarda yürütülen bu savaştan önemli ölçüde yorulmuş, köyler, kasabalar

insansızlaşmış, Türk halkında yeterli desteği görmemiştir. Savaşın Kürdistan'da yarattığı ekonomik yıkım özellikle bazı bölgelerde öyle bir boyuta ulaşmıştır ki sefalet, kayıpların yarattığı acı ile atbaşı gitmektedir. Fiziki baskı ve imhanın yarattığı ruhsal sarsıntı kitlelerde nefes alma, dinlenme ve ödediği bedelin karşılığını görme isteğini hat safaya çıkartmıştır. Ateşkes kitlelerin verdiği coşkulu destek bunun en açık ifadesidir. Bu politik çıkış, Kürt Halk Kitlelerinin önderliğe olan güvenini arttırmış, devletin son dönemlerde kısmen başarılı olduğu halk ile PKK arasına girme girişimleri şimdilik akamete uğratılmıştır. Yanı sıra, PKK'nın ateşkes ilanı ve barıştan yana istekli tutumu ile egemenlerin Türk Halkı üzerindeki demogojilerini de boşa çıkaracaktır. Hem PKK yandaşlarının ve genel olarak da Kürt halkının, kültürel geriliği gösterilen çabaya karşı gelineen seviyenin daha da ileri olmasını engelleyen faktörlerdendir. Siyasi uyanış ve ataklık kültürel gelişmişliğe denk düşmediği anlarda ortaya çıkan organizasyonlar yeterince doyurucu olamıyor. Kürt halkı şimdilik ancak bu kadarını becerilebilecek güce muktedirdir..

ALAMAZSIN BEN VERİRİM

(Klasik Devlet Tavrı)

Ulusların davranış biçimleri uzun tarihi süreç içinde edindikleri genel formasyon tarafından belirlenir. Türk ulusuna bu açıdan bakıldığında görülen şey, hükmedici ve karşı tarafı hiçe sayma tavrıdır. Politik düzlemdeki ifadesi, hak talebinde bulunmak benim iznim ile olabilir, ben uygun görürsem üzerinde düşünürüm ve yine ben uygun görürsem cevap veririm tavrıdır. Başkaca hiç bir yol ve yöntem denemeye kalkışma, öyle azametli ve kahrediciyim ki, sonun kaçınılmaz olarak hüsrandır. Tarihim, tavrımın şahididir.

Türk insanı, geç öğrenen çabuk unutan bir tiptir. Unutmadan her zaman hatırladığı ve aklından çıkarmadığı şey, bir zamanlar onlarca ulusu(halkı) egemenlik al-

tında tuttuklarıdır.

Son ateşkes çağrısı bir kez daha göstermiştir ki, ilk anda bir kaç istisna dışında yönetici kliğin tavrı yine aynı olmuştur. Ancak uluslararası durum ve PKK'nın son on yıldır yürüttüğü savaş, egemenleri bir ölçüde hizaya getirmiş olmalı ki, savaşın ekonomiye bindirdiği yükler, askeri kayıplar, giderek halkta askeri odaklar duyulan güvensizlik, egemenleri daha temkinli olmaya itmıştır. Egemenler bakımından, kazanç-kayıp eğrisi lehde değil, aleyhte bir durum göstermiştir. Yukarıda belirttiğimiz şartlarda dahi Türk Egemenleri "biz hiç bir şart altında PKK'yı muhattap almayız." derken aynı zamanda el altından görüşmeleri sürdürüyor. Bunu yaparken, Totaliter geleneğinin zedelenmesinden ve halkın devlet korkusunun aşınmasından sakınıyor. Bu, onlar bakımından olduğu kadar Türk Halkı bakımından da önemlidir. Bu; burjuvazinin demokrasiye geçtik-aştık palavralarının ne kadar boş olduğunun bir kanıtıdır.

TÜRK SOLU ATEŞKESE NASIL BAKIYOR

Türk solu, geleneksel özelliğini inatla koruyor. Dışarıdan ahkam kesiyor, yol gösteriyor, eleştirip suçluyor. Öylesine körce bakıyor ki, yıllardan beri bu mücadelenin anlamını, yarattığı imkanları ve yol açtığı olumlu sonuçları ve de katettiği yolun farkında değildir. Pratik yaşamında, zaman zaman bunu hissetse de bir türlü bilince kıramıyor.

Milyonlarca insanın olumlu çabasının ve emeğinin değerini anlayamıyor. Kendi attığı taş kurbağa ürkütmese de şişinmekten başka bir şey yapmıyor. Her şeyden önce eşit görmüyor, değerli bulmuyor.

Böyle bir kafa ve ruh halinin ortaya çıkan yeni durumu anlamasını ve bundan olumlu sonuçlar çıkarmasını beklemek hayalcilik olur.

Ateşkes ile ortaya çıkan yeni durum hakkında öneriler üreteceğine, hala ulusal

kurtuluş mücadelesinin sınırlarını ölçmeye (nasıl becerecekse bu kafayla) önderliğin teslimiyetinin hangi yemektan sonra içilen içki yüzünden olduğunu bulmaya çalışıyor. Öylesine kördür ki, kendisi için dahi nasıl sonuçlar ve görevler yaratacağı üzerine kafa yormak istemiyor. Hal böyle olunca bu durumdan yararlanmayı, olası bir antlaşmanın kazanımlarını çoğaltmak ve kalıcılaştırmak için aktivitesini artırmasını beklemek boşuna.

Türkiye solunun politika yapış tarzı çok garip. Olanlardan başlayıp olabilecekleri gözden uzak tutmadan ve olması gerekeni hiç unutmadan davranmayı beceremiyor. Sol görünmeyi seviyor, solcu olamıyor. Silahlara veda ediliyor diye iki gözü sekiz çeşme. Başkalarına tuhaf gelebilir. (Bizde her zamanki terane) hayatı boyunca böyle, bu mücadele metodunu hiç olumlamamış olanlar en fazla feryat edenlerdir. Cesaretle yaptığı çıkışları bile, zaman içinde ustalıklarla kendi kendini bağlayan zincirlere dönüştürüyor. Tarihi materyalizme ait bilgisi ve becerisi geçmişteki olayları ezberlemekle kalıyor. İnsanın keşke şu kitaplar dilimize çevrilmeseydi diyesi geliyor.

NE YAPMALI?

PKK'nın yürüttüğü ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelesi, devrimci karakterinden dolayı, hem Kürdistan'da hem de Türkiye'de geçmişte miras kalan demokratik devrime ait problemlerin artık acil olarak halledilmesi gerektiği konusunda, toplumun büyük bir kesiminde önemli bir bilinç gelişmesine yol açmıştır. Etkisi bakımından şu an çok açık olmamakla birlikte, üretim ilişkilerinde insan-insan ilişkisinin hemen tüm alanlarında önemli değişiklikler yaratmıştır.

Var olan geri ve gerici toplumsal ilişkilerin temelini dinamitlemiştir. Kürt toplumu; kadın-erkek ilişkileri köylü-ağa ilişkilerine kadar uzanan toplumun genel bakışında önemli değişimler gerçekleştirmiştir.

Artık, bir sosyalist işe on yıl önceki noktadan başlamayacaktır. Bu kazanımlar askersel operasyonlarla geri alınsa da politik olarak yok sayılsa da toplumun belleğinden kazımak mümkün olmayacaktır.

Türkiye'de, yeni tipteki Demokratik Devrimin temel sorunlarının başta gelenlerinden biri olan Ulusların Kendi Kaderlerini tayin hakkı toplumun genel bilinci ve istemi bakımından aşılması (çözülmesi) gereken bir problem olarak toplumun gündemine oturmuştur. İçeriği bakımından ileri ve demokratça çözümlerin yanı sıra geri ve gerici çözümler ileri sürülmektedir. En temel ve en kayda değer ortak payda; Kürt'lerin bir ulus olduğu bundan kaynaklanan hakların bulunduğu ve bu hakkın fiilen kullanımı ve ulusun en doğal hakkı olduğu noktadır. Ancak, güçler dengesi bakımından bu gerçeği hakikat haline getirmek ve gündelik yaşamın doğal ilişkisine ait bir fenomen olarak yaşamak bir hayli zaman alacaktır. İleri sürülen ateşkes sürecinin bir noktası olan karşılıklı görüşme döneminde PKK'ya, Kürt çevrelere ve Türkiye Sol'una düşen çok önemli görevler vardır.

— Başta PKK olmak üzere Kürt örgütlerinin, yapması ve yapmaması gerekenler

1) Kürdistan'ın ayrı bir coğrafya ve farklı bir tarihinin olduğu Kürtlerin etnik kökeni, dil ve kültürleri bakımından Türk'ten tamamen farklı bir ulus olduğu....

2) Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkının tüm ulusların olduğu gibi Kürt Ulusununda tartışılmaz üzerinde tasarrufta bulunamaz bir hakkı olduğunu ve bunu hangi biçimde kullanacağı konusunda dışarıdan hiçbir baskının uygulanamayacağı....

3) Halkların kardeşliği, barış içinde eşit ve özgür bir biçimde bir arada yaşama isteği Türk ve Kürt halkının iradesi dahilindedir. Bu konuda hiçbir vesayet ve ipotek Kürt halkı bakımından bağlayıcı özellik taşımaz.

4) Somut durumda; bir birlikteliğin en

uygun biçimi TC'nin bir Türk-Kürt federal yapı içinde yeniden tanımlanması ve Anayasal güvenceye kavuşturulması....

5) Kürdistan'ın Siyasi-Hukuki ve idari (sivil) yapılanmasını Kürt halkının oluşturacağı siyasal bir yapı tarafından gerçekleştirilmesi....

6) TC tarafından oluşturuluş Kontr Gerilla, Özel Tim ve Köy Koruyuculuğunun en kısa zamanda ilgası ve yasalarla güvence altına alınması.....

7) Türkçe'nin tek resmi dil olduğu yasalardan çıkartılmalı başta Kürtçe olmak üzere tüm milliyetlere dil özgürlüğü tanınmalıdır. Eğitim ve yayın hakkı herkese tanınmalıdır.

8) Kürdistan idari ve genel yapısı (yerleşim, geri dönüş) Kürt insiyatifinde yeniden kurulmalı, devlet bu işlerin mali külfetini ödemeyi taahhüt etmelidir.

Bu yeni süreçte, bir sağa kayış reformist eğilimlerin gelişme ve PKK'nın kendisi içinde böyle bir tehlikenin olmadığı söylenemez. Bu bakımdan, şu hususlara dikkat çekmenin özel önemi vardır.

1) Kazanılacak bazı haklar uğruna emperyalistlere ve işbirlikçilerine fazlaca tavizkar olunmamalıdır. Aynı biçimde yıllardır fırsat kollayan Kürt derebey kalıntılarına devrimci mücadeleyi zaafa uğratmayı görev sayan eğilimlere de kesin tavır alınmalıdır.

2) Bölge denetimini devrimcilere kadar genişletip, onların faaliyetine darbe vurma, engelleme eğilimi ve girişimlerine set çekilmeli pirim verilmemelidir....

3) Başta diğer devrimci Kürt örgütleri olmak üzere Türkiye Devrimci hareketine karşı hegemonyacı ve yok sayıcı davranış içine girmemelidir.

4) İhtiyat ve tedbir elden bırakılmamalı geline nokadaki kazanımların çok büyük olmadığını unutmadan sıradan insan bilinci seviyesine gerileyip yetinme tavrından uzak olunmalıdır.

Bu noktada ipin ucunu kaçırmak halk ile öncü arasını onarılmaz bir biçimde aç-

bilir.

Çok açık görüldüğü gibi bu talepler malzemesi, istenilenin olması gerekenin çok gerisindedir. Ancak bunların fiilen elde edilmesi daha ileri sıçrayışlar için önemli bir manivela olacaktır. Bu talepleri ileri sürerek bir ateşkes çağrısında bulunmak yukarıda izah ettiğimiz, nesnel-özel koşullara uygun devrimci bir tavidir.

Kürt Örgüt ve Çevrelerin Tavrı Ne Olmalıdır?

Bu süreçte; devrimci, yüzü sosyalizme dönük Kürt örgüt ve çevrelerinin tavrı barış sürecinin destekleyicisi ve içeriğini zenginleştirici tutum içinde olmalıdırlar. PKK ile yürüttükleri görüşmelerden fırsatçı tutumdan uzak, komplekse kapılmadan ve işleri kolaylaştırıcı bir tavır içinde olmalıdırlar. Demokrat aydın çevreler fırsatı ganimet bilen geleneksel tavırlarını bir yana bırakıp, Kürt davasını nispeten daha kolay sürdürebilecek bir konuma gelmesine yardımcı olmalıdır. Basit mevki hesaplarına kapılmadan, yaşamın genel olarak demokratikleşmesine katkıda bulunmayı birincil görev saymalı ve öyle davranmalıdırlar.

Türkiye Sol'u Açısından

Ateşkes ilanıyla başlayan, bu süreç Türkiye Sol'unun asli problemlerinden biri olan Ulusal sorun'a daha ciddi eğilmesine neden olmalıdır. Bu güne kadar kendini gösteren yaklaşım terkedilmeli yönetenler karşısına bu sorunun tarafı olarak açıkça çıkılmalıdır.

Ulusal sorunun teorik-programatik yanlarını tartışmak yerine bu somutun problemleri ele alınmalı tarihten gelen birlikteliğe anlamlı halkalar eklenmelidir. Tarihten devralınmış sorunların daha köklü ve kalıcı bir tarzda çözümünü için azami çaba sarfedilmelidir. Görüş ve önerilerimizi muhtemelen olacaklar üzerine değil olmakta olan üzerinde yoğunlaştırılmalıdır. ■

KÜRDİSTAN DAVASI YENİLMEZ

Dünyanın dikkatleri, Kürdistan üzerinde yine yoğunlaşıyor. Kürt isyanları için, "Daha öncekileri nasıl bastırıldıysa bunlar da bastırılacaktır" diyen işlerin tüm hesapları tepe taklak oluyor. Şüphesiz T.C.'nin de!... Kürt ulusunun inkarı üzerinde yükselen ve vahşetle ayakta tutulmaya çalışılan sömürgeci geleneksel politika, kendisini dayatması kesin olan devrimcilerin davasına çarpamazlık edemezdi, edemedi de.

"Gericiler Kağıttan Kaplandır"

T.C.'nin azgın kuşatma ve bastırma hareketlerine, vahşi terörüne, kısacası kirli özel savaşına karşı, Kürt ezilenlerinin PKK Önderliğindeki başkaldırısı, işgalcilerin hem hayallerine büyük şamar olan radikal Kürt ulusal hareketinin kolay yutulur lokma olmadığı, hareketin yaygınlaşıp-kitleselleşen siyasal gündemi belirleyen niteliği ile görülmektedir. Zira Kürt ezilenleri zorla gaspedilmiş ulusal haklarını savunuyorlardı. Hayatlarını cehenneme çeviren sömürgeci boyunduruğa karşı özgürlük bayrağını yükseltiyorlardı. "Köleliğe, teslimiyete hayır, yaşamak direnmektir" diyorlardı. Bu amaçla isyan etmişlerdi.. İsyancılar meşru ve doğrudu! Stratejik açıdan güçlü oluşlarının temelinde bu haklılık yatıyordu.

Ya T.C. ?.. O neyin kavgasını yürütüyor? Çeşitli milliyetlerden halklar üzerindeki sömürü ve zulüm düzenini yaşatmanın Kürt ulusu ve diğer azınlıklar üzerinde sürdürdüğü milli zulümle yarattığı halklar için hapisane olan esaret sisteminin: Yani T.C. haksız dolayısıyla da çürümeye yenilmeye nihai olarak mahkum olan bir düzenin

ısrarlı savunucusuydu. Haksız olan sonuçta yenilmekten kurtulamaz.. Ne kadar bastırılsa bastırılsın doğru haklı olan sonuçta yenecek ve kazanacaktır. Tarihin defalarca doğruladığı bu gerçeğe Kürdistan topraklarında da şahit oluyoruz, olacağız.

Görülmektedir ki, haksız bir davanın aracı olan savaş, ordu ve en gelişmiş silahlar, "baldırı çıplak" diye küçümse-nen ezilen insanların mucizeler yaratan gerçekleri karşısında stratejik açıdan bir hiçtir.

Eğemenlerin fantom ve diğer savaş uçakları, bombaları, kimyasal silahları, her çeşit yiyeceklerle dolu olsa da mutfak-ları ayağa kalkmış mazlumların baş-kaları karşısında stratejik olarak yenil-meye mahkumdur.

Kürdistan ezilenlerinin kaderlerini eline almaya cüret ettiren ve bağımsızlık için Kürdistan'da en güzel türkülerini söylemenin yolu olan silahlı mücadelenin öğrettiği gerçek budur. İşgalcilerin taktik açıdan üstün olan gücü karşısında paniğe kapılarak da, stratejik olarak kendi güçlü yanlarını görmeyip boyuneğme ve en fazla bazı kırıntılarla yetinmeyi yeğleselerdi, reformcu çözümlere bel bağlayıp çareleri emperyalistlerin sahte çözüm konferanslarında arasaydılar, Kürtler kölelik teorisinin esiri olmaktan kurtulamazlardı. Fakat onlar direniş yolunu seçtiler. Ve evet, ezilenler tarihlerini bu yolla yazar, bu yolla onurlu bir kimliğe sahip olabilirler. PKK gerçeğinin gösterdiği en önemli ders budur. Öyle ise hiçbir şekilde bu dersi unutmamalı, gerçek çözümün devrimde olduğunu asla unutmamalı ve reformcu hayallerle avunmamalıyız.

ÇARE DEVRİMDİR

Devrim Kürdistan'da küçümseme-yecek bir ilerleyiş içindedir. Devrimciler bu gerçeği görmeli hiçbir zaman düzenin aşırılıklarının törpülenmesi ve bazı kısmi iyileştirmelerle yetinen reformcu alternatiflerle savrulmamalıdır. Hedef Devrimi muzaffer kılmak için ona hız vermektir. Hiç bir şekilde siyasal iktidarın devrimle ele geçirilmesi fikrinden vazgeçilmez ve bu stratejik görev askıya alınmaz. Bizleri güçlendirip geliştirecek olan devrimdir. Devrim, mevcut sistem içinde kalan reform paketi değildir. Onun ilk koşulu, düzenden köklü radikal kopuştur. Mücadeleyi düzenin kabulüne, icazetine bağlamayan özgür yapısıdır, PKK'nın pratiğinde gösterdi. Silahlı mücadelenin halk gerilla ordusunun önemi onun pratiğinde ispatlandı. Yoldaş Mao Zedung'un "iktidar namlının ucundadır." Şiarının Kürdistan açısından taşıdığı can alıcı önemi akıldan çıkarılmamalıdır.

İlhakçı-İşgalci güçler kovulmadıkça, Bağımsızlık ve Demokrasi hayaldir. Sömürgeci boyunduruğu devrim dışında parçalamanın başka hiçbir yolu yoktur. Reformcu yollar, pazarlıklar ve diplomasi ile sonuç alınmayacağı tartışma dahi götürmeyecek bir gerçektir. Filistin, Güney Kürdistan, El Salvador ve daha nice yerlerdeki reformcu alternatiflerin ispat ettiği bu somut olguya gözkapamak tehlikelidir.

Dünyadaki dengelerin de özellikle beslediği ve emperyalistlerin kontrollerine almak için dejenere etmeye çalıştığı Ulusal hareketlerdeki, reformcu tehlikeye karşı uyanıklığı elden bırakmamalıyız.

Kürdistan, halk savaşında ısrarı emrediyor. Reformcu sapmalara karşı bilenmeyi emrediyor. Bağımsızlıkçı motifler zemininde silahlı mücadele

bayrağı ile hamleler yapan Kürt Ulusal Kurtuluş Gücü için gerçek anlamda çözüm; bağımsızlık için devrimde ısrardır. Devrimci komünistler tüm ideolojik ayrılıklarına rağmen Kürt Ulusal gücünün daha ileri mevzileri yakalaması için, eleştirilerini ve gerekli desteklerini verdiler, verecekler de.

Kürdistan'da teslimiyet ve direnme siyaseti noktasında açık olunmalıdır. Uzlaşmayı temel alan politika, milli kölelik zincirinin halkasıdır.. Kürt ulusal hareketi'ni katliamlarla "önce ezme sonra reformlar yapma" siyaseti ile karşılayan T.C.'nin, ortalığı bulandırmak için atacağı ideolojik sis bombalarına tav olmamak gerekir. Kürdistan'da kesin kurtuluşa varmanın ilk silahı olan uzun süreli halk savaşı stratejisinde ısrar şarttır. Çabuk zafer hayalleri yaymamak, bu noktada oldukça önem gösteriyor. Düşmanın taktik üstünlüğünü küçümseyen, ya da onun psikolojik kirli propagandasını dağıtmak gayesi ile de olsa, halkı çabuk sonuç siyasetleriyle şekillendirmek, çıkmaza düşmekten kurtulamaz.. Evet, düşmanın taktik gücünü abartıp stratejik üstünlüğünü görmeyen "koskoca T.C." "Saddam" gibi gerekçelerle boyun eğmeyi meşrulaştırmaya çalışan teorileri topa tutalım.. Kötümserliğe aman vermeyelim, ama çabuk zafer gibi Kürdistan gerçeğinden uzak güzergahları da ne adına olursa, olsun girmeyelim.. Böyle politikalar duvara toslamak zorundadırlar.. Zafer, uzun süreli savaşın gerekleri yapılarak, ve bu temelde halkın savaş gücü arttırılarak, siyaset seferberliği sağlanarak, yakınlaştırılabilir.

Gerçek bir komünist öncü, ölümüne direnen, her fedekarlığa hazır, Kürt kitlelerinin en büyük ihtiyacıdır. Devrim yolunda emin yürümenin bu garantisinin bilincinde ve yaratılması çabası içerisinde olurken ulusal hareketin demokratik muhtevası kararlı tarzda desteklenmesini sürdürelim.

"Ateşkes" Siyaseti ve Görüşme Çağrıları

PKK önderliğindeki silahlı radikal Kürt ulusal Hareketi "Ateşkes" siyasetiyle yeni bir sayfa açtı. Komünarlar, halk savaşında mücadele içindeki taraflar arasında diyalog-pazarlık-ateşkes gibi öğelerin olabileceğini red etmezler. Birbirine kıyaslama ve benzerlik açısından (Kürdistan-Çin) değil, genel perspektif itibarıyla, Mao'un "Çan Kayşek"le barış çağrıları ve görüşmelerinin anlamını bilen komünarlar açısından, bu soruna kestirmeden sloganlarla cevap verilmeyeceği açıktır.

Komünarlar şu noktalarda gayet açıktırlar.

Kürt sorununun kesin çözümü, halk savaşı ile milli demokratik devrimin zafere ulaştırılmasıyla mümkündür. Bazı geri adımlar attırma ilk değil, düşmanı kesin teslim alma ile sorun gerçek anlamda çözülebilecektir. Emperyalizm ve sömürgeci güçleri, milli demokratik devrimin halk savaşı stratejisi ile yıkmak, demokratik halk iktidarını kurmak, sosyalizme ve sınıfsız topluma ulaşmak-genel hedefimizdir. Stratejimiz, devrim zafere ulaştırılmadan değişmeyecektir. Strateji, öncelikle demokratik halk iktidarı programımızın gerçekleşip filizlenmesinin temel yoludur. Teori ve programın yolunu aydınlatan ve onların gereklerinin yerine getirebilmesinin hizmetinde olan strateji, taktiğe ya da siyasete indirgenemez. Aksi yol kendiliğindencilik durağında konaklamaya götürür. Devrim, stratejisinin sloganlarının kaba tekrarıyla yapılmaz. "Taktik, her mücadele sürecinin kabarma ve alçalma, devrimin yükselme ve alçalmasının nisbeten kısa dönemi için proletaryanın davranış çizgisini saptamak, eski mücadele biçimlerinin ve eski şiarlarının

yerine yenilerini geçirerek bu biçimleri birbiriyle birleştirerek ve benzeri bu çizginin uygulanması için mücadele etmektir". (Stalin) Devrim mücadelesini ilerleten bir taktik siyaset reddedilmez ama, onun hızını kesen, yığınları düzenden medet ummaya iten, bilinçlerini yozlaştıran, taktik siyasete, devrimciler sarılmazlar, sarılmamalıdır... Stratejik başarıyı engelleyen taktik başarılar devrimcilerin kabulü olmamalıdır.

PKK'nın ateşkes taktiğine bu çerçevede nasıl bakmalıyız? Umudunu şimdiki durumda T.C. ile pazarlığa - diyaloga bağlama tutumunu ifade eden her ateşkes siyasetine, inanmak istiyoruz ki, PKK da sahip değildir. Devrimi pazarlıklara feda edecek bir yapıya düşmeyeceğini düşünüyoruz.. Aksi yol çıkmazdır. Bunca tecrübeden sonra PKK'nın bu yola saplanacağını düşünmek dahi istemiyoruz.. Devrime bağlamak, silahlı halk savaşının taktik bir siyaseti olarak ele almak kaydıyla, yürütülecek bir ateşkes, ve egemenleri masaya oturmaya zorlama siyaseti anlaşılabilir. Düşmanla, "dişe diş" mücadele tabiki düz bir hat izlemez. Her somut koşulda stratejiye bağlı bir biçim alır, almalıdır da. Zafere birden değil, adım adım ulaşılır. Bu yürüyüşte; hedefi daraltmak, birleşilebilecek en geniş güçlerle birleşmek, düşman kampı bölmek, ve çatlaklardan azami seviyede yaralanmak şarttır. Silahlı mücadele egemen güçleri masaya oturmaya zorlamanın değil iktidarı ele geçirmenin aracıdır. Bu perspektifi bulandırmadan, egemenleri geri adım attırmaya zorlamak, taraf olarak kendisini çözüm için dayatmak doğrudur.. Ateşkes ve diyalog siyaseti, devrimi askıya almayan bir zeminde götürülebilir, götürülmelidir.

Strateji, soyut anlamda sloganların tekrarıyla yürümez. Mücadele içinde bulunan konjoktördeki, bütün sınıf güçlerinin ciddi bir değerlendirilmesi ülkeyi

çevreleyen bölge devletlerinin siyaseti ve dünya koşullarını taktik politikamız hesaba katmalıdır. Bir-iki noktaya değinmek istiyoruz.

Türkiye emekçileri müthiş bir şövenizm rüzgarı altındadırlar. Kürt ulusal hareketine karşı duyarsızlığın yanı sıra, ciddi bir güvensizlik, ön yargı hatta karşı çıkış vardır. Devrimci hareketin zayıflığı, sürece mücadele edecek sağlıklı alternatif politika üretememe, dahası ML öncü partiye sahip olmama, egemen güçleri yığınların bilincini çarpıtmada avantajlar sağlamaktadır. T.C. medyalarının ideolojik-propaganda bombardımanı ile, Türkiye emekçilerini aldatmada küçümsenmeyecek mesafeler almıştır. Gerçek terörist çapulcu ve eşkiyalar, Kürtlere köleliği dayatan sömürgecilerdir. Ne var ki kirli savaşı yürüten T.C. kendini savunan kimliğini dayatan, ulusal hareketi kör bir savaş yürüten, "terör mekanizması" olarak göstermekte, yığınları aldatabilmektedir.

Soyut sloganlarla değil, T.C.'yi suç üstü yakalayabilmeliyiz. Yığınlar, bu zeminde bizzat kendi tecrübeleriyle eğitilebilirler. Ateşkes siyaseti, çözüm istemeyenin T.C. olduğu, haksız bir savaş yürüttüğünü yığınlara götürülmesinin vesilesi olabilir, olmalıdır.

Ulusal hareketi bastırmak için, bütün güç ve imkanlarını seferber eden T.C., savaşın faturasını emekçilere çıkarmaktadır. Yoksullaşma, yıkım, sürgün, katliam, yığınlarda bir barış özlemi doğurmuştur. Kuyrukçuluğa düşmeden, çarpık bilince esir olmadan, gerçekleri ısrarla açıklarken; barış özlemine devrimci temelde müdahale edilmelidir. Ateşkes siyaseti bu açıdan önemlidir. Sömürücü zalimlere karşı işçi sınıfı ve ezilen hakların, savaşın tavizleri ortadan kaldırmak, ve gerçek barışı sağlamanın da yolu olduğu, ateşkes taktiği ile kitle-

lere bizzat kendi deneyimleri ile gösterilmelidir. Kürdistan'da; işgalciliğin, ulusal baskının adı olan T.C.'nin, suçlu, kendi kimlikleriyle onurlu ve özgür yaşamak isteyen Kürt ulusunun haklı olduğu bir kez daha gösterilebilir.

Devrimci proleterya, stratejik sloganların tekrarıyla, siyaset yapılamayacağını bilir. Strateji ve programına bağlamak kaydıyla, toplumsal eylemin bütün biçimlerine vakıf, devrim için iyidir.

Ateşkes taktiği, Kürt hareketine kuşku ile bakan, hayırhah tutum sergileyen kararsız ve yalpalayan müttefikleri kazanmanın aracı olabilir. Ve yine o, geniş yığınlara T.C.'nin haksız kirli savaşına göstermenin, ezilenlerin devriminden ve silahlı halk savaşından başka çıkış yollarının olmadığı gerçeğinin daha iyi kavratılmasının da aracı olabilir. Gevşemeden ve ham hayallere kapılmadan, devrimin stratejik silahlarının korunması, geliştirilmesi görevini hiç bir şekilde bir kenara bırakmadan, T.C.'yi geleneksel politikasından geri adım atmaya zorlayacak siyasetlerinden, sadece biri olarak ateşkes siyaseti anlaşılabilir. T.C.'nin masaya oturmayı kabul etmesi, devrim için kötü bir şey değildir. Devrimden vazgeçip, umudu pazarlık masalarına bağlamak, kötüdür. Reformcu çözüme sevdalanmak kötüyse, devrimin bir parça ve onu hızlandırmanın bir aracı olarak değil de barış görüşmelerine temel çözüm olarak sarılmak yanlıştır. Devrimi dışılamayan ve onu güçlendirecek temelde ele alınması gereken diyalog siyasetine evet, devrimden vazgeçen boş hülyalara reformist çözümlere ise hayır demelidir.

Siyasi Seferberlik İçin Görev Başına

Devrimci savaşta her alanda devrimci siyasi seferberlik şarttır. Bu olmadan, devrimi gerçekleştirmek mümkün

değildir. Siyasi seferberlik, sadece savaşın yoğun olarak yaşandığı bölgelerde değil diğer taraflarda da sağlanmalıdır. Türkiye halkı ayakta olmalı, ulusal hareketi fiili olarak desteklemeli, kendi egemenlerine başkaldırmalıdır. Burada görev öncelikle Türkiye Devrimci Hareketine düşüyor. Türkiye devrimci hareketi, ne yazık ki bu görevin üstesinden yeterince gelemiyor. Kürdistan Halkına karşı enternasyonalist kardeşlik görevini layıklığıyla yerine getiremiyor. Türkiye devrimci hareketi, Kürdistan ulusal kurtuluş savaşının zaferinin, kendi halkının da özgürlüğü olacağını, gerçekten kavramalı, ayağa kalkmalıdır.

Reformistlerin; Paris, Bonn, Stockholm üçgeninde yapılan konferanslarla "çözme"ye çalıştıkları Kürt sorununun, masa başı pazarlıklar siyasetiyle değil kendisini silahlarla kabul ettirdiği gerçeğiyle karşı karşıyayız. Silahlı halk gerilla ordusu ve savaşının hayati önemi asla akıldan çıkarılmamalıdır.

Egemenlerin, "muhattap olmayız" demogojilerinin aksine, Kürt ulusal hareketi gündeme oturmuştur. Haklı bir davanın aracı olarak silahların, değiştiren, dönüştüren, kabul ettiren gücü bir kez daha ortadadır. Tüm köşe yazarlarını, öğretim üyelerini, partileri, sorunun tartışılmasına, geri adımlar atmaya mecbur bırakan bu gerçeğin önemini anlamalı, boş hülyalara kapılmamalıyız.

T.C. TIKANMIŞTIR:

T.C.'nin "eşkiyayı muhattap almayız" lafları boştur. Alsın, almasın silahlı Kürt hareketi, varlığı ve meşruiyeti ile kendisini ortaya koymuştur. T.C.'nin eski politikalarla yürümesinin imkanları tıkanmıştır. Geleneksel politikalarında ısrar, onları daha büyük bela ve çık-

mazlara sürükleyecektir. T.C. sıkışmıştır. İki ayağı bir pabuca girmiştir. Ateşkes siyasetine karşılık verse; "bir bela, vermese bin bela" ikilemi içerisinde debelenmektedir. "Elinin tersi ile itmeye" gücünün olmadığı, en yetkili mercilerce de ifade edilmektedir.

T.C.'nin geleneksel politikası yenilmiştir. "Eşref Bitlis planı" diye bilinen "iç hareket planı" şimdi taşa çarpmış balta misalidir. Ulusal hareketin son taktik çıkışının bu noktadaki rolü görmezden gelinemez. Hizbi kontra faaliyeti Genel Kurmay Kumandanı, Demirel-İnönü savaş hükümeti planı çıkmaza girmiştir. Manevra sahaları daralmış, PKK'ya rağmen bir çözümün olmayacağı, şimdiki durumda daha da ayan-beyan ortaya çıkmıştır.

Newroz vesilesiyle tertiplenmek istenen, ve yaygınlaştırılması düşünülen katliamcı politikanın, karşısına kolay aşılmayacak politik bir duvar örülmüştür. T.C. bütün kuru palavralarına rağmen, kendisini dayatmış siyaseti, değerlendirilmeye almıştır. Hakim sınıf klikleri arasındaki anlaşmazlıklara rağmen, gerçek budur. Türkiye'li emekçileri harekete geçirmede, T.C.'nin içine düştüğü bu zorluk, ciddi fırsatlar sunmaktadır. Kürt sorunu şimdi daha yoğun bir biçimde Türkiye cephesine taşınabilmektedir. Tüm bunları Kuzeyde'ki ulusal hareketin, Güney Kürdistan önderlikleriyle kıyaslandıklarında nispeten daha bağımsızlıkçı, devrimci, zeminde yükselen, silahlı mücadelesi yaratmıştır. Son taktik, çıkış bunun bir halkası olarak anlamlı olmuştur. Bu açıdan; devrimde, halk savaşında, stratejik açıdan ısrar etmeli, diplomasiye bel bağlanmamalıdır. Bu ısrar, mücadelenin düz bir rota izleyeceği biçimindeki yanlışlara da götürmemelidir. Hareket dalgalar halinde ilerler. Düz bir seyir izlemez. Stratejik başarıyı yakınlıştırdığı oranda, diyalog siyaseti olma-

lıdır. Önemli olan, bunun stratejinin önüne geçirilmemesidir. Kısa vadeli hedefler ile uzun vadeli olanlar birbirlerinden koparılmalı, ancak aynılaştırılmamalıdır da. Kürt ulusal hareketinin talepleri, şimdi kamuoyu gündemine daha yoğun girmiştir. Bu tartışmada faal olarak yer almalıyız. Olağanüstü Hal'in, koruculuk sisteminin, kontrgerilla'nın dağıtılması taleplerini devrimle bağli olarak yükseltmeliyiz. Pişmanlık yasası denilen ihanet çukuruna hayır, koşulsuz genel af gündeme almalıyız.

Tüm bunları ele alırken Kürdistan sorununun çözümünün, televizyon ve kültürel haklarla sınırlandırılmayacağı, devrim ile özgür-demokratik bir Kürdistan'ı tesis edilmesi ile gerçek çözüm için esaslı adım atılacağı, bayrağı yükseltilmelidir. Bu temelde, şimdi devrimin oklarını milli güvenlik kurulu, Genel Kurmay içinde daha yoğun kümelenen hakim sınıfların Amerikancı, Kemalist, Merkezcilikliği üzerinde yoğunlaştırmalıyız. Çok cephede ve aynı doğrultu ve seviyede savaşmak, akıllıca bir iş değildir. Diğer düşmanlara kuyruk olmadan, kitlelerde iyimserliğe yol açacak hatalı pozisyonlara girmeden, aksine tüm düşmanların niteliğini deşifre ederek, ve onlarla mücadeleyi askıya almadan asıl darbeyi baş düşmana vurmalyız.. Devrimci kavga sanatı, hedefi daraltmayı, birleşebileceğimiz en geniş kesimlerle birleşmeyi, tarafsızlaştırılmasını ve tecrit edilmesi gereken güçleri somut olarak belirleme zemininde yükselir.

Kürt ulusal hareketinin yeni taktik çıkışı ile, şimdi düşman kampı daha derinlemesine bölünmüştür. Geleneksel muhafazakar politikanın güçleri ile, "yeni politikalara ihtiyaç var" diyen düşmanlar arasındaki çatışma, devrim için iyidir, yararlanılmalıdır.

Yararlanmayı sadece "anlaşmalar yapma" olarak telaki edenler, yanıılıyorlar. Hayır böyle değil, yararlanmanın çok çeşitli yolları var.

GENİŞ BİR CEPHE ACİL İHTİYAÇTIR

Son gelişmelerle, Kürt ulusal hareketi içindeki husumetler ve anlamsız şiddete dayalı kavgaları, aşma yönünde bazı pratik adımlarda atıldı. Burckay-Apo protokolü, Talabani-Apo görüşmeleri ve diğer Kürdistanlı örgütlerle diyalog ve ittifak girişimleri iyidir. Ama daha iyi olan bu konudaki hatalardan radikal olarak kopmaktır. Halk içerisindeki çelişmeleri, "şiddet yöntemi" ile ele alan çizgiden vazgeçmek Halk sınıf ve tabakalarının değişik kesimlerini ifade eden örgütlerin varlığına da saygılı olunmalıdır. Bu hatalı çizgilere karşı, mücadeleyi dıştılamaz. Ama bu mücadele silahlarla değil; en büyük, en etkili silah olan ideolojik mücadele yoluyla sürdürülür, sürdürülmelidir. Şimdiki durumda, örgütler arası yumuşama süreci geniş bir cephenin yaratılmasına götürülmelidir. Kürdistan'ın tüm parçalarını kapsayacak bir ulusal kongre gerçekleştirme şansı, şimdi her zamankinden fazlasıyla mevcuttur. Komünarlar, ulusal hareketin hataları ve zayıflıkları, muhtemel olan sapmaların bilincinde olarak, eleştirel temelde Kürt ulusal hareketini desteklemeyi bir görev olarak bilmektedirler. Hatalar gerekçe gösterilerek bu göreve sırt çevrilemez. Diplomasiye bel bağlayan Filistin Hareketinin, tüm eleştiri ve uyarılara rağmen demokratik yönü destekleniyor. Kürt ulusal hareketine gelince, çifte standart uygulanmamalıdır. BİRLİK-ELEŞTİRİ-BİRLİK. ■

DR.ABİMAEL GUZMAN'IN HAYATINI SAVUNMAK İÇİN YÜRÜTÜLEN, ULUSLARARASI KAMPANYA ÜZERİNE NOTLAR...

GONZALAO'YA CANİYANE SALDIRININ SEBEBİ NE ?

Emperyalistler ve uşakları gayet isabetli şekilde, Başkan Gonzalo'yu, kendileri açısından "Bir numaralı düşman" ilan ettiler. Evet doğrudur.. Guzman gericiilerin "bir numaralı" düşmanı, ezilenlerin, proletaryanın ise önde gelen dostu, önderidir.

Yoldaş Guzman önderliğindeki Peru komünist Partisi'nin yönlendirciliğinde, Peru'da süren, sürdürülen Halk Savaşı, sadece Peru hakim sınıflarının değil, emperyalistlerin ve tüm dünya gericiliğinin uykularını kaçırıyor..

Eskimiş emperyalist dünya sistemini, "Yeni Düzen" laflarıyla cılalayıp dayatan ABD kumandalı gerici dünyaya karşı, Gonzalo önderliğindeki devrim kavgası cüreti ve insanlığın geleceğini temsil eden büyük bir meydan okuyuştur..

"Bizim çizdiğimiz sınırların dışına çıkılamaz, herşeye biz karar verebiliriz" diyen emperyalist dünya düzenine, hayır devrim yapma bizim hakkımız ve görevimizdir. Bu görevin icraası için, hiçkimse-den izin almayacağız. Size, yeni karşı devrim dünyanıza, isyan etmek meşrudur, deyip öne atılan ezilen yığınların bilimsel ifadesidir yoldaş Guzman!..

"Marksizm öldü. Sosyalizm davası tarih oldu" korosuyla zafer (!) çığlıkları atan sömürücü asalaklar, Gonzalo'nun temsil ettiği kavga karşısında tabiki dehşete kapılacaklardır.. Rusya ve diğer Doğu Avrupa ülkelerindeki modern revizyonist diktatörlüklerin iflasının faturasını, sosyalizme çıkaran kapitalist-emperyalistlerin, Gonzalo rehberliğindek

Peru devrimi karşısında çılgına dönmelelerini gayet iyi anlıyoruz. "Bizim çiftliğimizde bizsiz hiçbirşeye izin yok. Herşey bizden sorulur" diyerek, kabadayılık taslayan, karşı devrimci gruba, büyük bir şamardır Gonzalo. Emperyalistlerin geçici üstünlükleri karşısında bazı odaklar paniğe kapılarak düştüler. Gericici oltalara tav oldular. "Artık devrim bitti" dediler.

Ne var ki, Gonzalo önderliğindeki Peru devrimi, ayakta kalmasını, dünya Proletarya Devriminin manivelası olmasını, ezilenlerin yolunu aydınlatmasını bildi... Bunu Marks-Lenin-Mao gibi Proletarya biliminin başlıca nitel-kilometre taşlarıyla donanma ve gereklerini yerine getirme sayesinde becerebilen Gonzalo güzergahı, devrim-sosyalizm ve komünizm kavgasının günümüz dünyasındaki ışığıdır.. Bu ışığı söndürmek, emekçileri karanlıklara hapsedmek istiyorlar.

Peru'da Gonzalo rehberliğindeki komünist şahlanış, tüm gerici demagojilerin panzehiridir. Emperyalistler ve uşakları, Gonzalo'yu bunun için çibanbaşı görmekte, "temizlemek" istemektedirler.. Herşeyi teslim aldıklarını sandıkları bu konjonktürde, Peru'daki Kürdistan'daki ve diğer birçok toprak parçasındaki devrimci ilerleyiş karşısında çılgına dönmetedirler... Onların "yeni" dedikleri, eski emperyalist düzenlerin, baş belalarıdır.

Gonzalo önderliğindeki PKP'nin mücadelesinin dünya proletaryası ve ezilenlerin ilham kaynağı olduğunu bilen karşı devrimin, Gonzalo'ya topyekun taaruza geçmelerinin bu açıdan bizim için sır olan hiç bir yönü yoktur. Gonzalo'yu sözümona komünizmi yoketmek için katletmek istiyorlar. Emperyalist Dünya

sistemine karşı, kurtuluşun yegane garantisi olan Maoistleri, yine sözümona hizaya getirmek için Guzman'a saldırıyorlar..

Guzman'ı ve Peru devrimini savunmak bunun içindir ki, devrimi, Komünizmi savunmaktır.

Temsil ettiği görüşler ve onun aydınlattığı kavgaın mahiyeti açısından, emperyalizmin "en tehlikeli düşman" ilan ettiği Gonzalo yoldaşa sahip çıkalım. Bu insanlığın geleceğine sahip çıkmaktır. İnsanlığın geleceği şimdi Peru'da somut bir gerçeklik olarak örülmektedir. Peru'da, Yoldaş Gonzalo önderliğinde, gerici dünya'ya karşı, Komünizm için Proletarya önderliğinde yeni bir devletin tohumları atılmaktadır. Peru'da ekilen tohum, Dünya devrimini ilerletme, zafere ulaştırmanın hizmetindedir.

Gonzalo'nun hayatına kastetmek isteyenlere dünyayı dar etmek için tüm gücümüzle seferber olmanın hayati önemini kavrayalım. Dünya Komünü için komünar bir ruhla ileri atılalım...

24 Eylül-1992'de Peru Anti Terör Polis karagâhı merkezinde

Çelik kafes içinde tüm gericiliğe meydan okuyan Yoldaş Gonzalo ile silahlanalım.. Guzman yoldaş kafeste emperyalist sistemi yargıladı. Bizlere şu mesajı ilettili..

«Maoizm, karşı konulmaz yürüyüşüyle proleter dünya devriminin yeni kabarış dalgasına kumanda ediyor. Bunu kavrayın ve iyice anlayın.

..... şu meşhur (yeni barış dönemi) hakkında söylediklerinin hepsine, o yapılan boş ve ahmakça konuşmalara bakın, neredeyiz şimdi? Yugoslavya'nın başına gelen nedir? Ya diğerlerinin?

..... Biz buna rıza gösteremeyiz. Yeter bu emperyalist sömürü artık. Onların hesabı bitirilmelidir.»

Bitirmek için hiçbir zorluktan yılmamak, devrim için ölümden korkmamak şarttır. Marksistler olarak bizlerin sorumlulukları daha da anlamlıdır...

Bayrağımızın yenilmezliği, yaşanan gerçeklerle o kadar berraklaştı ki!..

Guzman yoldaş kafeslerde yine bizlere şunları söyledi.

«Önümüzdeki sene Başkan Mao'nun doğumundan bu yana yüz sene geçmiş olacak. Bu yüzüncü yılı kutlamalıyız.

..... Başkan Mao'nun dünya devrimi için temsil ettiği önemin bilinçli kavrayışını yansıtan bir kutlama olmasını istiyoruz.»

Başkan Gonzalo'nun bu direktifini mutlaka yerine getirmeliyiz. Onun hayatını savunmak, işaret ettiği görevlere sarılmaktan geçer. Peru'daki Halk Savaşı emperyalistlerin ideolojik saldırısına karşı Maoist ideolojiden gücünü alan anlamlı bir barikattır. Uluslararası komünist Hareketin tecrübelerinin yaşayan-canlı siperidir.

Komünar'ların "Guzman'ın Hayatını Savunma" Kampanyasına duyarlılığını ideolojik siyasi temeli budur.

KAMPANYA GÜÇLENEREK İLERLİYOR

Gonzalo'nun yakalanması, ABD kontrollü Fujimori ve tüm gericilerin sevinç kaynağı oldu. Guzman'ı katletme naraları atıldılar. Doğal olan da buydu.. Ama doğal olan bir başka gerçek de, Guzman'ın hayatının savunulmasının ezilenlerin davasının ilerletilmesi yönünde taşıdığı önemin bilinci.. Bu bilinci Devrimci Enternasyonalist Hareket "Başkan Gonzalo'nun Hayatını Savunmak İçin yeri Göğü Ayağa Kaldırın" sloganıyla ifade etti.

Guzman'ın yakalanması, öncelikle Guzman neslini ayağa kaldırdı... Abimael Guzman'ın hayatını savunmak talebi gündemleştirdi. Acil Enternasyonal Komite (AEK) oluşturuldu. Asya, Afrika, Latin Amerika, Avrupa, Amerika'da da, Guzman'ın hayatını savunma temelinde yerel komiteleri oluştu.. Tüm bu örgütlüklerin oluşmasında, çelik kafesler içinde kükreleyen, yolu aydınlatan Guzman yoldaşın komünist direnişçi tavrının altını çizmek istiyoruz. Peru Komünist Partisi'nin (PKP'nin) tutumunu da dikkat çekmenin yeridir. Şöyle diyorlardı.

«Peru Komünist Partisi, Başkan Gonzalo'ya kirli ellerini dokundurmaya cüret eden herkesi ibret-i alem için layıkıyla cezalandıracaktır.»

Evet bu bir komünist meydan okuyuştu. Sadece PKP değil, Peru halkı da önderlerine can ciğerine sahip çıktılar. Peru ordusunun 24 Eylül Silahlı Kuvvetler Günü engellendi. Din Cote gizli polislerinin şefleri imha edildi. Eylül sonu başarılı bir silahlı grev örgütlendi. Ayakuçko'da Guzman'ın yakalanması topyekün bir tutumla protesto edildi. Bazı şehirlerde örneğin HUANTNA'da hayat durduruldu. HUANCAYO'da üç günlük silahlı maden grevi örgütlendi karşı devrim dört bir yandan (Junin Huancayo, v.b.) saldırıya uğradı. Lima gecekonduları ayağa kalktı.

Gonzalo'nun hayatını savunma sadece Peru'da değil, dünyada yankılandı. Nepal, Hindistan, Türkiye, Avrupa sese kulak verdi.

Bonn, Den Haag, Hamburg gibi Avrupa'nın çeşitli merkezlerindeki Peru elçilikleri Guzman'ın hayatını savunanların gerçekleştirdikleri gösterilere sahne oldu. Yine Avrupa'da ağırlıklı olarak Türkiye ve Kürdistan'lı emekçilerin seferber olduğu yürüyüşler düzenlendi. Ekim ayında Avrupa Türkiye'li İşçiler Konfederasyonu (ATİK) ile Komünar'ların organize ettikleri Bonn'daki yürüyüşe 1000'in üzerinde kitle katıldı. Bunu diğer başka alanlarda düzenler gösteriler, işgaller toplantılar izledi. Onbinlerce afiş ve bildirilerle, canlı bir kamuoyu faaliyeti örgütlenmeye çalışıldı. Guzman'ın hayatını savunma ve Peru rejimini protesto amaçlı binlerce imza toplandı. Basın toplantıları düzenlendi. Faaliyetler Avrupa ile sınırlı değildi. Guzman yoldaşın yakalanmasının daha ilk günlerde Nepal'de güçlü kitle gösterileri yapıldı. Hindistan'da Yeni Delhi'de, binlerce gösterici Fujimori rejimini protesto etti. Kolombiya'da, Amerika'da da Başkan Gonzalo'nun hayatını savunalım çağrısı, güçlü bir yankı buldu. Avustralya, İtalya, Bangladeş, Güney Afrika, El Salvador, Meksika ve daha bir çok ülkeden yükselen sesle, Kampanya uluslararası devrimci bir

sel halini aldı. Bunca cezaevindeki siyasi mahkumlar kampanya fitilini zindanlarda da ateşlediler. Buna diğer zindanlardaki devrimci tutsakların direnişleri ile cevap geldi. Dünyanın çeşitli ülkelerinde avukatlar, tanınmış sanatçılar, akademisyenler, parlamento üyeleri de Kampanya'ya aktif destek verdiler. Fujimori'nin fax'ları, dünyadan akan protestolarla adeta tıkanmış. Fujimori'nin rejiminin dünya emekçilerini hazırlıksız yakalama planı boşa çıkarıldı. Dünya çapında yankılanan ses, delegasyonlar olarak Lima'ya, Fujimori rejimini şaşırtırcasına ulaştı. Delegasyon'ları, Peru'lu emekçiler, büyük bir misafirperverlikle karşıladılar. Peru rejimi ise, tehdit, saldırı ve tuoklamalar gibi iğrençliklerle kendilerinden beklenen insanlığı (!) sergiledi.

Delegasyon'un mahkemeyi gözlemci olarak izleme talebi, Peru Ordusu'na reddedildi. Guzman'ın yakınlarının dahi mahkemeyi izlemelerine olanak tanınmadı. Gizli kapaklı sergilenen mahkeme oyunu ile Peru rejimi, aslında suçluluğunu, çürümüşlüğü, korkaklığını birkez daha ortaya koydu. Peru Başbakanı Lima'ya ulaşan ilk delegasyonu "terörizmi savundukları" gerekçesiyle 6 ayla 12 yıl arası hapisle cezalandırılmalarını istedi. Örgütledikleri bir avuç çapulcu saldırganı, delegasyonların üzerin sürmeye çalıştılar. Fujimori rejimi, tehdit-şantaj ve saldırılarıyla, Gonzalo ile dayanışmayı sabote etmeye, uluslararası kampanya aktivistlerinin Peru ile ilgilenmelerini sözümona önlemeye çalıştılar. Aktivistlerin, emekçi yığınların çapulculara pabuç bırakmasının mümkün olmadığı, kampanyasının güçlenerek yayılması somut canlı bir örnekti. Delegelerin tutuklanması sınırdışı edilmeleri sökmedi. 27 Ekim'de İtalyan, Amerika, ve Almanya'lılardan oluşan ikinci delegasyon Lima'ya ulaştı. Fujimori'nin tüm saldırılarına rağmen delegeler kendilerinden bekleneni yerine getirdiler. Başka türlü olması zaten değildi.

ULUSLARARASI KONFERANS

Başkan Gonzalo'nun yakalanışı ve

ölüm tehdidi altında * oluşu başta proletarya olmak üzere tüm devrimci güçlere önemli görevler sorumluluklar yüklüyordu. Paniğe gerek yoktu. Zira yoldaş Gonzalo'nun da 24 Eylül konuşmasında ifade ettiği gibi "Bu durum yolumuz üzerinde sadece bir büküntüden ibaret"ti... "Yol her ne kadar uzansa da biz bu yolu katedip sonuna erişeceğiz. Ve muzaffer olacağız."

Guzman'ın yakalanması, Uluslararası proletarya için önemli bir kayıptı, ama hiç de emperyalistlerin propaganda makinalarının büyük bir gayretle işledikleri "Büyük yenilgi aldılar, artık bellerini doğrultamazlar işleri bitti" durumu değildi. Gonzalo'nunda söylediği gibi "karşı devrim kendi kendisini kandırıyor, rüya görüyordu".

Hiçbir güç komünist rüzgarı durdurmazdı, halkın çıkarlarını savunan halkın kurtuluş mücadelesinin hizmetinde olan devrimci komünistlerin sesini, kimsenin kesemeyeceği, mücadelenin tüm zorlukların üstesinden gelmeye muktedir olduğu yakalanmadan sonraki süreç içerisinde ispatlandı.

Peru Komünist Partisi, şimdi de parlayan bir meşale olarak dünya devrimini ilerletmeye devam ediyor. Kayıplar aşılıma çalışıyor. Yeni devrimci nesillerle saflar sürekli tahkim ediliyor.

Başkan Gonzalo'nun yakalanışını takip eden ilk üç gün içinde Londra'da Dr. Abimael Guzman'ın hayatını korumak için Acil Enternasyonal Komite oluşturulmuştu. Dünyanın bir çok ülkesinde oluşturulan komünistlerin de fiili katılımı ile 5 ayı aşkın zamandır sürdürülen kampanya önemli mesafeler katetti. Kampanya'yı daha ileri boyutlara ulaştırmak, yeni devrimci güçler ve geniş emekçi kitlelerle birleştirmek, kampanya aktivistlerinin bilinci pekiştirip ilerletmek, önümüzdeki görevleri daha sağlıklı planlayıp omuzlamak ve seferber olmak için uluslararası bir Konferans örgütlenmesi hedeflendi...

Bu Konferansa 40'a yakın ülkede

faaliyet yürüten aktivistlerin iradelerinin merkezileştirilmesi, gelecekteki zorunlu görevlerin üstesinden gelinmesi için örgütlenmesinin ileri seviyelere çıkarılması amaçlandı. Ortaya konulan hedeflere ulaşmak için Acil Enternasyonal Komite ile koordineli çalışacak bir Konferans örgütlenme komitesi oluşturuldu Peru Halk Partisi, Emegin Bayrağı, Partizan, Komün, İktidara dergisi mensupları ile Almanya'lı bazı devrimci çevreler ve Acil Enternasyonal Komite taraftarlarından oluşan Konferans Örgütlenme Komitesi (K.Ö.K.) Konferansın örgütlenmesi için çok yönlü hazırlıklara girişerek, seferber oldu. Almanya'da yüzlerce aktivist harekete geçirildi.

27-28 Şubat 1992 günleri Almanya'nın Duisburg kentinde kırka yakın ülkenin delegasyonları, bin civarında katılımcı ile Konferans çalışmalarına başladı. Konferansa Türkiye'de Halkın Emek Partisi'nden, İnsan Hakları Derneği'nden delegeler de katılmıştı. Elazığ İnsan Hakları Derneği başkanı Avukat Metin CAN da Konferans delegesiydi. Ne var ki kelle avcıları Kontrgerilla, Metin CAN'ı arkadaşı doktor Hasan Kaya'yla birlikte kaçırmış, işkence yaparak kurşunlayıp katletmişler. Bu yüzden Metin Can, Konferans'ta fiziken yoktu, ama ruhu inaçları kavgası ile Konferansta idi.

Kampanyanın yürütülmesi, yönlendirilmesinde büyük emeği olan bir devrimci komünist önder de ne yazık ki Konferansa katılamamıştı. Seylan Komünist Partisi Genel Sekreteri Samugat Hasan yoldaşı da kaybettiğimizi Konferans'ta öğrendik. Konferansa Dr. Abimael Guzman yoldaşın kayınbabası Carlos La Torre ve kayıinvalidesi, Peru'ya giden bazı delegasyon temsilcileri konuşmacı olarak katıldılar. Bazı küçük hesaplar, hatalı yaklaşım tarzı vb. problemler Konferansın başarısını olumsuz yönde etkiledi. Acil Enternasyonal komite'ye hakim olan klikçi hegemonik mantık, yaklaşması gayet mümkün olan daha ileri hedeflere ulaşmasını yine olumsuz etkiledi... Davamızın daha ileriye götürülmesi için hataların üzerine ikna-dönüştürme perspektifiyle cesaretle gitme,

devrimci komünistlerin vazgeçemeyecekleri görevidir. Birlik zeminini gözardı etmeden mücadele yoluyla daha ileri bir birliğin yakalanması anlayışıyla birliktelik çalışmalarını yoğunlaştıralım.

a) Konferans öncesi

KÖK (Konferans Örgütlenme Komitesi) ile AEK (Acil Enternasyanel Komite) arasındaki çelişkiler Konferans öncesi gayet belirgin tarzda açığa çıktı. Konferans'ın ele alınışı ve örgütlenmesinde iki çizgi vardı.. Birincisi AEK'nin temsil ettiği yaklaşımdı. Bu yaklaşım şöyle ifade ediliyordu: Konferansın gündemi-divanı, çerçevesi, konuşmacıları, Konferans sonrası oluşturulacak örgütlenmelerin birleşimi, katılanları AEK tarafından belirlenmiştir. Bunlar üzerine tartışma yapılamaz değiştirilemez. Tek sorumlu AEK'dir. Örgütlenme Komitesi ve diğer çalışma gruplarının misyonu AEK'in direktiflerini uygulamaktır.

İkinci yaklaşım ise, Komünarların da paylaştığı, Konferans örgütlenme komitesinin çoğunluğunun temsil ettiği yaklaşımdı.

Kendisini kısaca şöyle ifade ediyordu:

AEK ve örgütlenme komitesi koordineli bir şekilde Konferans örgütlenmesinin bütün sorunlarını tartışmalı, bu zeminde karar almalı ve gereklerinin yerine getirilmesi için birlikte seferber olmalıdırlar. AEK'in yaklaşımı, KÖK'ün işlevini teknik sorunların ele alınmasına indirgeyen, bir anlayıştır. KÖK ve diğer çalışma grupları ve Konferansını faaliyetinde yer alan faal kadroları Konferans hazırlıklarının katılımcısı değil, tek görevleri ve hakkı AEK'in emirlerini yerine getirmeye endeksleyen anlayış yanlıştır. AEK diğer birimlerle ortak çalışmalarını bilmeli, eleştiriler dinmemeli, kararların alınması sürecine bu güçleri de katmalı, dayatmacı davranmamalıdır. AEK'in anlayışıyla, bir Konferans'a hiç gerek yoktur. Herşeyin hükmü baştan kesilmişse, Konferansa ne gerek var. Konferans, sürdürülmüş faaliyetlerin tecrübelerinin özetlendiği,

genel bir muhasebenin yapıldığı güçlü ve zayıf yanların ortaya çıkarıldığı benimsenmiş gündemler çerçevesinde delegelerin kendilerini özgürce ifade ettikleri, kararların oluşturulmasına bizzat katıldıkları, yaratılacak örgütlenmede söz sahibi oldukları vb. canlı bir platform olmalıdır.

Divan seçimine, Konferans delegeleri karar vermelidir. Gündem ve diğer tüm sorunlarda onların iradesi geçerli olmalıdır. AEK ve ÖK, Konferans başlangıcına kadar birlikte yetkili olmalı, Konferansı açmalı varsa önerileri (Divan, gündem vb.) Konferansa sunmak konferansın ortaya koyacağı iradeye tabii olmalıdırlar. Divan'a gündeme, kararlara Konferans değil de AEK'in karar vermesi anti demokratiktir. Bu düzeltilmelidir denildi. Ne var ki, AEK tartışmaya bile yanaşmıyordu. Konferans öncesi yapılan hazırlık toplantılarına ciddiyetsiz yaklaşıyor, eleştiri ve önerilere kulak tıkıyor, herşeyi baştan kestirip atıyordu. Böyle bir gidişin Konferans'ta çeşitli olumsuzluklara yol açacağı bunun engellenebilmesi için tartışılıp bir sonuca ulaşılması AEK'e defalarca söylenmesine rağmen kaale alınmadı. Örgütlenme Komitesi'nin sunduğu tüm öneriler geri çevrildi.

Örgütlenme komitesi, para ve diğer teknik ihtiyaçlar olduğunda hatırlandı. Bunların yaratılması tabiki görevdi. Sorun bu değil, diğer meseleler de örgütlenme Komitesi'ni onun iradelerini yansıttığı binlerce aktivistin, yüzlerce komite ve insiyatifin AEK tarafından baştan dışlanması hesaba katılmamasıydı. AEK'e hakim olan mantığın tepki ve önyargıyla hareket etmesi ortak davamıza zarar veriyordu. Hegemonik tutumları, daha geniş çevrelerde birleşmeyi bir kenara bırakalım, mevcut güçlerimizi bölüyordu... Kampanya'ya katılmak isteyen birçok devrimci çevre itici tutumlar nedeniyle geri duruyordu. Örneğin TKP-ML Hareketi kampanya örgütlenmesine yer alma isteğine AEK'çi yaklaşım haftalarca sonra "vize" verebildi. Oysa geniş emekçi yığınlara bırakmak devrimci güçlerle en geniş birlik perspektifiyle hareket edip

karşıdevrimi sıkıştırmak için gerekli koşullar mevcuttur. Sorun, doğru bir müdahale çizgisi hatalı yaklaşımın sahipleriydiler.

Dr. Abimael Guzman yoldaşın Hayatının korunması talebi temelinde hareket geçirebilecek, Peru Devrimi ile dayanışma doğrultusunda organize edilecek çokça devrimci dinamik vardır. Örneğin Türkiye'li, Kürdistan'lı devrimci örgütlerin çoğu seferber edilebilirdi. Nitekim Komünar'ların Partizan'la birlikte organize ettikleri Bonn yürüyüşünde, bunun nasıl mümkün olabileceği görüldü. Yürüyüşe ortadakı devrimci örgütler acaba Konferans'a neden katılmamışlardı? AEK mantığını Türkiye'li temsilcisi olanların, bilinen sekte bölümü çizgisi asıl sebebi... Diğer devrimci güçlere tahammülsüzlük, kitlelere tepeden bakan, onları küçümseyen yaklaşım, kendini dünyanın merkezine kayan "herşeyi ben bilirim" bencilliği, grupçu dar yaklaşım dahası bu çerçeveli makyavelist tutumlar asıl nedenlerin bazı unsurlarıydı... AEK'in bu zaaflarıyla "bildiğim, bildik, çaldığım düdüğü" anlayışıyla Konferansa gelindi. Şimdide kısaca Konferans'a bir göz atalım

b. Konferans Sırası :

Konferans sırasında beklendiği gibi AEK, KÖK'ü hiçe sayarak Divan'a kondu. Açılış yaptı. Açılış yapması ve raporunu sunmasına itirazımız yok.. Bunları yapsın.. Fakat AEK divan seçimi yaptırmıyor. "Divan benim" diye buyuruyor.. Gündeme ilişkin öneri dinlenmiyor. "Gündem benim bu dediklerimdir" deyip kesiyor. Delegelerin tespitini yapmıyor. "Delege benim kabul ettiklerimdir. "Deyip kestirip atıyor. Konuşmak, tartışmak isteyenleri görmüyor. "Konuşacakları ben tayin ederim" tutumu alıyor. Yani "astığım-astık, kestiğim kestik" diyor, başka bir şey demiyor.. 1000 kişiyi aşkın kitlenin itirazı, 100'e yakın delegelerin önerisine hiç aldırmıyor. Salonda sanki sadece kendisi var. Kıymeti kendinden menkulmuşçesine divan oluyor, gündemi tayin ediyor, konuşmacıları kafasına göre seçiyor,

kararları tartışılmadan emir gibi ilan ediyor, kurulacak örgütlenmeyi tayin ediyor. Örgütlenme Komitesinin konuşma-tartışma hakkını bir kenara bırakalım, önerge vermesine dahi izin yok.. Bu mantıkla Konferansı yönlendirmeye çalışan bir çizgi, hangi devrimci dinamiklerle birleşebilir. Birleşemez aksine dağıtır. bu olumsuzluklara isyan edildiyse de, Başkan Gonzalo yoldaşın Hayatının korunması noktasındaki duyarlılıktan ötürü, biraz da sineye çekildi. Keyfiyetçiler bu duyarlılığı istismar etmemeliydiler.

Konferans'a katılan delegeler ve kitleler Guzman yoldaşa derin bir saygı ile bağlı devrimcilerdi. Guzman'ın hayatının savunulması için düzenlenen bir konferans'ta, onların konuşmalarından korkmanın sebebi ne olabilir. Bu amaç doğrultusunda düzenlenmiş bir Konferans'ta, onların iradesini belirlemelerinden çekinmenin sebebi, sahi ne olabilir?

Tartışma ve görüş belirtmeyi yasaklamakla, hangi devrimci komünist çıkar temsil edilebilir... Mücadele şevkinin doruklara çıkarılmasının, katılımcıların enginleri fethetme ruhuyla donatılmalarının mümkün olduğu bir Konferansı klikçi rekabet tutumlarıyla, olumsuz etkileyenlerin yaptıkları suçtur... Yeri gelindiğinde bu suçun hesabı sorulacaktır.

Gonzalo yoldaşın hayatının korunması için bu suçlularla en ufak bir birlik zeminin de dahi yine beraber olacağız. Olmalıyız..

Zira, Gonzalo gibi devrimci komünist bir öndere komünizm için çok ihtiyacımız var. Konferansla da dile getirildiği gibi şimdi "Herşey Gonzalo için!".. Bunun için bazı haksızlıkların üstünü örtmeden ama sineye çekmesini proletarya davasının genel çıkarları için bileceğiz. Biz proletarya ve halkın çıkarlarını savunuyoruz. Bencil tüm çıkarları, grupçuluğu reddediyoruz. Biz halka hizmet için varız. Örgüt bu hizmetin aracıdır. Proletarya ve halkın çıkarlarıyla çatıştığında örgüt çıkarlarını bir kenara atmasını biliyoruz. Çünkü biz halkın üzerinde sopa olmaya karşıyız.

Biz Marksist'tiz Kitlelere güveniyor, inanıyoruz. Biz devrimci kitle çizgisini savunuyoruz. Yöneticiliği halka hizmetin aracı değil imtiyaz gören bürokratik anlayışları reddediyoruz. Yeri göğü sarsan Büyük Proleter Kültür Devrimi'nin nesli olarak biz, kitlelerin konuşmasına izin vermeyen, onları sürü gören anlayışlardan nefret ediyoruz. Başkalarının konuşmalarından korkmuyoruz. Doğruyu temsil edenlerin korkmalarına gerek var mı? Biz, bizim gibi düşünmeyenlerin rahat ve cesaretli konuşabilecekleri bir ortam yaratmaya sorumlu olduğumuzu düşünüyoruz...

Gelişmenin doğru ile yanlış ayırdetmenin motoru gelişmedir, tartışmadır.. Kendilerini eleştirenlere tahammül etmeyen sadece övgü dizenlerin konuşmalarına izin verenler, en fazla kof bir yağdanlık oluşturabilirler.

Başkalarını dinlemeye tahammülü olmayanlar halkla birleşmezler. Farklı fikirlere sahip kimselerle (devrimcilerle) birlikte çalışmasını beceremeyenler devrim yapamazlar. Mao yoldaşın dediği gibi "ağına bal, kulaklarına övgü türküsü çalınmasından hoşlanan"lar tehlikeli bir yoldadırlar.

Biz bu tür yolların yolcusu olmamalıyız.

Bilimsellikle donanmalıyız. Kitleleri, kadroları dinlemeli, onların dağınık da olsa fikirlerini toplamalı, kararların oluşturulması sürecine onları faal olarak seferber etmeli, eleştiri-önerileri bilimsel bir süzgeçten geçirerek yeniden kitlelere götürmeliyiz.. Yığınları sürü gören, yönetimi imtiyaz telakki eden, kitleleri-kadrolara emre amade taburlar gözüyle bakıp, onları pasif izleyiciler durumuna sokan, farklı fikirlerin kendilerini ifade etmesinden korkan anlayışların, bugün daha açık şekilde ortaya çıkmış iflaslarından, öğrenmeyenlerin sonu hüsrandır..

GONZALO'NUN HAYATINI KORUMAK İÇİN SEFERBER OLALIM !

Karşı karşıya bulunduğumuz sorunlar bu hayati görev için tüm

gücümüzle seferber olmamızı engelleme-melidir, engelleyemez...

Yoldaş Guzman'ın hayatını savunmak, Dünya devrimine hizmetin bir parçasıdır. Hiçbir sorun bu görevin icraasından bizi alıkoyamaz, komamalıdır. İdam cezasına, mahkumlara yönelik her tür işkenceye karşı olduğunu beyan eden Af örgütü, Guzman'a yönelik tehditler karşısında duyarsızdır. Anlaşılan odur ki emperyalistlerin demagojik bombardımanı Af Örgütü'nü de etkilemiştir.

Amnesty International'ı, Guzman'ın hayatını savunma çerçevesinde sıkıştır-malıyız...

Mevcut gelişmeler bir kez daha gösterdi ki, kendilerine "İnsan Hakları Örgütü" v.s. diyen çeşitli kurumlar, emperyalist, gerici saldırılara karşı çıkmada gerekli duyarlılığı göstermemekte ve hatta emperyalistlerin demagojik propagandalarından etiklenmektedirler. Bu durum, Uluslararası anti emperyalist gerçek bir dayanışma örgütüne duyulan gereksinimi daha da arttırmaktadır.

Gonzalo'nun hayatını korumak için yürütülen uluslararası kampanya ile yaratılmış dinamikler, böyle bir örgütlü-gün yaratılmasının çekim merkezi olabilir, olmalıdır da...

Emperyalist dünya sisteminin her türüne karşı, insanlığın kurtuluşunu temsil eden Yoldaş Gonzalo ve onun önderlik ettiği Peru'daki Halk Savaşı ile dayanışmak geleceğimize sahip çıkmak demektir.

Guzman yoldaşın karşı karşıya olduğu hayati tehlike devam ediyor. Sıkışan Fujimori rejimi, resmi infaza cüret edemese de, "intihar" "doğal nedenler" gibi kılıflar altında, Gonzalo yoldaşın hayatına kastedebilir.

El Fronton, Canto Grande zindanlarında yüzlerce komünisti katleden Peru rejiminin kanlı ellerini Guzman Yoldaş'a atmasına izin vermeyelim. ■

NASIL BİR ÖRGÜTSEL BAKIŞ

Komünist hareketin tarihsel tecrübesi, "nasıl bir örgütsel bakış" sorusunu sık sık kendimize sormamız gerektiğini öğretiyor. Gerek proletaryanın iktidarı aldığı ülkelerde yaşanmış olanlar, gerekse, iktidar mücadelesi yürüten Komünist Partiler'de örgütlenme sorunu, çeşitli biçim ve şekillerde çok kere tartışılmıştır. İktidar mücadelesinin bir aracı olarak Komünist Partisi, gerekse de iktidar sonrası toplumsal ilişkilerin yeniden düzenlenip sosyalizmin inşasının sürdürülmesinin bir aracı olarak Komünist Partisi'ne ilişkin tartışmalar kapanmış değil. Daha uzun bir tarihsel süreç içinde boyunca da kapanmayacaktır. Genel olarak aracın ele alınışında, özel olarak da Komünist Partisi gibi bir aracın ele alınışında, önemli problemlerin yaşandığı gerçeğine karşılık bugün de henüz gereken sonuçların çıkarıldığını söylemek pek mümkün değildir.

Tarihsel olarak, aracın amaç haline getirilmesine ve bu aracın mitleştirilmesine karşı belirgin bir tavır alışı, Mao, Zedung'da görüyoruz. Parti sorununu ele alırken ortaya koyduğu yaklaşım, parti yaşantısında kastlaşmaya karşı iki çizgi mücadelesindeki tutumu, ve parti bünyesini oluşturan unsurların durumlarına ilişkin ortaya koymuş olduğu yaklaşım; partiyi özel mülkiyet ilişkileri sistematığı içine ele alan yaklaşıma karşı bütünlüklü bir tavidir. Bu tavır da: Sosyalizm inşasının bir aracı olan komünist partisine tapınılacak bir yer değil, belli bir ideolojinin, siyasetin gereğini yerine getirecek hedef açısından, iyi işletilip yüksek verimin alınması gereken canlı bir mekanizma olduğu sonucunu çıkarıyoruz. Mao'nun bu olumlu ve sağlıklı yaklaşımına karşılık bu aracı, hedefi emrine koşmada (tabii

bunun çok farklı nedenleri var) istenen başarıyı sağlayamadığı da başka bir tarihsel gerçektir.

Komünist partilerin tüzük ve programı, komünist partisinin üye ve yöneticilerinin nasıl davranması gerektiğine ilişkin genel prensiplerle belirlenir. Ancak biz fertlerin örgütle yaklaşımlarını konulan prensip ve prensiplerin toplamına bakarak, nasıl ele aldığı sonucunu çıkaracağımızı düşünüyorsak, büyük bir yanılgı içindeyiz demektir. Gerçeği kavramlarda ararsak, yine elimizde kavramları buluruz. Ama gerçeği olgularda arar ve kavramları başlangıç noktası olarak düşünürsek, bütünlüklü bir sonuca varırız.

O zaman fertlerin bir bütün olarak yaşantılarında örgüte ne kadar, ne biçimde, ve ne için yer verdikleri gerçeği, kavramamızda asıl önemli olandır. Komünist partisi ya da siyasi bir oluşum için, amaç için bir araçtır demek; onu oluşturan bireylerin öyle olduğu ve aracı öyle kavradığı, bundan sonra da öyle kavranacağı anlamına gelmez.

Emekçilerin yaşamı açısından, araç olan ve kendilerinin de ihtiyaçlarının giderilmesi olarak adlandırdıkları nesne ve nesneler dizisi, gerçeklik açısından amaç durumundadır.

Kapitalist toplumda aslında bütün bireyler, nesnelere tapınma durumundadır. Sermaye sınıfının da bu gerçekliğin dışında olduğunu söyleyemeyiz. Onun yaşamında temel unsur kârdır. Kâr'a tapınır. Ama o aynı zamanda düzenin efendileridir. Emekçi sınıflar açısından nesnelerin köleliği, daha geniş ve derindir. Bu, genişlik ve derinlikten ötürüdür ki, "ücretli köle" ifadesiyle tanımlanmıştır. Emekçilerin yaşamı için zorunlu ve gerekli olan şeylerin temini, emekçilerin

niçin yaşadıkları sorusuna asıl cevabı oluşturuyor. Bu gerçeklik, ülkelerin gelişmişlik düzeyine, tarihsel kültürlerine göre değişmeler arz ediyor. Ancak, vurgulamak istediğimiz olgu dışında temelde fark yoktur.

Siyasi iktidar mücadelesi, devrimin gerçekleştirilmesi, sosyalizmin inşası açısından Komünist Partisi zorunlu ihtiyaç mı, değil mi? Sorusunu sormuyoruz. Yüzyılların tarihsel gerçekliği, toplumsal düzenlerin yapılanmasında onu yerine getirecek aracı zorunlu kılıyor. Ancak genel bakış açımızdan, aracın insanlığın ileri bir yaşantısının gerçekleşmesinin ihtiyacı olduğu gerçekliği, bütünlüklü ve mantiki sonuçlarıyla birlikte ortaya çıkması halinde, aracı amaç haline sokmayacaktır. Aksi taktirde proleteryanın kendisinden önceki bütün sınıflardan temel fark olan bütün sınıfları ortadan kaldırma, (tabii kendisini de) felsefesiyle önder gücün gerçekliği farklılaşacaktır. Adının komünist olması, program ve tüzüğünde insanın yaratıcısının efendisi ya da kölesi olmaması gerektiğini, sık sık vurgulamasını yaşantısında bulamıyorsak, fazlaca önemi yoktur.

Toplumun değişik kesiminde gelen bireyler, geldikleri yere yükledikleri görevler ister istemez farklı olacaktır. Mahallenin bakkalı içine girdiği örgütü kendi bakkalı gibi düşüneceği gibi, içinde çalıştığı işyeri ya da işkolunda ücretini arttırma, çalışma koşullarının, sosyal şartlarının düzeltilmesi kapasitesi ölçüsünde olacaktır. Kavram olarak ne kadar büyük sözcükler kullanılmış olsa da, pratik tutum ve yaşantısında yoğunluğunu oluşturan mevcut bilgi düzeyleri, yaşantısına damgasını vuracaktır. Bu gerçeğin ışığında hareket eden Mao'nun sıkça vurguladığı "Yeniden kalıba dökme" çağrısını iyi anlamak gerekiyor.

SBKP tarihsel süreci başta olmak

üzere, komünist partilerin tarihi, komünist partisi gibi böylesine dev bir aracın hem içeridekilerin hem de dışında kalanların nasıl bir yaklaşım gösterdikleri konusunda, geniş bir metaryal sunmaktadır. Daha somutu ise, Türkiye Devrimci Hareketi'nin tarihinde siyasi grupların, partilerin hatta ellerinde bulundurdıkları çeşitli araçlara ilişkin gösterdikleri yaklaşım ve pratik; kapitalist ilişki sistematiği içinde önemli akrobalik ilişkisi olduğunu göreceğiz. Şüphesiz ki, örgüt ve örgütler sorununa ilişkin yaklaşımlarımızın dışında değildir. Bir bütün yaşama, teoriye politikaya bakış açısında bir bütünlüğü var. Sık sık "kuyunun dibinde bulunan kurbağanın gökyüzünün büyüklüğünü, kuyunun ağzı kadar göreceğini" söylemek, kişiyi ya da partiyi tersi düşünüş ve kavrayışda olduğunu ortaya koymaz. Çünkü, büyük düşünüp evrensel bakmak, özgülü bulmak, bakış açısıyla yetkinlik ve donanımla ilgilidir. Konuşmaya başlayan bir çocuk da "büyük" sözcüğünü kullanabilir. Ama onun öyle olmadığını, olmayacağını biliriz. Eğer örgüt ve örgütler bizim için bir araçsa; temiz kullanmak iyi bakmak, onu yetkinleştirmek, kendisine duyulan ihtiyaçların azalmasıyla elimizde ki bu aracın yok olup gideceği bilinci içerisinde, davranıldığı ölçütünde hem aracın önemini, doğru bir şekilde yerli yerine oturtur, hem de onun için yaşamak değil, onun bizler için varolması gerektiği doğru olarak ele alınabilir. ■

YARGISIZ İNFAZLAR DEVAM EDİYOR

"Asmayıp da besleyelim mi?" mantığı son yıllarda, "yakala ve katlet mantığına" dönüştü. Yargısız infazlar, kayıplar şeklinde pratik ifadesini bulmaktadır. Ve böylelikle, "asalım mı asmayalım mı?" tartışmaları, gereksiz hale getirilerek köklü şekilde çözümlenmiş olmaktadır.

Mart ayı içerisinde İstanbul Kartal'da Devrimci Sol'a yönelik sadece iki operasyonda, ölüm mangaları tarafından sekiz devrimci insan sorgusuz sualsiz vahşice katledilmiştir. Kürdistan'da işlenen bu türden cinayetlerin sayısı ise tam olarak bilinmemektedir. Bilinen tek şey, çok sayıda yoksul ve mazlum Kürt evlatlarının devletin yönettiği ölüm mangaları tarafından vahşice katledildiğidir. Tüm bu cinayetler "teorizme karşı mücadele" maskesi ardına gizlenerek gerçekleştirilmekte; dolayısıyla, "Terörizme karşı mücadelede" edebiyatı, gerçek teröristin kim olduğu gizlemeye yarayan bir aldatmacanın ötesine geçmemektedir.

Yaşanılan olaylar, özellikle Kartal ve Bahçelievler operasyonları, gerçek terörür: üstün devlet olduğu gerçeği çarpıcı şekilde kamuoyunun gözleri önüne serilmiştir.

7 Mart gecesi Kartal'da gerçekleştirilen sorgusuz yargısız infaza kimlerin karar verdiği, basın mensupları tarafından gözlenip saptanmıştır. *ssssİnfaz kararı o akşam Vali, Emniyet Müdürü ve DGM Savcısı, vb. Devlet erkânı zaatlarında tecrit ettikleri bir iftar yemeği sırasında kesinleşmiştir.* Zira Vali, Emniyet Müdürü ve DGM Savcısının akşam yaptıklarını orada bulunan herkes gözlemiştir. Kendi aralarındaki kulisler yapılmıştır. Hiç kuşkusuz ele aldıkları konu, Bedri Yağan ve dört arkadaşına yönelik operasyondur. Ayak üstü mahkeme kısa bir oturum ile kesin kararı vermiştir. Sorgusuz savunmasız kurşuna dizmek.

"Çağdaş bir hukuk devleti" olan "Demokratik" Türkiye'de cezaların en ağır olan ölüm cezasını veren, gerçek mahkemeler işte böyle çalışmaktadır. Bu mahkemeler göstermelik "Bağımsız" mahkemelerden her açıdan daha şeffaf çalışmaktadır. Bu mahkemelerin yargıçları Vali'dir. Emniyet Genel Müdürü, DGM Baş Savcısıdır. Yerine göre, içişleri Bakanı'dır. Genel Kurmay Başkanı'dır. Müsteşar'dır vb. Bu mahkemeler, resmi mahkeme salonları hariç, her yerde toplanıp karar çıkarırlar. Bu mahkemelerde çalışanlara ve savunma avukatlarına ne gerek vardır, Ne de yer.

Bu mahkemelerin yargıçlarına göre, resmi göstermelik mahkemeler, formalitedir. Hatta devletin güvenliğini tehdit etmektedir. Zira, "Teröristler" bu formalite mahkemeleri hem kürsü olarak kullanmakta, hem de uzun süre yargılama saplantısında zaman kazanıp firar etmektedirler. Zaten ölüm cezası verseler bile onların verdiği ölüm cezaları uygulanmaya konulamıyor, dolayısıyla, devlet "teröristleri asmayıp ta beslemek" zorunda kalmamaktadır. Dolayısıyla, devletin kolluk güçlerinin onca canı siperhane çabaları boşa gitmektedir. Bu da, polisin moralini bozmakta, savaşın çözümünü kırmaktadır. "Teröristleri" cesaretlendirmektedir. Demokrasi oyununda da bir sınır olmalı, devletin bakışıyla ilgili konularda demokrasi oyunu oynamak lükse kaçmaktadır.

Oysa, yargısız infazlar tüm bu sorunları, devlet lehine en etkin ve en kısa yoldan çözüme kavuşturabilmektir.

Üstelik, her sorgusuz infaz adeta ibret-i alem niteliği taşımaktadır. Dolayısıyla, "teröristler"in moralini bozacak cesaretlerini kıracaktır.

Halkın sindirilip susturulmasında önemli işlevler görecektir. Son "Türk Devlet"nin Pardon(- nereden çıktı bu Türk Cumhuriyetleri-) "En büyük Türk

Devleti"inin gücü karşısında herkes secdeye duracak böylelikle onun varoluşunu sabitliği garanti altına alınmış olacaktır. Dolayısıyla T.C. edebiyatı yerli ve yabancı sermayederler için dikensiz bir gül bahçesi olarak kalacaktır. Demokrasi, Çağdaş, İnsan Hak ve Özgürlükleri, Hukuk Devleti vb. süslü nasiyatlar altında gizlenmeye çalışan işte bu gerçektir. "Çağdaşlık" laflarıyla maskelenmek istenen çağdışlıktır; vahşettir. Düzen sahiplerinin baskı ve yönetim aygıtı olan devlet, gerçekleştirdiği kirli cinayetleri ve halka yönelik vahşi saldırıları meşrulaştırmak amacını güderek ve kendi gerçek terörünü kimliğini gizlemek için, çalışan halkın ve meşru menfaatlerini "Terörizm" halkın davasına sahip çıkan bu uğurda mücadele edenleri ise "terörist" ilan etmektedir. Son memur direnişleri, buna en çarpıcı örneği oluşturmuştur.

Dolayısıyla; "terörle mücadele", aslında, halkı sindirip susturmak ve koyun gibi bütün uysallaştırılmış sürülere, çevirmek için olası emekçi halka ve kürt ulusuna karşı uygulanan haksız ve kirli savaşındandır. Ve sözüm ona bu "terörle mücadele" son yıllarda adeta sinek avına dönüştürülmüştür. Bir tarafta insanlığı unutturulmuş insan kasapları kelle avcıları bulunuyor. Diğer taraftan ise silahsız savunmasız mahsum insanlar ya da izi sürülüp kısırılan halkın yiğit evlatları devrimciler. Resmi ya da sivil elbiseli kelle avcıları uzunca bir süre avlarının izlerini sürmektedirler. Kendileri için en uygun zaman ve yerde son hamleyi gerçekleştirmektedirler. Ve Sağ olarak ele geçirme gereği duymaksızın hunharca katletmektedirler. Ve sonuç her halükarda "çıkan silahlı çatışmada şu kadar terörist ölü olarak ele geçirildi" olmaktadır.

DYP, SHP hükümetinin "şeffaf karakollarına" kolluk güçleri, son olayda şeffaf operasyonlarla karşılık verip katkıda bulunmaya başlamışlardır.

Yargısız infaz işlemi tamamlandıktan sonra, çatışma süsü vermek için gerekli olan

düzenlemeler yapılır yapılmaz barut ve kan kokan vahşet tablolarını sergilediler. Medyalar olay yerine buyur edilmektedir. İğrençlik ve vahşet, kelle avcıları tarafından havaya ateş açılarak zafer naraları atılarak kapı önünde kutlanıp kutsanmaya çalışmaktadırlar. Son dönemde olay yerinde bir kalabalık oluşturulmaya ve devletin terör çeteleri çevre binaları Türk bayraklarıyla donatılmaya özen gösterilmektedir. Ceza yargıları sokakta çoğunluğu takım elbiseli gravatlı kişilerin oluşturduğu bu kalabalık polis lehine slogan atmakta, tezahüratlarda bulunmaktadır.

Görünüşte inamlacak kadar, ortaya çıkan tablo polis ile halkın "teröristlere" karşı sınıksız kenetlenmiş olduğunun somut kanıtı olacaktır.

Zaten kelle avcıları arasında amacı budur: Operasyon bölgesinde bir topluluk oluşturulması aslında operasyonun bir parçasıdır. Ve kalabalığın azımsanmayacak bölümünü sivil polisler oluşturulmaktadır. Ve operasyonun bu bölümü tamamıyla kamuoyunu aldatmaya yöneliktir. Böylelikle, cümle alem karşısında vahşetlerine meşruluk zemini yaratmaktadırlar. Vahşet ve katliamlarının sorumluluklarını halkla paylaşmak dolayısıyla halkı kendilerine suç ortağı yapmak istemektedirler. Ki yer yer bazı operasyonlarda, bazı çevre sakinleri polisin oyununa gelmişlerdir. Tezgahlanan senaryoda figüranlık rolü oynamaya itilmişlerdir. TV. ekranlarıyla atalarımıza kadar gösterilen bu vahşet ve yıkım tabloları sonuçta da basın insan hakları dergi, parti yöneticileri ve milletvekilleri tarafından Kartal ve Bahçelievler operasyonlarında açıkça ortaya çıkartıldığı gibi aslında, tamamen yargısız infaz ürünleridir. Devlet terörünün somut kanıtlarıdır. Devletin kendi yaptıklarını hiç sayarak cinayet işlediklerinin resmidir.

Ancak, kelle avcıları işi öyle bir noktaya vardırırlar ki, artık işledikleri suçu gizleme gereği bile duymuyorlar. Aslında devletin kendisinin meşruluğunu tartışmalı hale getirmektedir. Ne var ki, bizim sözde demokratların hiç birisinin aklına devletin

meşruluğunu sorgulamak gelmiyor.

Polis tarafından gerçekleştirilen yargısız infazlar hukuksal işlerliği tümüyle ortadan kaldırmaktadır. Dolayısıyla devletin silahlı güçleri devletin yasama gücü tarafından ortaya konan yasaları çiğnemiş olacaktırlar.

Devlet, tarafından açıktan açığa öldürülen bu insanların büyük çoğunluğu ya suçludur, ya da "suçlu" olsa bile, "suçlulara" karşılık düşen ceza ölüm değildir.

En önemlisi ise, bu insanlara ne tür bir cezanın verileceği veya verilmeyeceği tümüyle polisin yetkisi dışındadır.

Dolayısıyla ölüm mangalarının yarattıkları vahşet ve yıkım sonuça da, devletin kendisi fiili olarak infazcı niteliği kazanmakta ve kaçınılmaz olarak kendi hukuki görüntüsüyle çelişkiye düşmektedir. Zira, ölüm mangaları, devletin yasalarını da hiçe sayarak gerçekleştirdikleri cinayetlerden dolayı yargılanmamaktadır.

Devletin ilk sözü arasındaki çelişki burada bitmiyor. Devlet vatandaşlarına karşı, bütün başka alanlarda olduğu gibi bu noktada da çifte standart güdüyor! Devlet terörist ilan ettiği kişileri ölü ya da diri her halükarda cezalandırıyor. Ancak devlet adına ve yasaları hiçe sayarak cinayet işleyen vatandaşlarını bir takım cezalandırmayı (bazı istisnayı durumlar hariç) yargılamıyor bile. Bu da, devletin "terörizme" karşı mevcut iddiasının bir aldatmacasından öteye gitmediğini, tersine bu edebiyatın devletin gerçek yüzünü gizlemek için kullandığının önemli bir kanıtıdır.

ÖLÜM MANGALARI NİÇİN BÖYLE PERVASIZLAŞABİLİRLER?

Son yıllarda Kürt ulusal hareketinin yükselişine koşturarak, "bölücülük", "yıkıcılık", "terörizm" demogojisine Kürt düşmanlığı temeli üzerinde Türk

şövenizmini kışkırtıp tırmandırarak düzen sahiplerinin politik tercihi olmuştur. Ve bu politika onlar açısından bir çok açıdan kazanç sağlamıştır. Düzenin sahipleri tarafından ters yüz edilen gerçekliği Türk milliyetçiliği "ulusal birlik" vb. söylemleriyle süslenerek Türkiye'li emekçilere yutturmak genellikle çok kolay olmuştur. Zira, Türkiye'de düzen sahiplerinin yalanlarını teşir edecek etkin bir devrimci muhalefetin bulunmayışının bunda büyük payı olmuştur. Dolayısıyla, TC. devleti, burjuva aygıtlarında kullanarak ya da susturarak Türkiye'li emekçilere mağdur etmiş görece ve geçicide olsa yedeğine alış açısından önemli mesafeler katetmiştir. Bu da ölüm mangalarının cesaretini ve iştahını kamçulamakta, işlerini kolaylaştırmakta; daha pervasız davranmalarına yol açmaktadır. Sergilenen vahşet tablolarına aynı şekilde sahip çıkmalarının nedeni budur.

Demeki, bu vahşet tabloları karşısında, sesiz kalmak, susmak, dolaylıda olsa bu "medeni" canilerle suç ortağı olma konumuna düşer. Hele de onlara bilinçli yada bilinçsiz destek ve hak vermek, kol kola girmek, emeğin çıkarlarına ihanet etmek anlamına geliyor.

Çünkü, "terörizme karşı mücadele" kışkırtıcı altında olup bitenler, aslında halka yönelik vahşettir, yıkımdır, zulümdür. Bu iğrenç ve vahşi saldırılar karşısında "bana dokunmayan yılan bin yaşasın" mantığı çare ve kurtuluş değildir. "Yağmur yağar, çire çire bugün bize, yarın size" diye bir halk değimi vardır.

Dolayısıyla, vahşet kuşunun yarın kimin başına konacağı belli değildir.

Devlet kuşu bu hale düşmektedir. Her an sizin de başınıza konabilir. Ve devlet kuşu başınıza konana kadar susmaya devam ederseniz, hiç şüpheleniz olmasın, o zaman sizin bağırmanıza, çağırmanıza, çığlıklarınıza eşlik eden ya da aldırman belki de hiç kimse olmayacaktır. Zafer ve intikam naraları atanda başarısızlık ve aciz hale düşmektedir.

Aslında TC devleti, ulusal ve toplumsal muhalefete kah eski Roma'daki gladyatörler savaşına, kah İspanya'daki boğa güreşlerine, kah Batı'yı konu edinen Amerikan filmleri görünümünü kazandırmak istenmektedir. Ancak, TC devletinin bu amacını gerçekleştirmeye yönelik pratik etkinliklerin bir ürünü olarak, TV ekranları ve gazete sayfalarında sunulan vahşet ve yıkım tabloları, ve bunlara eşlik eden zafer naraları aslında devletin başarısızlığı ve içine düştüğü acizin birer dışavurumudur. Çünkü, yargısız infazlar, kayıplar, kontra cinayetleri ve onların ürünü olan vahşet ve yıkım tabloları, devletin gerçek yüzünü ortaya çıkarmaktadır. Yani devlet; çağdaşlık, hukuk, demokrasi, insan hakları vb. nasyatlarla örüp yüzüne geçirdiği maskeyi yine kendi elleriyle yırtıp atmaktadır. Böylelikle, kamu düzeni, hukukun egemenliği, toplumsal barış-uzlaşma vb. birer hoş seda haline gelmektedir. Zira, halkı horlamak, "halkın can ve mal güvenliğini sağlamak" vb. misyonlarıyla ortaya çıkan, ve halktan toplanan vergilerle beslenen devletin silahlı güçlerinin cinayet işlediği bir ülkede, devletin hizmetine ve yasama erkinin bu cinayetler karşısında şakşakçı ve destekçi misyonunu yerine getirdiği bir ülkede, ne kamu düzeninden ne de "hukukun egemenliğinden" söz edilebilir.

Orman kanunlarının hüküm sürdüğü bir yerde barış ve uzlaşma ortamını aramak beklemek, aç tavuğun rüyasında dariyı hayal etmekten öteye gitmez.

Böylesi bir ortamda, her halükarda yapılacak ilk şey, güç toplamak güç kazanmak ve bu güç ile vahşetinde illikelliğin karşısına dikilmek ve direnmektir.

Keza, bu vahşet ve yıkım tablosunu topyekün gericiliğin ardında yatan önemli nedenlerden biriside, devletin, "bırakalım halkı korumayı" kendi polisini ve askerini korumakta bile acizlik içine düştüğüdür. Dolayısıyla, kendi can derdine düşen polis ve asker hukuk devleti adaleti yasa karar

tanımaz hale gelmektedir. Buda devletin kendi asker ve polisine söz geçirmez hale düştüğünü beraberinde getirmiştir. Böylelikle, o dillerden düşürülmeyen "devletin bütünlüğü" çözüldüğü gibi, aynı zamanda devlet keyfileşmektedir. Özellikle polis ve askerlerin cenaze törenleri üst düzey devlet yetkilileri tarafından vahşetin ve kardeş kavgasının körüklendiği gösterilere dönüştürülmektedir: "Kahrolsun teröristler", "Kahrolsun katiller", "Şehitler burada hükümet nerede", "Kahrolsun CMUK" gibi sloganlar bu gösterilerin beylik sloganları haline gelmiştir. "Memur teröristlerin amacının polisi sokaklardan kaldırarak pasifize etmeyi planladıklarını, sonra da vatandaşın malına, ırzına, namusuna saldırarak işçi öğrenciyi huzursuz ederek dış düşmanların arzusunu yerine getirmek olduğunu belirtti" (3 Mart 1993 Milliyet) yollu yalan ve istihbaratlarla dolu açıklamalar, devletin önde gelen yetkilileri tarafından adeta halka ezberletilmek istercesine, bu tür cenaze törenlerinde sık sık tekrarlanılmaktadır. Ki polis şefleri ve Vali'ler, Askeri yetkililer bu tür törenlerde intikam yemini etmektedir. Sokak infazlarına devam edeceklerini aleni şekilde itiraf etmektedirler.

Ancak, ne bu önceden işkenceyi ilan eden suçluları önlemek için ne de, kamu oyununda yargısız infaz olduğu açıkça kanıtlamasının polisin işlediği bu vahşi cinayetler karşısında, "Ne yüce meclis" ve hükümet ne de, Cumhuriyet Savcıları, mahkemeler vb. ses çıkarmamaktadırlar.

Tersine, "Şeffaf karakollar"ın mucitleri, yargısız infazların ve işkencelerin şeffaflaştırılması karşısında şapka çıkarıp alkış tutmaktan başka yapacak bir şey bulamamışlardır.

Bir taraftan "demokrasi"den "hukukun egemenliği"nden insan hak ve özgürlüklerinden ve bunların devlet güvencesi altında olmaktan dem vurmakta, öte yandan en temel ve önde gelen yaşam hakkı ve daha bir çok hak ve onları güvenceye alan "yasa" devletin kolluk güçleri tarafından açıktan

açığa ayaklar altına alınmaktadır. Hukukun egemenliği lafta kalırken, onun yerine orman kanunları geçirilmiştir. Bu ve benzeri olgular, devletin kendi meşruluğunu ve hukukiliğini kendi eliyle baltalaması değil de nedir? Devletin kendi kendisini kamuoyu ve halk karşısında gerçekleri söylememe duruma düşürmesi değil de, nedir? PKK'nın ilan ettiği tek yanlı ateşkesi hiçe sayıp saldırılarını sürdürmesi, devletin keyfilliğini sürdürmesi kan döktürmeye devam etmek istediğini yani, tüm bu ve benzeri olgular başarısızlığın kanıtları değil de nedir? Onların karşısına halkın kendi örgütlü gücü dayatıldığı zaman, yalnızca o zaman dışı dış bir mücadelenin ürünü olan görev ve geçici toplumsal uzlaşmalar sağlanabilirdi;

Egemenler, ilk fırsatta halkın kendi kendine dayalı olarak elde ettiği kazanılara saldıracak dolayısıyla, uzlaşmayı rafa kaldırmaya yönelecektir.

Bu ekonomik toplumsal ilişkilerin bağrında günlük duran uzlaşmazlıklar karşıtlığının bir ürünüdür.

Dolayısıyla, çalışan halk, egemen sınıfların vaadlerine kanmaktan artık kurtulmaktadır. Zira, tekrar tekrar aldanmakla, aldatılmakla hiç bir şey elde edilmemektedir. Tersine, emekçi halkın kanmasına koşut olarak kazanan egemen sınıftır. Örgütsüzleştirilmiş kandırılmış, susturulmuş halk, sömürülmeye ve ezilmeye razı edilmiş bir halktır.

Çalışan halk, egemen sınıfların dayattığı ters yüz edilmiş gerçekleri değil, kendi öz gerçeklerine sahip çıkmalıdır. Dolayısıyla, egemen sınıfların yalan ve demogojilerine kanmamalıdır. Onların işlediği suçlara ortak olmamalıdır. Kendisini egemenlerle ayırmalıdır ki, egemen sınıfların sergilediği vahşet ve suçların dolaylı destekçisi haline gelmekten kurtulabilsin, tersi susmak, pasif olarak desteklemektir.

Örneğin Yargısız İnfazlar ve işgenceler karşısında susmak yerine mümkün olabilen her tepki ortaya konmalı ve bu tepkiler"

kelle avcılarını işgenceler yargılansın; karanlık güç ortakları dağıtılsın gibi" siyasal istemle bütünleştirilmelidir.

Hiç kuşkusuz, halkı kendi gerçeğini görmesi ve kendi gerçekliğinin farkına varması kendi kendine olacak bir şey değildir. Bu mücadele ortamında yükselilecek bir şeydir. Ve hem bu mücadelenin örgütlenmesi ve hatta bilincinin devrimleştirilmesi açısından devrimci güçlerin açısından da önemli bir rolü vardır.

Ne var ki, devrimci güçler ve bizlere düşen bu rolü içine düştükleri kaos ve marjinalisyon yüzünden geriye gelmekten çok uzaktırlar. Bu durumun ideolojik-teorik düzeylerden politik-pratik düzeylere kadar uzanan çok boyutlu önemli nedenleri vardır.

Bu nedenlerin önemli biriside DS vb. gibi bazı örgütlerin silahlı eylemleri ve "bireysel terör"ün temel mantık biçimi ve ondan da öte amaç haline getirilmiş politikasıdır. Ve dolayısıyla, bütün faaliyetin bu akışın etrafında sürdürülmeye çalışılmasıdır.

Ayrı bir değerlendirme konusu olacağı bilincindeyiz. Ancak şunu açıkça söyleyelim silahlı mücadele sürdüren örgütlerle mantıklarını ve eylem çizgileri ciddi biçimde gözden geçirilmek zorundadırlar. ■

FRANSA'DA SEÇİMLER:

"Gül" Soldu "Dikenler" ise Büyük bir farkla kazandı.

Gül, Sosyalist Parti'nin (PS) sembolü. Dikenler ise, muhafazeteki sağ partilerdi... Şimdi "dikenler" "gül"e üstün geldi ve büyük bir zafer edasıyla iktidara oturdular.

Evet... Geride bıraktığımız Mart ayının 21-28 tarihli dönemlerde yapılan iki tür seçimle, iktidardaki Sosyalist Partisi büyük bir hezimete uğradı. Oysa Sosyalist Parti, 1981 yılında iktidara geldiğinde, hemen hemen tüm Fransa'da büyük bir şenliğin ateşi yankılanıyordu. Başta büyük şehirler olmak üzere, tüm Fransa da herkes, sokaklara dökülmüş, şarkılar söylüyor, danslar ediyor ve büyük bir sevinçle Sosyalistlerin iktidara gelişini kutluyorlardı. Hemen olacak büyük değişiklikleri ise, şarkılar ve büyük sevinçler içinde umutla bekliyorlardı.

Çünkü Sosyalistler, 1981 seçimlerinde "Yeni Bir Dönem", "Yeni bir Fransa" şiarlarıyla iktidara geldiler. Büyük reformlar ve adeta "Devrim" vaad ediyorlardı. Sosyalist Parti'nin genç militanları ise, büyük hayallere Tommaso Campanella'nın "Güneş Ülkesi"nin Fransa'da gerçekleşeceğini bekliyorlardı. Tek farkla, Tommaso Campanella (1568-1639) İtalya'da dünyaya gelmiş, yaşamış ve o yüz yıllar içinde Avrupa'da Katolik Kilisesi'nin katı doğmalarına, büyük ve haksız zenginliğine, derebeylik düzenin kötülüklerine karşı, çeşitli tarikatların önderliğinde, yer yer baş gösteren ayaklanmalar Avrupa'yı baştan başa saran bir nitelik kazanmıştı. Campanella ise, o dönemler İspanyol boyundurluğu altında olan yurdunu kurtarmak için ayaklanmalar düzenliyordu. "Güneş Ülkesi"ni ise, 27 yıllık cezaevi yaşamı içinde tasarladığı yazdığı ve günün birinde gerçekleşeceğini düşündüğü bir toplum düzeni, bir devlet tasarısı olarak planlamıştı. Tabii o dönemler bu tasarı gerçekleşmedi ve

Campanella sürgünde öldü.

Sosyalist Partili genç militanların *uzun bir dönemi kapsayan hayalleri gerçekleşmedi*. Genç Sosyalistlerle birlikte; sosyalistlere umut bağlayan halk yığınları da hayal kırıklığına uğradılar.

Lakin, sosyalistlere bağlanan hayaller başından beri anlamsızdı. Çünkü her şeyden önce, Sosyalist Parti'nin başında bulunan kaptanlar birer Tommaso Campanella değillerdi. İkinci Sosyalist Parti, bir reform Partisi, hele hele bir devrim partisi hiç değildi. Düzeni savunan öteki partilerden temelden farksızdı. Bunun bir sonucudur ki; uzun süren Sosyalist Parti'nin iktidar dönemi, daha çok sağ politikaları hayata geçirmeyle zamanını doldurdu. Biriken toplumsal sorunların hiç birini çözmedi, çözüm getirmedi. Aksine var olan toplumsal sorunlar, (örneğin işsizlik ve benzeri) giderek daha da büyüdü ve boyutlandı. Bugün Fransa'daki manzarayı kısaca özetleyip anımsatacak olursak, durum şudur:

Bu yılın Ocak ve Şubat ayları içinde, işsizlik sayısı 3 milyonun üzerine yükseldi. Evsiz barksızların sayısı giderek çoğalıyor ve yoksulluk giderek yükseliyor. Bu gün Fransa'da 600 bine yakın kişi, RMI alıyor, RMI ile geçiniyor. Buna Fransız usulu (Fak-Fuk-Fon) da diyebiliriz. Bir kişi için ayda 2 bin 253 Frank ödeniyor. Yani ölmenin sınırında yaşamaya çalışmak gibi bir şey...

Ekonomik büyüme durmuş vaziyette. Büyüme hızı sıfır. Dahası 3 milyonu aşmış olan işsiz sayısına yenileri eklenecek. Çünkü başta araba fabrikaları olmak üzere, bir çok büyük işletme, bu yılın sonuna kadar binlerce işçi çıkarılacaklarını açıkladılar. Ötesin de sosyal alanda her geçen gün olan kısıtlamalar ve vergilerde ise, artışlar... Kısacası Fransa'daki manza-

ranın durumu bu...

Seçimden seçime kendilerinin bir işe yaradıklarını fark eden Fransızlar işe, bu koşullarda, Sosyalist Parti'ye Kırmızı kart gösterip, Muhafazakar sağ Partileri tercih ettiler.

Seçimlerden önce muhafazakar birlik partileri, ortak "Yeni bir Program" yayınladılar. Ve ülkenin sorunlarına yönelik, aptal kandırıcısına şunları söylediler:

"İşsizliği önleyeceğiz". Ama nasıl?" "İşverenlerle toplumsal anlaşma imzalayarak" (!) "Patronların vergilerini azaltacağız, yeni iş olanaklarını yaratsınlar diye". "Aile yardımlarını artık bizzat devlet ödeyecek". Ve "Ülkeyi yeniden onaracağız, büyük reformlar yapacağız..." vb. vaatlerde bulundular.

Öte yandan Ulusal Cephe Partisi olarak bilinen faşist Le Pen'in Partisi ise, her zaman olduğu gibi, Fransa'da sayıları 4-5 milyonu göçmenleri hedef aldı. Tabii göçmenleri hedef alan sadece bir faşist parti olmadı. Başta sağ partiler olmak üzere, yelpazedeki partilerin büyük çoğunluğu, seçimlerde göçmenleri malzeme olarak bol bol kullandı ve hedef tahtasına oturdu.

Yeni Hükümet 4-5 milyona varan göçmen adına da, "Hükümet" görevini yapacak ve kararlar alacak. Tabii bu milyonlar ise, toplumun en alt karıncaları olarak, "Fransız demokrasisinin" kuşatması altında yaşamlarını sürdürecekler. Haklarında alınacak "olumlu" ve "olumsuz" kararlara, kararnamelere seslerini ve tepkilerini, ne yerel düzeydeki organlarda ve ne de üst düzey organlarda dile getirmeksizin...

Hatırlanacağı gibi, Fransız Burjuva Demokratik Devriminin en büyük esintileri, "Özgürlük", "Eşitlik" ve "Kardeşlik" olarak kendisini ifade etti Fransız "demir" paraları üzerinde (Liberte, Egalite, Fraternite) özgürlük, eşitlik ve kardeşlik yazılıdır. Tabii bu, Fransa'daki 4-5 milyon göçmen için değil. Ötesinde, Fransa'daki geniş halk kesimleri için, yani çalışan

büyük çoğunluk için de değil! Sadece "demir" paralar için ve bir de zenginler için...

Edouard BALLADUR önderliğinde kurulan yeni hükümetin başta göçmenlere yönelik olmak üzere, çalışan nüfusa yönelik, sosyal, siyasal bir dizi yeni kısıtlamalara gideceği açık. Ülkede biriken toplumsal sorunların hiç birini de çözemeyecekleri yine açık. Seçim öncesi palavra ve vaatler, burjuva politikacıların öteden beri bilinen özellikleri. Belirtmiş olalım:

Yeni kurulan Hükümet içinde; faşist Le Pen'i aratmayacak düzeyde, faşistlerin olduğunda söyleyelim. Bunların bir bölümü kilit noktalarındaki bakanlıklarda. Örneğin içişler Bakanlığı.

Öte tarafta dorukta, siyaset sahnesinde eğlenceli günlerde yaşanacağı benziyor. Her şeyden önce, "Yarıbaşbakanlık"la süren rejimin en doruk noktasında Mitterand oturmaktadır. Mitterand'ın bu koltuktaki görevi ise, 1995 yılına kadar. 1986-1988 yılı arasında, iki yıllık bir sağ koalisyon hükümeti Jacques Chirac'ı alayıp pullayıp ve evire çevire en sonunda hasta edip kırlara gönderdi. Ve ülkeyi erken seçime götürdü. O dönemde Mitterand'dan yana ağzı yanan Chirac, 21 Mart'a yapılan birinci tur seçimlerden sonra, Mitterand'ı istifaya çağırmişti. Çünkü Mitterand'la birlikte, yeni bir hükümetin, yine de iki başlı bir yürütme olacağını biliyordu. Sonuçta Chirac, Mitterand'ın istifa etmesinden vazgeçtiyse de, kendisinin başbakan olmayacağını açık bir şekilde dile getirdi.

Bakalım yaşlı kurt Mitterand, başbakanlığa atadığı Edouard Balladur'u 1986-1988 dönemindeki Chirac gibi, evirip çevirip, sağ koalisyonla birlikte yaptırıp, ülkeyi yeni bir seçime götürecek mi? ■

PROLETER DEMOKRASİ ÜZERİNE

Aşağıdaki yazı, Hindistan Komünist Partisi (Marksist-Leninist) Merkezi Yeniden Örgütlenme Komitesi'nin lağvedilen Tüm-Hindistan Önderlik Komitesi'nin sekreteri K.Venu'nun önderliği altında yazılan ve 1990 Aralık ayında yayınlanan bir belge taslağıdır. -KD

1.Sunuş

1.1- Çin, Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'dakiler gibi eski sosyalist ülkelerdeki son demokratik kabarış dalgaları dünyanın dört bir yanında komünistlerin önüne bir çok soru ve meydan okuma yükseltmiş bulunuyor. Bu gelişmelerin yankıları komünist hareketle sınırlı değildir, bilakis bütün siyasi arenayı yerküre çapında sarsmıştır. Ne komünistler, ne komünist olmayanlar, ne de anti-komünistler, bu gelişmelerden uzak kalamaz. Birçok köşeden sorular yükseltmekte, farklı açılardan cevaplar verilmektedir. Komünistler bu sorunların derinliğini kavramak ve uygun cevaplar bulmak zorundadır. Elinizdeki bu çalışma, böylesi bir yaklaşımla gerçekleştirilmiştir.

1.2- Dünyanın her yerinde Marksist-Leninistler, son dönemde eski sosyalist ülkelerdeki sosyal-faşist rejimlere karşı gelişen başkaldırı ve demokratik kabarış dalgalarını memnuniyetle karşılamışlardır. Marksist-Leninistler daha önceden, bu eski sosyalist ülkelerdeki toplumsal sistemin yozlaşarak kapitalizme dönüşmüş olduğunu tahlil etmişlerdi. Bu nedenle, bu kabarışlar, onlar tarafından, kapitalizmin bu özgün biçiminin yüzyüze olduğu ciddi krizin bir ifadesi olarak değerlendirilmektedir. Bir yandan halkın mücadelesini selamlarken, Marksist-Leninist güçler burjuva demokrasisinin veya açık kapitalizmin çözüm olmadığı yolunda onları uyarmışlardır. Gerçek komünizm için mücadeleyi devam ettirme çağrısında bulunmuşlardır. Mao'nun, Kültür Devrimi'nin derslerinin elde edilmesine yolaçan girişimleri, temel alınması ve geliştirilmesi gereken alternatif bir model olarak selamlanmıştır.

1.3- Eski sosyalist ülkelerdeki kapitalist restorasyon hakkındaki geleneksel Marksist-Leninist yorum açısından, bu açıklama yeterlidir. Bu ülkelerin iktidardaki komünist partiler içindeki kapitalist yolcular, tomurcuklanan sosyalist ekonomiyi, burjuva hukuku sınırlamak

yerine onu teşvik ederek, ve üretimi geliştirmek için maddi teşviklere dayanarak, kapitalist bir ekonomiye çevirdiler. Neticede ortaya çıkan bürokrat kapitalizm, bütün bu ülkelerdeki bugünkü krize yolaçmıştır. Bu açıklama kapitalist restorasyonun iktisadi yanı açısından esas olarak doğrudur. Ama bu ülkelerde kitlelerin ortaya attığı temel siyasi soruna cevap vermek için yeterli değildir. Onların esas talebi, komünist partinin iktidar tekeli güvence altına alan mevcut siyasi sistemin dağıtılmasıdır. Marksist-Leninistler doğru bir şekilde, bu partilerin komünist olmadığına ve oralarındaki siyasi sistemin yeni bir burjuvazinin diktatörlüğünü, sosyal-faşizmi, temsil ettiğine işaret etmişlerdir. Ama bu ülkelerdeki kitleler açısından, bu sosyal faşist siyasi sistemin temel yapıları ile daha önce bu ülkeler sosyalist iken varolanlar arasında hiçbir fark yoktur. Kültür Devrimi'nin yeni bir siyasal durum yaratmış olduğu Çin'de bile Deng yönetimi altındaki devlet yapısı daha önce varolandan esasta farklı değildir. Farklılık içeriktir. Devlet'e kimin önderlik ettiğindedir, Marksist-Leninistlerin mi, yoksa revizyonistlerin mi önderlik ettiğindedir. Ama insanlar, hayat şartlarındaki değişiklikleri farketse bile, siyasi sistemin yapısında herhangi bir nitel fark görememektedirler. Bu nedenle, sadece sosyalizmin yeniden tesis edilmesi ve gerçek bir proletarya diktatörlüğü için çağrı yapmak yeterli olmayacaktır.

1.4- Gorbaçev önderliğindeki revizyonistler, kendi bürokrat kapitalizmlerinin bütün krizinden Stalin'in sapmalarını sorumlu tutuyorlar. Stalin'in hatalarını kendilerine maske edinerek Gorbaçev'in açıktan yapmakta olduğu temel değişiklikleri haklı gösteriyorlar. Gerçekte Gorbaçev, bürokrat kapitalizmin yüz yüze olduğu iç krizi, gerek ekonomik alanda, gerekse de siyasi alanda tamamıyla ve açıktan Batı'ya has kapitalist metodları takdim ederek çözmeye çalışmaktadır. Bu, iktidardaki parti ve Sovyetler Birliği'nin siyasi sistemi içerisinde, sistemde yer etmiş bürokrat burjuvazi ile çürümüş bürokrat düzeni dağıtmak isteyen Gorbaçev önderliğindeki yeni burjuvazi arasındaki çelişkileri kızdırmaktadır. Şu ana dek Gorbaçev, ustaca manevralar yapabilmiş ve sürece önderliğini elinde tutmayı başarmıştır, ancak çeşitli milliyetlerdeki yükselen ulusal mücadelelerin, onun başını çektiği merkezileşmiş emperyalist düzenin dağılmasına yolaçması kaçınılmazdır.

1.5- Gorbaçev'in Perestroika ile başlattığı

içteki yeniden yapılanma uluslararası arenaya genişletilerek, ABD ve Sovyetler Birliği'nin başını çektiği iki emperyalist blok arasında işbirliğinin yolunu açmaktadır. Buna, yerküre çapında, ekonomik ve siyasi güçlerin yeniden saflaşması süreci eşlik etmektedir. Gorbaçev, ülke içerisinde bürokratik sistemin zayıflığını kabul etmesinin yanı sıra, ABD'nin başını çektiği hakim yeni-sömürgeci yapıları kıyasla, esas olarak devletten devlete manipülasyonlar yoluyla muhafaza edilen sosyal-emperyalist yeni-sömürgeci düzenin zayıflığını da kabul ediyordu. Sovyet sosyal-emperyalizminin bu yeni-sömürgeci yapıyla bütünleşmesini öngören Gorbaçev'in işbirliği inisiyatifi bunun ürünüydü. Şimdilik, dünya kaynaklarının kontrolü için rekabet düşük bir seviyede seyredecektir.

1.6- Yeni burjuvazi Doğu Avrupa ülkelerinde tayin edici zaferler elde etmesine rağmen, eski sosyalist ülkelerde bürokrat burjuvazi ile yeni burjuvazi arasındaki rekabet tamamlanmamıştır. Sovyetler Birliği'ndeki yeni burjuvaziyi temsil eden Gorbaçev önde olmasına rağmen, parti ve ordu içerisindeki güçlü bürokrat burjuvazi yenilgiyi kabullenmiş değildir. Bunlar tarafından yapılacak bir darbe ihtimali dışlanamaz. Ama bu, sözkonusu ülkelerde daha şimdiden son aşamasına varmış olan bugünkü tam- çaplı ve açıktan restorasyon akımını durduramaz. Çin'de, bürokrat burjuvazi, halkın sosyal-faşist düzene karşı isyanını hunhar bir şekilde bastırdıktan ve parti ile ordu içerisindeki yeni burjuvaziyi en azından geçici olarak yenilgiye uğrattıktan sonra, iktidarın elinde tutmayı başarmıştır. Ancak kitlelerin isyanı gittikçe büyüdüğünden Çin'deki sosyal-faşistler uzun süre devam edemeyeceklerdir. Hatta bu, Mao önderliğindeki Kültür Devrimi'nin güçlü etkisinden ötürü yeni boyutlar dahi kazanabilir, ki bu daha önceki kitle kabarışında kendisini yansıtmıştır. Arnavutluk, Vietnam, Kuzey Kore ve Küba'nın bürokrat burjuvaları da hala silahlarını ellerinde bulundurmaktadır, ancak halkın hoşnutsuzluğu oralarda da giderek artmaktadır. Sosyal-faşistlerin bu ülkelerde de devrilmesi uzak değildir.

1.7- Eski sosyalist ülkelerde devrilen sözde komünist partiler dağılmaktadırlar. Hatta bazıları yokolmaktadır. Geri kalan güçler ve kesimler yukarıda bahsedildiği şekilde ya bürokrat burjuvaziyi ya da yeni burjuvaziyi destekleme temelinde giderek kutuplaşmaktadır. Aynı kutuplaşma başka ülkelerdeki revzyonist partilere de uzanmaktadır. Hindistan'da, Hindistan Komünist Partisi (CPI) Gorbaçev'in yeni burjuva

çizgisini resmen desteklemektedir, ancak içinde küçük de olsa başka unsurlar da bulunmaktadır. Öte yanda, Hindistan Komünist Partisi (Marksist) ise, Gorbaçev'in en son tavırlarına resmen karşı çıkmış ve genelde gerek Sovyet partisi gerekse de Çin partisi içerisindeki bürokrat burjuva kesimleri desteklemiştir. Ama CPI (M) içerisinde de Gorbaçev çizgisini destekleyen aktif unsurlar olduğu söyleniyor. Hem uluslararası alanda, hem de Hindistan'da bazı yozlaşmış Marksist-Leninist güçler de bu çizgiler temelinde kutuplaşmaktadır.

1.8- Dünyanın dört bir yanında burjuvazi ve anti-komünist güçler komünizmin öldüğünü yaymak için bu gelişmeleri kullanmaktadır. Marksist-Leninist güçler bütün bu eski sosyalist ülkelerde mevcut olanın sosyalizm değil, sosyal-faşizm olduğunu anlatmalarına rağmen, gerçek şudur ki, insanlar tamamıyla ikna olmuş değillerdi veya bu görüşü kabul etmiyorlardı. Dolayısıyla, burjuvazi sosyal-faşizmin devrilmesini ya da krizini, sosyalizmin ve komünizmin yenilgisi olarak göstermede başarılı olmuştur. Elbette burjuvazi, tekelci devlet kapitalizminin ve sosyal-faşizmin kirzinin kendilerini de girdabına alacağını farkındadır. Ama komünist hareketin almış olduğu yenilgiden ötürü bunu örtbas edebilmişlerdir. Bu koşullar altında, genel olarak sosyalizmden yana olan insanlar arasında dahi, daha şimdiden sosyalizmin olabilirliği konusunda şüphe ve tereddütler başgöstermeye başlamıştır.

Bu durumda, geriye bakmak ve komünist hareketin yüzyüze olduğu sorunun esas kaynağını tesbit etmek gerçek komünistlerin görevidir. Önümüzdeki temel sorunlara cevap vermeden hiçbir komünist örgüt kendi pratiğinde ilerleyemez. Uzun süre cevapsız bırakıldığı takdirde, bu gibi temel sorunlar kadroları moral bozukluğuna uğratacak ve örgütü zayıflatacaktır. Bu nedenle, bu sorunların çözülmesi, ya da en azından bu yönlü çabalar, acil bir siyasi görev olarak ele alınmalıdır. Bu ruhla, tüm gerçek komünistlere, bugüne kadar uygulanan biçimiyle proletarya diktatörlüğü konusunda net bir fikre varmak amacıyla, komünist hareketin tüm tarihini ve bugüne kadar yüce tuttuğumuz temel kavramları yeniden inceleme çağrısında bulunuyoruz.

2. Proletarya Diktatörlüğü

2.1- Proletarya diktatörlüğü kavramı, Marksist proleter devrim, sosyalizm inşası, ve komünizme doğru ilerleyiş modelinde merkezi bir yere sahiptir. Marks ve Engels tarafından

berrak bir tarzda ortaya atılmasından bu yana, uluslararası komünist hareketin bütün gelişmesi, bu kavram etrafında yoğunlaşan pratik ile kopmaz bir bağ içerisinde olmuştur. Bu nedenle bu kavramın ortaya çıkışını ve gelişmesini ve çeşitli aşamalardaki pratiğini incelemek zorundayız.

2.2- Marks'ın bu konudaki şu berrak açıklamasıyla başlayalım: "Ve şimdi kendi payıma, modern toplumdaki sınıfların varlığının veya bunlar arasındaki mücadelenin keşfi konusunda bana ait olan bir şeref yoktur. Benden uzun süre önce burjuva tarihçileri, bu sınıf mücadelesinin tarihsel gelişimini açıklamışlardır ve burjuva iktisatçıları da sınıfların iktisadi yapısını açıklamışlardır. Benim yeni olarak yaptığım: 1) sınıfların varlığının ancak üretimin gelişmesindeki belirli tarihsel evrelere bağlı olduğunu, 2) Sınıf mücadelesinin zorunlu olarak *proletarya diktatörlüğüne* yolaçtığını, 3) Bu diktatörlüğün kendisinin ise, *tüm sınıfların ortadan kaldırılması ve sınıfsız bir topluma* geçişten başka birşey olmadığını kanıtlamak olmuştur." (Joseph Weydemeyer'e Mektup'tan, Marks-Engels Seçme Eserler (MESE), Moskova: Progress Publishers, 1973, Cilt 1, s.528- Türkçesi, Marks-Engels-Marksizm, s.395)

2.3- Bu berrak açıklamanın yanısıra Marks, 1848-1851 Avrupa devrimlerinin tecrübesini özümlemiş ve yoruma gerek bırakmayan şu sonuca varmıştı: "Bütün devrimler, bu makineyi parçalayacak yerde, onu mükemmelleştirdiler." (Louis Bonaparte'ın 18. Brumaire'inden, MESE, Cilt 1, s.471 -Türkçesi, s.130) Dolayısıyla Marks, proleter devrimin mevcut devlet mekanizmasını parçalaması gerektiğini açık bir şekilde belirtmiştir. Ve Paris Komünü'nün değerli tecrübeleri ardından, 24 Haziran 1872 tarihli *Komünist Manifesto*'nun önsözünde, Marks ve Engels Komünist Parti programının bazı yanlarının güncelliğini yitirdiğini belirtirler, çünkü "Paris Komünü, özellikle bir şeyi, 'işçi sınıfının hazır bir devlet mekanizmasının üstüne konup onu kendi amaçları için kullanamayacağını' kanıtlamıştır." (MESE, Cilt 1, s.99)

3. Marks Ve Paris Komünü

3.1- Paris Komünü en önemli soruya cevap verdi: Parçalanmış devlet mekanizmasının yerini ne alacak? *Fransa'da İç Savaş*'ın ilk kaba taslağında Marks, Paris Komünü hakkındaki düşüncesini harikulade bir tarzda şöyle formüle eder: "Komün, devlet iktidarının, onu egemenlik ve boyunduruk altına alacak yerde, onun canlı gücü durumuna gelen toplum tarafından ele

alınmasıdır. Kendi öz güçlerini, onları ezmek için örgütlenmiş gücün yerine geçiren halk yığınlarının kendileri tarafından ele alınmasıdır; Komün, onların toplumsal kurtuluşunun, onları ezmek için düşmanlarının hizmetine konmuş (baskıcıları tarafından temellük edilmiş) (onlara karşı çıkan ve onlara karşı örgütlenen) yapay toplumun gücünün yerine geçen siyasal biçimdir. Bu biçim, bütün büyük şeyler gibi, basit idi." («Paris Komünü Üzerine», Moskova, 1976, s.153 -Türkçesi, s.203)

3.2- *Fransa'da İç Savaş*'ın son halinde Marks onun işleyişini şöyle anlatır: "Paris Komünü, elbette, Fransa'nın büyük sanayi merkezlerine örnek hizmeti görecekti. Komün rejimi, Paris ve ikinci merkezlerde bir kez kurulduktan sonra, eski merkezi hükümet, taşra illerinde de, yerini üreticilerin özyönetimine bırakmak zorunda kalacaktı. Komün'ün geliştirme zamanı bula-madığı kısa bir ulusal örgütlenme taslağında, Komün'ün en küçük kırsal yerleşme merkezle-rinin bile siyasal biçimi olacağı ve kırsal bölge-lerde, sürekli ordunun, hizmet zamanı son de-rece kısa bir halk milisi ile değiştirileceği, açıkça söylenmiştir... Bir merkezi hükümete gene de kalan, az sayıda ama önemli görevler, gerçeğe aykırı olduğu bile bile söylendiği gibi kaldırıl-mayacak, ama Komünsel, başka bir deyişle sıkı sıkıya sorumlu görevliler tarafından yürütüle-cekleri. Ulusun birliği bozulmayacak, tersine, Komünsel kuruluş tarafından örgütlenecekti; bu birlik, onun cisimleşmesi olduğunu ileri sü-ren, ama, ulusun asalak bir uru olduğu halde, ulusun kendisinden bağımsız, ve onun üzerinde olmak isteyen devlet iktidarının yıkılması ile bir gerçeklik durumuna gelecekti... Öte yandan, Komün anlayışına hiç birşey, genel oy hakkı yerine hiyerarşik bir görevlendirme geçirmek-ten daha yabancı olamaz." («Paris Komünü Üzerine», s.73 -Türkçesi s.101)

3.3- Peki bu yeni siyasi kurum nasıl ortaya çıktı? Marks şöyle açıklar: "Komün'ün ilk ka-rarnamesi sürekli ordunun kaldırılması, ve si-lahlanmış halk ile değiştirilmesi oldu. Komün kentin çeşitli ilçelerinden genel oy hakkı ile se-çilmiş belediye meclisi üyelerinden kurulmuş-tu. Bu üyeler sorumlu ve her an görevden alı-nabilir idiler. Komün üyelerinin çoğu doğal olarak işçilerden ya da işçi sınıfının ünlü tem-silcilerinden oluşuyordu. Komün parlamenter bir yapı değil, ama aynı zamanda hem yürüt-meci hem de yasamacı hareketli bir gövde ola-caktı. Merkezi hükümetin aleti olmaya devam edecek yerde, polis siyasal sıfatlarından yok-sunlaştırıldı ve Komün'ün sorumlu ve her an görevden alınabilir bir aleti durumuna dönüş-

türüldü. Yönetimin bütün öbür dallarındaki görevliler için de aynı şey oldu." (Age, s.71, - Türkçesi, s.99)

3.4- Bu tedbirler arasından ilki, "düzenli ordunun kaldırılması ve silahlanmış halk ile değiştirilmesi" Komünü bütün eski devletlerden ayıran en önemli karardır. Lenin bunun "Komün'ün özünü teşkil" ettiğini söyler." ("Devrimimizde Proletaryanın Görevleri -Yeni Tipte Bir Devlet", Toplu Eserler (LTE, Cilt 24, s.68, -Türkçesi, s.423) Fransa'da İç Savaş' ın ilk taslağında Marks şöyle der: "Sürekli ordularla ilişkisini kesmek için, halkın bu milisi ulusal ölçüde örgütlemesi yeterliydi; bütün toplumsal ilerlemelerin birinci... iktisadi koşulu bu idi... sınıf egemenliği tarafından o sürekli hükümet kapkaççılığı tehlikesini de hemen ortadan kaldırıyor. Bu aynı zamanda yabancı saldırıya karşı en güvenilir güvence idi, ve, gerçekte, bütün öbür devletlerdeki pahalı askeri aygıtı olanaksız kılıyordu." («Paris Komünü Üzerine» s.154 - Türkçesi s.204) Başka bir deyişle, düzenli ordunun yerini silahlanmış halka bırakmasını, Marks, hem içte iktidarın gaspedilme tehlikesine hem de dış müdahale tehlikesine karşı halka yardımcı olacak bir tedbir olarak görüyordu. Dolayısıyla Komün sel siyasi sistem sadece emekçi kitlelerin siyasi iradesini seferber etmek ve örgütlemekle kalmıyor, aynı zamanda onun uygulamasını gerçekten bu iradeyi temsil eden bir silahlı güç - yani silahlanmış halk - aracılığıyla güvence altına alıyordu. Marks "...sınıf savaşımının, çeşitli evrelerinden en mantıklı ve insanıl biçimde gelişeceği rasyonel ortamı yaratır" der. (age, s.156, abç -Türkçesi s.206)

3.5- Paris Komünü sadece bir kaç ay yaşadı. Yenilgisinin nedenlerini değerlendiren Marks, iki hataya işaret etti. Birincisi, Komünarlar ricat halindeki burjuvaziye karşı saldırıya geçmedi. İkincisi, Merkez Komitesi, Komün'ün yolunu açmak için iktidarını vaktinden önce teslim etti. Engels daha sonraları bu noktaya bir kez daha dikkat çekti: "Paris Komünü'nün yaşamına malolan şey, merkeziyetçilik ve otorite eksikliği oldu. Zafer kazanıldıktan sonra, bu otoriteyle vb. ne isterseniz yapın, ama savaşım için tüm güçlerimizi tek bir yumruk halinde biraraya toplamalıyız." («Carlo Terraghi'ye Mektup», «Paris Komünü Üzerine», s.292, abç. -Türkçesi, s.376) Dolayısıyla, onlara göre, Paris Komünü'nün yenilgisinin sebepleri onun kendine has yapısında -düzenli ordunun olmaması, seçimle belirlenen makamlar,vs.- yatmıyordu. Gerçekten de, Komünü her zaman proletarya diktatörlüğünün modeli olarak savunduklarını görebiliriz. Yenilginin nedenini,

Merkez Komitesinin iktidarı vaktinden evvel (zafer kazanılmadan) devretmesi, yani Komün'ün savunması için gerekli olan merkezi bir otoritenin olmaması ile izah ederler. Ancak Marks ve Engels yenilginin ışığı altında Komün'ün derslerini detaylı bir şekilde hiç bir zaman yeniden incelemediler, birçok soruyu cevapsız bıraktılar.

4. Lenin Ve Proleter Devlet İktidarı

4.1- Paris Komünü'nden sonra, proletarya diktatörlüğü kavramının gerçekleşmesinde bir sonraki tarihsel fırsat Rusya'daki Ekim Devrimi idi. Bu konuda Bolşevik Parti'sinin Lenin'in önderliği altında elde ettiği teorik ve pratik tecrübe, bu sorun üzerine hala uluslararası komünist hareketin temel tavırlarını oluşturmaktadır. Dolayısıyla şimdi de proletarya diktatörlüğünün gerçekleşmesine ilişkin olarak hem Lenin'in anlayışını hem de Bolşevik Partisinin tecrübelerini inceleyelim.

4.2- Devlet ve devrim konusunda komünistler arasında ilk ciddi tartışmaların ortaya çıkması, Rusya'daki Şubat Devrimi sonrası dönemdir. Lenin bu meseleyi ele aldı ve çeşitli açılardan yöneltilen sorulara cevap vermeye çalıştı, ve bu konuda Marksist tavrı formüle etti. İlk olarak 1917 Ağustos'unda yayınlanan Lenin'in ünlü eseri *Devlet ve Devrim* bu çabaların ürünüydü.

4.3- Lenin bütün tahlillerini devlet konusundaki şu Marksist anlayışa dayandırıyordu: "Mark'ın devlet teorisinin özü, yalnızca tek bir sınıfın diktatörlüğünün sadece genel olarak her sınıflı toplum için değil, sadece burjuvaziye alaşağı etmiş *proleterya* için değil, aynı zamanda kapitalizmi 'sınıfsız toplumdaki', komünizmden ayıran tüm tarihsel dönem için de geçerli olduğunu kavrayanlar tarafından öğrenilmiştir. Burjuva devletleri biçim olarak çok değişiktir, ama özde aynıdırlar: biçimleri ne olursa olsun bütün bu devletler, son tahlilde kaçınılmaz olarak burjuva diktatörlüğüdürler. Kapitalizmden komünizme geçiş, kuşkusuz son derece bol ve çeşitli siyasal biçimler gösterir, ama özü kaçınılmaz olarak aynı olacaktır: proletarya diktatörlüğü." (LTE, Cilt 25, s.418 - Türkçesi, Marks, Engels, Marksizm, s.397)

4.4- Ekim Devrimi öncesi dönemde Lenin, yaptığı tartışmaları, esas olarak Paris Komünü'nün dersleri hakkında Marks ve Engels'in değerlendirmelerine dayandırıyordu. Lenin Paris Komünü'nün temel özelliğini şu şekilde değerlendirdi: "Böylece, Komün, sürekli ordunun kaldırılması, istisnasız bütün memur-

ların seçilecek ve geri alınabilirliği ile, 'yalnızca' daha tam bir demokrasi kurarak, parçalanmış devlet makinesini değiştirmişe benziyordu. Oysa, gerçeklikte, bu 'yalnızca' devsel bir yapıt oluşturur: kurumların, adamaklılı farklı başka kurumlar ile değiştirilmesi. Bir 'niceliğin niteliğe dönüşmesi' durumunun ta kendisidir bu: böylece, tasarlanması olanaklı en tam ve en yöntemli biçimde gerçekleşen demokrasi, burjuva demokrasisi olmaktan çıkar, proleter demokrasi durumuna gelir; devlet belirli bir sınıfa boyun eğdirmeye yönelik özel iktidar olmaktan çıkar, artık gerçek anlamda bir devlet olmayan bir şey durumuna dönüşür." (Age., s.424 - Türkçesi s.434) Lenin, Komün'ün temsilci kurumları muhafaza etmesine rağmen, burjuva demokrasisinin parlamentarizminin üstesinden, yasama ile yürütme arasındaki işbölümünü ortadan kaldırarak geldiğine işaret ediyordu. (Age. s.429)

4.5- Lenin, geçiş döneminde demokrasinin niteliğini şu şekilde tanımlar: "Halkın büyük çoğunluğu için demokrasi, ve halkı sömürenlerin ve ezenlerin ise zor yoluyla baskı altına alınması, yani demokrasiden yoksun bırakılması -kapitalizmden komünizme geçiş sırasında demokrasinin geçirdiği değişiklik budur." (Age. s.467 -Türkçesi, MEM, s.404) Bundan da öte, Lenin demokrasi ile devlet arasındaki ilişkiyi de açıkladı: "Demokrasi bir devlet biçimidir, devletin çeşitlerinden biridir. Bunun sonucu olarak, her devlet gibi, bir yandan, kişilere karşı, zorun, örgütlenmiş, sistemli olarak kullanımını temsil eder; ama öte yandan, yurttaşların eşitliğinin biçimsel olarak kabul edilmesi, herkesin devlet yapısını belirlemede ve onu yönetmede eşit hakka sahip olması da demektir. Bu da, demokrasinin gelişmesinin belirli bir aşamasında önce kapitalizme karşı devrimci bir mücadele vermekte olan sınıfı -proletaryaya-birbirine kaynaştırır, ve burjuvaziyi, hatta cumhuriyetçi burjuvaziyi, devlet makinesini, sürekli orduyu, polisi ve bürokrasiyi ezmek, paramparça etmek ve yeryüzünden silmek ve bunların yerine daha demokratik bir devlet makinesini, halkın tümünü kapsayan bir milis oluşturma yolundaki silahlı işçilerin devleti biçiminde de olsa bir devlet makinesini koymak olanağını sağlama olgusuyla sonuçlanır... Burada 'nicelik niteliğe dönmektedir': demokrasinin böyle bir derecesi, burjuva toplumun sınırlarının aşılması ve sosyalist yeniden örgütlenmesinin başlangıcı demektir." (Age., s.477 -Türkçesi, MEM, s. 416)

4.6- Lenin Engles'in izinden giderek şu noktayı vurguladı: "Devletin ortadan kalkması

aynı zamanda demokrasinin de ortadan kalkması demektir: Devletin sönmesi demek, demokrasinin de sönmesi demektir." (Age, s.460) Lenin demokrasinin sönmesi ile onun ilerlemesi arasında bağ kurar: "Ancak komünizm gerçekten eksiksiz bir demokrasi getirebilir, ve bu ne kadar eksiksiz olursa, o ölçüde gereksizleşecektir ve kendi kendine sönüp gidecektir. (Age, s 468 - Türkçesi, MEM, s. 404)

4.7- "Ancak... sınıflar olmadığı zaman (yani üretimin toplumsal araçlarıyla ilişkileri açısından toplumun üyeleri arasında herhangi bir ayırım olmadığı zaman), ancak o zaman 'devlet varolduktan çıkar' ve (özgürlükten söz etme olanağı doğar Ancak o zaman gerçekten eksiksiz bir demokrasi, hiçbir türden ayrıcalığı olmayan bir demokrasi olanaklı hale gelecektir. ve gerçekleştirilebilecektir. Ve ancak o zaman demokrasi şu basit olgudan ötürü sönmeye başlayacaktır: halk, yüzyıllardan beri bilinen ve bütün törel vecizeler içerisinde binlerce yıldır yinelenen toplum ilişkilerindeki temel kurallara, zora başvurulmaksızın, baskıya başvurulmaksızın, devlet adı verilen baskının özel bir aygıtı olmaksızın uymaya alışacaklardır." (aynı yerde, s. 467 - Türkçesi, MEM, s. 404) Devletin sönüşünü ve komünizme yeni bir toplumsal örgütün ortaya çıkışını, Lenin böyle görüyordu.

4.8- Komün açısından olduğu gibi, Sovyet tipi siyasi örgütlenmenin önemi de, onun proleterya ve emekçi kitlelerin "devlet iktidar organlarını doğrudan kendi ellerine almasını, bu devlet iktidar organlarının bizzat kendileri tarafından oluşmasını" sağlaması olarak görülüyordu. (LTE, Cilt 23, s.326) Lenin şöyle diyordu: "Kitleleri demokrasi konusunda eğitmek için halkın ve cumhuriyete ihtiyacı var. Sadece demokratik bir temsili sisteme değil, ama aynı zamanda, bütün devlet yönetiminin tepeden tırnağa kitlelerin kendileri tarafından inşa edilmesine, onların hayatın her alanında aktif katılımına, yönetimde aktif rol üstlenmelerine ihtiyaç var." (LTE, Cilt 24 s.181). Marks'ın izinden giden Lenin düzenli orduyu ortadan kaldırmayı ve bunun yerine, kitleleri toplumun yönetimine çekmenin ve restorasyon tehlikesini önlemenin bir aracı olarak silahlanmış halkı geçirmenin önemini tekrar tekrar vurguladı.

5. Sovyetler ve Proleterya Diktatörlüğü Pratiği

5.1- Lenin, ünlü Nisan Tezleri'nde, heybetli "Bütün İktidar Sovyetler'e sloganıyla işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesinin genel planını or-

taya attı. Yeni devleti parlamenter bir cumhuriyet olarak değil "bütün ülkede, bütün kademelerde işçi Tarım Emekçisi ve Köylü Vekilleri Sovyetleri Cumhuriyeti" olarak tanımladı (LTE, Cilt 24, s.23 *Türkçesi, Nisan Tezleri*). Lenin, genel oy hakkı ilkesi haricinde, Paris Komünü'yle birlikte ortaya çıkan proleter devlet iktidarının başlıca özelliklerini hayata geçirmeye çalıştı. Düzenli ordunun dağıtılması ilke olarak kabul edilmesine rağmen, bu da pratiğe geçirilmedi.

5.2- İktidarı ele geçirme genel planı 25-26 Ekim 1917'de yapılan işçi ve Asker Vekilleri Sovyetlerin İkinci Bütün-Rusya Kongresi tarafından uygulamaya kondu. Kongre iktidarı kendi eline aldı ve "bütün bölgelerde iktidar işçi, Köylü ve Asker vekilleri Sovyetlerine devredilmeli ve bunlar gerçek devrimci düzeni garanti altına almalıdır" emrini yayınladı. (LTE, Cilt 2, s. 247) Ayrıca toprak sahiplerinin topraklarının köylü komitelerine devredilmesi orduya tam demokrasi getirilerek askerlerin haklarının koruma altına alınması, üretim üzerinde işçilerin kontrolünün tesis edilmesi, Kurucu Meclis'in zamanında toplanmasının güvence altına alınması, v.s. de emrediliyordu.

5.3 - Bu biçimde oluşturulmaya çalışılan siyasi sistem, siyasi iktidar organları olarak Sovyetler etrafında odaklaşıyordu. Nispi temsili sistem ve görevden geri alma hakkı da benimsenmişti. Sistemde önemli bir kriz, Kurucu Meclis'in sözverildiği gibi zamanında toplanması konusunda başgösterdi. Bu, komünistler tarafından hem devrimden önce hemde sonra savunulan bir talep ve vaat idi. Devrimden hemen sonra seçilmiş olan Kurucu Meclis hala devrim öncesi durumu temsil ediyordu. Dolayısıyla Sovyetlerin ve onun Merkezi Yürütme Komitesinin yeni otoritesini kabul etmeye yanaşmıyordu.

5.4- Bu şartlar altında, Bolşevikler delegelerini Kurucu Meclis'ten çekmeye karar verdiler. Devrim sayesinde ortaya çıkmış olan Sovyetleri iktidarının gerçekten halkın büyük çoğunluğunun siyasi iradesini temsil etmesi bakımından bu karar haklıydı. Ve bu nitel değişiklik Kurucu Meclis'e yansımak zorundaydı. Nihayet Bütün-Rusya Sovyetleri Merkez Komitesi yayınladığı bir kararnameyle Kurucu Meclisi feshetti. Böylelikle yeni siyasi sisteme geçiş önemli bir dönüm noktasına varmıştı. Aynı zamanda yeni tehlikelere yüz yüzeydi.

5.5- Devrimden birkaç ay sonra yaptığı önemli bir politika açıklamasında Lenin şöyle diyordu: "Bugün somut olarak uygulandığı biçimiyle Sovyetin sosyalist karakteri, yani *proleter demokrasi, ilk olarak, seçmenleri işçilerin ve sömü-*

rülenlerin oluşturması gerçeğinde yatar: Burjuvazi bunun dışında tutulmaktadır. İkinci olarak, bütün bürokratik formalitelerin ve seçim kısıtlamalarının kaldırılmış olması, seçimlerin sırası ve zamanın halkın kendisi tarafından belirlenmesi, ve seçimle gelmiş herhangi bir kişiyi görevden almada tamamen özgür olmaları gerçeğinde yatar." (LTE, Cilt 27, s. 272)

5.6- Lenin yeni sistemin diğer özelliğini de şöyle tanımlar: "Ancak, diktatörlük büyük bir kelimedir, ve büyük kelimeler rastgele sarfedilmemelidir. Diktatörlük demirden hakimiyettir, devrimci olarak cüretkar, gerek sömürücüleri gerekse de serserileri astırmada hızlı ve acımasız bir yönetim biçimidir." (LTE, Cilt 27, s.265) Sovyet sisteminin diktatör nitelikte olduğu, demokratik olmadığı yolunda Kautsky'nin getirdiği suçlamaya cevap olarak Lenin şunu vurgular: "Proletaryanın devrimci diktatörlüğü, proletaryanın burjuvazi üzerinde uyguladığı zor yoluyla kazanılıp sürdürülen, hiç bir yasa ile bağlı olmayan bir iktidardır." (LTE, Cilt 27, s.265 - *Türkçesi, Paris Komünü Üzerine, s. 503*). Lenin, Kautsky'nin sınıfların ancak egemen olabileceği, ama hükümet edemeyeceği şeklindeki iddiasını, sınıfların sadece egemen olmakla kalmayıp aynı zamanda hükümet ettiği tarihten örnek vererek çürüttü. Burada Lenin'in tezi gerçekten de proletarya diktatörlüğünün işçi sınıfının kendi tarafından uygulanan bir sistem olduğu varsayımına dayanıyordu

5.7- Ama yeni siyasi sistem olarak geliştirilen şey, giderek Komünist Partinin kontrolü altına giriyordu. Lenin bu durumu şöyle izah etti: "Olan şudur: Parti, deyim yerindeyse, proletaryanın ileri unsurlarını içine çekip kendiyile bütünleştirir, ve bu öncü, proletarya diktatörlüğünü uygular. Sendikalar gibi bir temel olmadan, bu diktatörlük uygulanamaz ya da hükümet görevleri yerine getirilemez. Ne var ki, bu işlevler, kendisi de yeni tipte olan özel kurumlar, yani Sovyetler aracılığıyla yerine getirilmelidir... Bütün bunlar bir dizi dişliye benzer... Öncü müfrezeden sınıfın ileri unsurlarına ve buradan da emekçi halk yığınlarına 'hareket iletici kayışlar' olmadan bu işleyemez" (LTL, Cilt 32, s.20-21)

5.8- Lenin Komünist Partinin rolünü matlak tarzda şöyle ifade etti: İkibucuk yıllık Sovyet iktidarından sonra Komünist Enternasyonal'e gelerek proletarya diktatörlüğünün komünist partinin aracılığını tüm dünyaya duyurduk.' (LTE, Cilt 32, s. 199) Daire şimdi tamamlanmaktadır. 'Bütün İktidar Sovyetlere' gibi çekici bir sloganla başlayan proletarya diktatörlüğünü tesis etmeye yönelik pratik program, proletarya

diktatörlüğünün komünist parti aracılığıyla uygulanması ve Sovyetlerin bu çarkın sadece birer dişlisi durumuna gelmesi ile son buldu. Kautsky eleştirilerini burjuva parlamentarizm açısından yönelmesine rağmen, şu bir gerçektir ki, gerçek bir proetarya diktatörlüğü için öngörülen nitel olarak yeni bir siyasi sistemin tarihi bir gerçeklik haline gelmemiş olduğu günümüz dünyasında, gerçekte yöneten sınıf değil, partidir.

5.9- Lenin'in parti ve proletarya diktatörlüğü konusundaki tavrı, Stalin'in benimsediği ve uyguladığı tavidan pek farklı değildir. Stalin, proletarya diktatörlüğünün 'özünde' partinin diktatörlüğü olduğunu savundu. Ve diktatörlüğü uygularken Partinin, Sovyetleri, Sendikalar gibi, Gençlik Örgütü gibi hareket iletici kayışlar olarak kullandığını söyledi. (*Lenininin Sorunları Üzerine, Toplu Eserler, Cilt 8, s.14-39*) Bürokratikleşme sürecinin gelişmesinin ve yeni sınıfların ortaya çıkmasının tabiatı ve seyri bu tavidan hareketle kolaylıkla tesbit edilebilir. Böylesi bir siyasi yapı altında, burjuva hukuku sınırlayacak bilinçli bir politika olmaması ve üretimi ilerletmek için giderek artan oranda maddi teşviklere bel bağlanması, bürokrat kapitalizm için ekonomik temeli dşedi. Ve Mao'nun proletarya diktatörlüğü altında burjuvazinin partinin kendi içinden çıktığını tesbit ettiği aşamaya geldiğimizde tablonun geri kalan bölümü tamamlanmaktadır.

5.10- Burada Troçki'nin Stalin'e yönelttiği eleştirinin proletarya diktatörlüğünün karşı karşıya olduğu sorunlardan hiçbirine cevap vermediğini belirtmek gerekir. Onun bürokrasiye yönelttiği eleştiri, proletarya diktatörlüğü altında siyasi sistemin bütününün karşı karşıya olduğu sorunlar hakkında herhangi bir temel anlayışa yol açmadı. Aksine, Troçki'nin kendisi de Stalin tarafından uygulanmakta olan üretici güçleri geliştirme çizgisini savunuyordu. Stalin ile Troçki arasındaki büyük tartışmaya, tek ülkede sosyalizm tartışmasına gelince, Stalin doğrudur.

6.- Rosa Luxemburg'un Eleştirisi

6.1- Rus Devrimi hakkında hapiste iken yazdığı tamamlanmamış bir yazısında Rosa Luxemburg, Ekim Devrimi'ne birçok temel sorunda, bir çok ciddi eleştiri yöneltti. Şöyle diyordu: "Lenin ve Troçki'nin teorisinin temel hatası şudur ki, tıpkı Kautsky gibi, onlar da diktatörlük ile demokrasiyi birbirinin karşısına dikmektedirler. Bolşevikler de Kautsky'ciler de, sorunu Diktatörlük veya Demokrasi şeklinde ortaya koyuyorlardı. Bu ikincisi doğal olarak

'demokrasi'den, yani burjuva demokrasisinin yanındadır, çünkü bunu sosyalist devrim alternatifinin karşısına dikmektedir. Öte yanda, Lenin ve Troçki ise demokrasiye karşı olarak diktatörlük yanında, yani bir avuç insanın diktatörlüğü, *burjuva tipte bir diktatörlük* yanında yer alıyorlar. Bunlar gerçek bir sosyalist politikadan oldukça uzak olan birbirinin benzeri iki karşı kutup oluşturmaktadır.

6.2- Luksemburg, Ekim Devrimi'nden sonra Lenin ve Troçki'nin önderliği altında tesis edilen proletarya diktatörlüğü modelinin, "demokratik seçim yapılarının *hantal* niteliğini" bahane ederek, aslında demokrasinin kendisini yoketmeye çalıştığını söylüyor. Luksemburg'un keskin eleştirisi proletarya diktatörlüğüne ilişkin olarak ortaya çıkan merkezi bir soruna işaret etmektedir: "Elbette ki bütün demokratik kurumların belli bir sınırlılığı ve eksik yanları vardır, bunu kuşkusuz tüm insanlık kurumlarıyla paylaşırlar. Ama Lenin ve Troçki'nin önerdiği çare, yani demokrasinin kendisinin ortadan kaldırılması, sözde iyileştirmesi gereken hastalıktan da kötüdür: toplumsal kurumların bütün doğal eksikliklerini düzeltebilecek olan yegane yaşam kaynağını kurutur. Bu kaynak, en geniş halk kitlelerinin aktif, engelsiz bir enerjile siyasi hayata katılımıdır." (Age. s.387)

6.3- Sovyet sisteminin temel kusurunu Rosa şöyle açığa vurur: "Sadece hükümet taraftarları için özgürlük, sayıları ne kadar çok olursa olsun, sadece tek bir partinin taraftarları için özgürlük, özgürlük değildir. Özgürlük, her zaman ve yalnızca, farklı düşünenler için özgürlüktür. Bu, fanatik bir 'adalet' anlayışından kaynaklanmıyor, tersine, siyasi özgürlüğün bütün öğretici, sağlıklı ve arındırıcı yanları bu özü niteliklere bağlıdır, ve özgürlük özel bir imtiyaz haline geldiğinde etkinliğini yitirir." (Age. S.389-390)

6.4- Sovyet tipi proleter demokrasi sisteminin burjuva demokrasisinden milyon kat daha iyi olduğunu söyleyen Lenin'in iddiasına karşı çıkan Luksemburg, Bolşeviklerin uyguladığı proletarya diktatörlüğü altındaki durumu şu şekilde değerlendirdi: "Genel seçimlerle belirlenen temsili yapılar yerine, Lenin ve Troçki, emekçi kitlelerin yegane gerçek temsili organının Sovyetler olduğunu söylediler. Ama siyasi hayatın bütün ülkede baskı altına alınmasıyla birlikte, Sovyetler içindeki yaşam da giderek kötüleşmek zorundadır. Genel seçimler olmaksızın, sınırsız basın ve toplantı özgürlüğü olmaksızın, fikirlerin özgürce çatışması olmaksızın, bütün kamu kurumlarında hayat durur, yalnızca hayat var gibi görünür, ve aktif

unsur olarak sadece bürokrasi kalır. Kamu hayatı yavaş yavaş uykuya dalar, sonsuz enerji ve sınırsız tecrübe sahibi bir kaç düzine parti önderi, yönetir ve hakim olur." (Age. s.391)

6.5- Rosa Luksemburg, Bolşevik önderliğin temel yaklaşımına ciddi eleştiri getirdi: "Lenin ve Troçki'nin teorisinin altındaki sözü edilme-yen varsayım şudur: Sosyalist dönüşüm, hazır bir formülü devrimci partinin cebinde tamamlanmış vaziyette duran bir şeydir ve sadece enerjiyle pratiğe uygulanması gerekir. Durum ne yazık ki -ya da ne şanslıyız ki- böyle değildir. Sadece uygulanmayı bekleyen hazır reçeteler toplamı olmaktan öte, ekonomik, toplumsal ve siyasal bir sistem olarak sosyalizmin pratikte gerçekleşmesi tümüyle geleceğin belirsizliklerinde yatan bir şeydir, ve bizim programımızda olan şey, gerekli tedbirler için bakmamız gereken istikameti göseteren birkaç işaret direğinden başka bir şey değildir, ve şimdiye kadar elde ettiğimiz işaretler esas olarak olumsuz niteliktedir." (Age. s.390)

6.6- Rosa Luksemburg, Bolşeviklerin milliyetler politikasına, köylü, Kurucu Meclis politikasına vs. birçok eleştiri de getirmişti. Ama hapisten çıktıktan ve Rusya'daki durum hakkında doğrudan bilgi edindikten sonra eleştirilerinin bazılarını geri aldı, ve bazı diğerleri üzerinde de suskun kaldı. Düşmanlara sınırsız özgürlük tanımının zorluğunun farkına vardı. Yine de, proletarya diktatörlüğü altında demokrasi gibi temel sorunlar üzerinde yaptığı gözlemlerden bazılar uzun vadeli öneme ve geçerliliğe sahiptir, ancak öte yanda, ulusal sorun konusundaki tavrı hala (kelime silik) durmaktadır.

7. Mao, Yeni Demokratik Devlet ve Kültür Devrimi

7.1- Mao'nun iki çizgi mücadelesini daha yüksek bir seviyeye çıkararak komünist parti içerisinde sağlıklı bir ideolojik ve siyasal mücadele geliştirme çabası yeni bir atmosfer yaratılmasına yardımcı oldu. Ayrıca işçi sınıfının önderliği altında çeşitli sınıfların geniş bir birleşik cephesi ile Yeni Demokratik bir Devlet inşa etme çabası da, yarı-sömürgecilik şartlarındaki farklı koşullara uygun düşen bir kopuş ve geliştirme idi.

7.2- Fakat bu büyük gelişmelere rağmen, şimdi görülebilmektedir ki, Çin'de devrimin tamamlanmasının hemen ardından kurulan Yeni Demokratik Halk Diktatörlüğü veya onu takip eden proletarya diktatörlüğü, Lenin ve Stalin tarafından geliştirilen temel çerçeveden

kayda değer ilerleme temsil etmiyordu. Yeni Demokratik Devlet, çeşitli sınıf güçlerinin bir birleşik cephesi olarak oluşturulduğundan, içinde komünist partisi dışında bazı diğer siyasi partiler de yer alıyordu. Ama bütün bu partiler komünist partinin önderliğini ve otoritesini kabul ediyorlardı. Bu nedenle, gerçekte, durum tek parti hakimiyeti altındaki bir devletten pek farklı değildi. Bu durumdan proletarya diktatörlüğüne geçişin pürüzsüz bir şekilde gerçekleşmesinin nedenlerinden biri de budur.

7.3- Dolayısıyla Lenin ve Stalin döneminde Sovyetler Birliği'nde karşı karşıya gelinen sorunlar, yani, halkın dolaysız katılabildiği ve siyasi iradesini ifade edebildiği bir siyasi sistemin mevcut olmayışı, tüm sistemin merkezileşmesine yolaçan üretim araçlarının toplumsallaştırılması ve bunun beraberinde getirdiği bürokratikleşme, Çin'de de tezahür etti. Böylece, Sovyetler Birliği'nde çoktan ileri bir aşamaya varmış olan kapitalist restorasyon süreci, Çin'de de başladı.

7.4- Mao durumun ciddiyetinin farkına vardı. Bu durumdan kopuş yapmak için teorik seviyede incelemeler ve pratik seviyede çabalar başlattı. Proletarya diktatörlüğü altında devrimi devam ettirme teorisi bu yönde büyük bir gelişmeydi. (Lenin'in proletarya diktatörlüğü dönemi boyunca sınıf mücadelesinin çeşitli biçimlerde devam edeceğine daha önceden işaret etmişti. Ama bunu Mao kadar geliştirmemişti, sorunu ele almak için yeni mücadele biçimleri bulamamıştı.) Mao'nun diğer teorik sorunlar üzerinde yaptığı katkılar da derin nitelikteydi. Kapitalist yolcuların üretici güçler teorisi biçiminde kendisini gösteren ekonomiye indirgeyici yaklaşımını tesbit etti. Üstyapıda ve aynı zamanda üretim ilişkilerinde devrime yaptığı vurgu, Kültür Devrimi sırasındaki "Siyaseti Kumandaya Koy", "Sınıf Mücadelesini Kilit Halka Olarak Kavra", "Devrimi Kavra, Üretimi İlerlet", vs. gibi sloganları, hepsi o zamana dek komünist hareket içerisinde hakim olan düşünce tarzından bir kopuşu temsil ediyordu. Aslında Mao, üstyapıda ve üretim ilişkilerinde mücadele alanlarını tanımlarken, sorunun özüne gittikçe yaklaşıyordu. Aynı şekilde, siyasi iktidarın işçi sınıfının ve diğer emekçi halk kitlelerinin elinde olmadığı gerçeğini de gördü. Burada sorunun özünü tanımladı: siyasi iktidar nasıl halkın eline verilecek.

7.5- Mao, samimi bir şekilde bu sorunda kaçılamayacağını, hiçbir hazır cevap bulunmadığını itiraf etti. Mao'nun kendisinin de işaret ettiği gibi, yeni mücadele biçimlerini, Kültür Devrimi'ni yaratan esas olarak kitlelerdi. Bu as-

linda proletarya diktatörlüğü altında varolan bürokratik yapılara karşı bir mücadele idi. Kitlelerin kendiliğindenci bir kabarışı olması açısından, gelişen anarşik sapmalar gayet doğaldı. Ama yapılması gereken şey, bütün bu dersleri, proletarya diktatörlüğü altında uygulanacak yeni bir siyasi sistem ve mücadele biçimi halinde sistemleştirmekti. Ama ne yazık ki, Mao'nun yaşamı zarfında böyle olumlu bir gelişmeye rastlayamıyoruz. Mao'nun Şanghay Komünü hakkında Çang Çun-Çiao ile yaptığı tartışmalardan da görülebileceği gibi, Kültür Devrimi sırasında karşı karşıya oldukları bu temel soruya verecek hiçbir yeni cevabı yoktu. Bu nedenle, proletarya diktatörlüğünün güvencesi olarak partinin nihai otoritesi temasına geri döndü. Bu, Paris Komünü'nün yenilgisini acı derslerinden bu yana Komünistlerin peşini bırakmayan aynı eski endişenin bir yansımasıydı. Mao'nun kafa karışıklığı aşağıdaki şu alıntıda belirgindir: "Sovyet tipi siyasi iktidara gelince, onun bir gerçek haline gelmesi Lenin'i çok sevindirmişti, onun işçilerin, köylülerin ve askerlerin paha biçilmez bir eseri ve proletarya diktatörlüğünün yeni bir biçimi olarak tanınmadı. Bununla birlikte, *Lenin o zamanlar bu siyasi iktidar biçiminin işçiler, köylüler ve askerler tarafından kullanılabileceği gibi, aynı zamanda burjuvazi ve Kruşçev tarafından da kullanılabileceğini göremedi. Böylelikle, bugünkü Sovyet, Lenin'in Sovyet'inden Kruşçev'in Sovyeti'ne dönüştürüldü.*" (Mao, *Miscellany*, Jonit Publications Research Service, Arlington, VA, USA, Cilt 2, s.452, Abç.) Mao'nun söylemek istediği esas şey belirleyici olanın devlet yapısının biçimi değil, iktidarın hangi sınıfın elinde olduğudur. Bu göstermektedir ki, proletarya diktatörlüğü altında devletin yeni biçimi hakkında Marks'ın önemle üzerinde durduğu nokta hemen hemen tümünden unutulmuştur.

7.6- Kültür Devrimi bu sınırların dışına çıkmadı. Tersine kendisi de aynı sınırlılığı sergiledi. Kültür Devrimi yalnızca Mao'nun önderliği sayesinde mümkün oldu, ve mevcut siyasi yapının dışında gelişti. Mao, sosyalizm dönemi boyunca bir çok Kültür Devrimi yapmak gerçeğine işaret etmiş olmakla birlikte, şurası açıktır ki, böylesi Kültür Devrimlerini güvence altına alan bir sistem olmadan bunlar devam ettirilemeyecektir. Mao ve Çin'deki diğer sosyalist önderler ne böyle bir sistem geliştirebildiler ne de tasavvur edebildiler. Yapmaya çalıştıkları şey, proletarya diktatörlüğünün mevcut eski yapısını kullanarak, burjuvazi üzerinde topyekün diktatörlük kurmak oldu. Böyle bir yaklaşım, daha otoriter olmaktan öte

gidemedi, ve Kültür Devrimi'nin anti-bürokratik içeriği bile bu çerçevede yanlış yansıtıldı.

7.7- Bütün bu eksikliklerine rağmen Kültür Devrimi, siyasi gelişmesi açısından Çin toplumunun bir sıçrama yapmasına kuşkusuz yardımcı olmuştur. Kapitalist yolcular iktidarı ele geçirebilmiş olmasına rağmen, Kültür Devrimi sonrası dönemde ortaya çıkan siyasi tartışmalar, araştırmalar ve akımlar, bu durumu açık bir şekilde ortaya sermektedir. Bütün bu gelişmeler hakkında tam bilgi eksik olmasına rağmen, eldeki bilgiler göstermektedir ki, orada sosyalizmin sorunları ve proletarya diktatörlüğü hakkında derin tartışmalar başlamıştı. Bu gelişmeler aynı zamanda Kültür Devrimi'nin hem olumlu hem de olumsuz yanlarını da ortaya sermektedir, özellikle de bütün bu tecrübenin, yeni sorunlara cevap vermede epey yetersiz kaldığı daha önceden ispatlanmış olan eski proletarya diktatörlüğü kavramının çerçevesi ile sınırlı kaldığı gerçeğini.

8. Temel Hata

8.1- İncelememiz göstermektedir ki, Ekim Devrimi'nden bu yana eski sosyalist ülkelerde bugüne dek uygulanan proletarya diktatörlükleri, işçi sınıfı tarafından özümmlenecek birçok dersleri barındırmakla birlikte, gerçek bir proletarya diktatörlüğü sistemine doğru gelişmekten çok, hepsi de partinin diktatörlüğü ile son buldu. Tesis edilen ve geliştirilen sistem esas olarak Lenin'in proletarya diktatörlüğü kavramı ve pratiğini temel alıyordu. Mao dahi bu çerçevenin dışına çıkmadı. Dolayısıyla, şimdi de Lenin'in nerede ve nasıl hata yaptığını bulmamız gerekmektedir.

8.2- Daha önce işaret edildiği gibi, Lenin, proletarya diktatörlüğü kavramını ve pratiğini geliştirmek için, tamamen Marks ve Engels'in Paris Komünü'nün tecrübesi hakkında anlatıklarına ve değerlendirmelerine dayanıyordu. Bu nedenle, Rusya'da işçiler 1905 Devrimi sırasında yeni bir örgütlenme biçimi, Sovyetler'i yarattıklarında, Lenin bunu derhal gelecekteki proleter devlet yapısının ihtiyaçlarına tekabül eden potansiyel bir örgütlenme biçimi olarak savundu.

8.3- Lenin, Ekim Devrimi'nin en canalcı sloganını, "Bütün İktidar Sovyetlere"yi, bu arka plan çerçevesinde ortaya attı. Devlet üzerine en önemli teorik çalışması Devlet ve Devrim'de, Sovyetleri proleteryanın ve diğer halk tabakalarının esas siyasi örgütlenme biçimi olarak öngördü. İşçilerin, köylülerin ve askerlerin temsili organı olarak sovyetler aracılığıyla işleyecek

olan bu siyasi sistem ,Paris Komün'ünün benzeri olarak öngörüldü.

8.4- Paris Komün'nün siyasi yapısında Komünist partinin her hangi bir doğrudan rolü yoktu. Ama Konün'ünün yenilgisini değrelendirirken Marks, Merkez Komitesi'nin iktidarı vaktinden önce Komün'e teslim ettiği gerçeğine işaret etti.Yani merkez komitesi, düşmanları yenilgiye uğratmak ve yeni proleter devletin işleyişini güvenceye almak için yetecek kadar kısa bir dönem boyu siyasi iktidarı kendi elinde tutmaya devam etmeliydi. Ama Marks'ın Merkez komitesi'nin bu geçiş dönemini sırasında oynayacağı yeni merkezi rol nedeniyle ,Komün'ün kendi rolüne nasıl baktığı açık değildir. Ayrıca bunun, partinin hiç bir merkezi rolü olmadığı bir duruma nasıl döneceği de açık değildir.

8.5- Lenin'in "Devlet ve Devrim" adlı eserinde izah edilen biçimiyle proleterya diktatörlüğü programında partinin rolünden hiç söz edilmemesi bir hayli göze çarpıcıdır. Bu, Paris Komünü' nün siyasal yapısının bu etkiden kaynaklanmış olabilir. Fakat burada, Paris Komünü'nden farklı olarak, Parti can alıcı bir rol oynayacaktı, zira Ekim Devrimi'ne gelenek dek, proleteryanın sınıf çıkarlarını temsil eden öncü olarak bir parti daha önceden oluşturulmuştu. Dolayısıyla bu, o dönemde çözülmesi gereken can alıcı bir teorik sorun durumundaydı. Lenin'in bu sorunu tamamen göz ardı etmesi, getirilen proleterya diktatörlüğü anlayışındaki temel hataya yol açan ciddi bir kusurdu.

8.6- Ekim'de iktidarın ele geçirilmesinden sonra, Sovyetler Kongresi yeni siyasi iktidarın resmi otoritesi haline geldi. Fakat gerçekte, perde arkasında bütün önemli politikaların ve taktiklerin geliştirilmesinde can alıcı rol oynayan parti idi. Gerçekte Sovyetler partinin kontrolü altındaydı, ancak yeni devlet yapısındaki özgün rolü tanımlanmış değildi.

8.7- Dolayısıyla,şartların basıncı altında, hem iç hemde dış tehditler karşısında, parti merkezi rolü oynamak zorunda kaldı ve Sovyetler arka plana itildi. Lenin bu durumu açıktan kabullendi ve proleteryanın kendi diktatörlüğünü ancak parti aracılığıyla uygulayabileceğini söyleyerek bunu haklı gösterdi. Partinin bu yeni rolünü haklı göstermek için Lenin, işçi sınıfının sınıf olarak yönetmesini imkansız kılan yozlaşmasına işaret etti. (LTE, Cilt 32, s. 21). Bundan da öte, Lenin bunu sadece Rusya'ya özgü bir sorun olarak değil, evrensel bir sorun olarak ortaya atıyordu, ve böylece diktatörlüğü ancak partinin uygulayabileceğini bir ilke haline getiriyordu. Dolayısıyla Lenin,

Marks'ın tam tersi bir konuma varmıştı.

8.8- Proleterya diktatörlüğü sisteminin temel ayrışım noktası, Paris Komünü'nün derslerini özümleyen Marks tarafından daha önce tanımlanmıştı-"Devlet iktidarının, onun canlı gücü olarak tüm toplumun içine yeniden eritilmesi." Fakat Lenin bu kavramı pratiğe dönüştürme sorunlarını ele almadı, ve böylelikle siyasi iktidar sorunda daha önce mevcut olan anlayışlardan nitel bir kopuş yapamadı. Sovyet vekillerinin görevden alınabilir iktidar temsilcileri olmalarından ve ayrıca silahlanmış halk ile yeni devleti yaratmaktan söz etmesine rağmen, bunun pratikte gerçekleştirilmesi doğrultusunda hiçbir somut adım atılmadı. Koşulların kaçınılmaz basıncı, bu doğrultuda herhangi bir ilerlemeyi önleyen faktör olarak gösterilebilir. Ama Lenin'in bu soruna ciddi bir dikkatle eğildiğine dair hiç bir somut kanıt yoktur. Lenin, proleterya diktatörlüğü altında nitel olarak yeni bir siyasi sistem geliştirme ihtiyacını kavramadı. Öte yandan bütün çabası, bu değişikliği devletin önderliğini değiştirerek, onu burjuvazinin önderliğinden alıp proleteryanın partisi aracılığıyla önderlik ettiği bir devlet haline getirerek gerçekleştirmeye çalışmak oldu.

8.9- Gerçekte,Marks ve Engels'in öngördüğü yeni proleter devlet yapısının mevcut burjuva devlet yapısıyla hiçbir alakası yoktu. Bu, Marks'tan yukarıda yaptığımız alıntıda ("...yeniden eritilmesi") ve Engels'in şu açıklamasında mükemmel bir şekilde görülebilir: "Proleterya iktidarı ele geçirir ...proleterya kendisine proleterya olarak son verir ve böylece devletin de devlet oluşuna son verir." (*Anti-Dühring*, Pekin,1976, s. 362). Ayrışım noktası budur -devlet iktidarının tüm toplumun içine yeniden eritilmesinin güvencesi haline gelen bir devlet, geleneksel anlamda bir devlet olmaktan çıkan bir devlet. Proleterya derin iç çelişkiler barındıran böylesi bir amaca nasıl varabilir? Paris Komünü'nde atılan iki pratik adım önümüzde durmaktadır -görevden alınabilir temsilciler aracılığıyla yönetilen ve düzenli ordunun yerini silahlanmış halka bıraktığı bir siyasal sistem.

8.10- Ama mevcut siyasi iktidar anlayışından gerçekten nitel bir kopuş gerçekleştireceksek, bunun dinamiklerini daha derinden kavramamız gerekmektedir. Sınıflı bir toplumda, egemen sınıf, tüm toplumu temsil ettiği iddiasıyla siyasi iktidarı kullanır. Bu, egemen sınıf ile tüm toplumun siyasi iradesi arasında bir çelişkiyi yansıtır. İktidarın devlet yapısında yoğunlaşması ve bunun egemen sınıf tarafından yürütme gücü olarak kullanması bu çelişkiyi çözmek

icindir. Dolayısıyla, tüm toplumun siyasi iradesini temsil etme adı altında devlet somutunda, özellikle onun silahlı gücünde yoğunlaşan egemen sınıfın siyasi iradesi, sınıflı toplumda bu güne dek var olan siyasi iktidar biçiminin özelliğidir. Proleterya, bu yapıdan nitel olarak kopmayı hedefler. Bu yoğunlaşmış iktidarın yeniden tüm toplum tarafından ele alınmasını sağlayacak bir süreç başlatmak zorundadır. Ve düzenli ordunun yerini silahlanmış halka bırakması, bu doğrultuda ilk somut adımdır. Ancak, yeniden ele almayı güvence altına alan bütünsellikli bir ekonomik, siyasi ve toplumsal sistem olmadıkça, bu kendi başına amaca hizmet etmeyecektir. Bütün bu süreç zarfında, toplumun bütünü (siyasi) iradesinin bir devletin aracılığı olmadan dolaysız bir şekilde ifade edilebilmesi ve gerçekleşmesi için şartlar ve yapılanmalar yaratılmalıdır. Proleterya ancak o zaman devletin söndüğü bir toplum amacına ulaşabilir. Eğer proleterya böyle bir alternatif siyasi sistem ortaya çıkarmazsa, mevcut burjuvasistemden nitel bir kopuş yapamaz.

8.11- Lenin zamanından başlayarak Mao'ya kadar, bu güne dek pratiğe uygulanan proleterya diktatörlüğü sisteminin başarısız olduğu nokta burasıdır. Bütün sistem, merkezi bir devlet yapısı aracılığıyla siyasi iktidarı ele geçirme ve sürdürme düşüncesi etrafında dönüyordu. İktidarın yeniden tüm toplumun içine yeniden eritilmesi doğrultusunda herhangi bir süreç başlatmamakla kalmadı, tam tersine, siyasi iktidarın dahada yoğunlaşmasına yol açtı. Elbette, Kültür Devrimi sırasında Mao bu yönelimi tersine çevirmeye çalıştı, ama daha önce tesis edilmiş olan temel çerçevenin dışında çıkamadığı için herhangi bir nitel ilerleme gerçekleştiremedi. Mao ayrıca yeni bir siyasi örgütsel yapının önemini de kavrayamadı. Lenin'in Sovyeti'nin Kruşçev'in sovyetine dönüştürüleceği, yani sovyetlerin keşfedilmesinin herhangi, bir önemi olmadığı yolundaki açıklaması da bunu yansıtmaktadır.

9. Burjuva Diktatörlük ve Proleter Demokrasi

9.1- Bu sapmanın nedenini daha derinden araştırmak gerekmektedir. Lenin nasıl burjuva demokrasisini tahlil ettiğine ve yerine proleterya diktatörlüğünü tesis etmeye çalıştığına baktarsak sorunu anlamada bazı ipuçları elde edebiliriz. Lenin'in, burjuva devletlerin bütün biçimlerini, kaçılmaz olarak burjuva diktatörlüğü olarak, ve geçici proleter devletin bütün biçimlerini de özünde proleterya diktatörlüğü

olarak değerlendirilmesi kesinlikle doğrudur. Ama diktatörlüğün bu yanı onun sadece öze ilişkin yanındır, bütünü değildir. Burjuva demokrat devlet, insanlık toplumunun önemli bir sorununu, birey ile toplum arasındaki çelişkiyi de ele alır. Ama burjuva faşist bir devlet bu çelişkinin aynı seviyede ele alınmasına izin vermez. Her ikisi de özünde burjuva diktatörlüğü olduğu halde. İnsanlık toplumunun tarihinde ilk kez burjuva demokrasisi bireyi bir siyasi varlık olarak tanımakta ve ona rol vermektedir. Bu burjuva demokrasisinin zaafı, özel mülkiyetin hakimiyetine dayalı olmasıdır, ki bu sayede burjuva diktatörlüğü güvence altına alır. Bu nedenle, iddia edilen eşitlik sadece biçimsel değil, aynı zamanda sahtedir.

9.2- Bu temelde Lenin şu noktayı vurguladı. "Özel mülkiyete dayalı bir demokrasi ya da özel mülkiyeti ortadan kaldırmak için mücadeleye dayalı bir demokrasi" Leninin burada demokrasi'nin sınıfsal ağırlıklı yanını özel mülkiyetin egemenliğini vurguluyor. Ama burjuva demokrasisini burjuva devlet biçimiyle bir tutmakla, Lenin burjuva demokrasisinin sınıfsal olmayana gözdardı etmiştir. Bir toplumun siyasal sisteminde bireye rol tanınması, sınıfsal olmayan birey/toplum çelişkisinin ele alınmasında gerçekten tarihsel bir ilerlemedir. Burjuva demokrasisi de bu sınıfsal olmayan yanı yansıtır. Gerçekten de bu, sınıf mücadelesinin gelişmesiyle yakın ilişki içinde bütün toplumsal gelişme sürecinde meydana gelen (ve gelmeye devam eden) toplumsal işleyiş biçimlerinde bir gelişmedir. Lenin burjuva demokrasisindeki biçimsel eşitlikten ve onun temsili niteliğinden söz etmesine rağmen, demokrasi'nin sınıfsal ağırlıklı yanı ve sınıfsal olmayan yanı arasında ayrışım yapmamaktadır. Dolayısıyla, azınlığın çoğunluk üzerindeki diktatörlüğünü, çoğunluğun azınlık üzerindeki diktatörlüğünü yerine proleterya diktatörlüğünü geçirme çözümüne varıyor. Bu nedenle, eski yapıdan hiçbir nitel kopuş gerekmemektedir. Neticede, siyasi iktidarı devlet önderliğinin elinde yoğunlaştıran eski yapı, işçi sınıfının ve onun kendi partisinin safları ve önderliği arasında yeni bir hakim sınıfın ortaya çıkmasına ve güçlenmesine yol açar.

9.3- Proleter demokrasi'nin gelişmesi, basit bir şekilde azınlığın çoğunluk üzerindeki diktatörlüğünü çoğunluğun azınlık üzerindeki diktatörlüğünü çevirmekle gerçekleşmeyecektir. özel mülkiyetin ortadan kaldırılması ve üretim araçlarının toplumsallaştırılması, proleter demokrasi sisteminin veya gerçek proleterya sisteminin veya gerçek proleterya dikta-

törlüğünün tesis edilmesine kuşkusuz canalıcı adımlardır. Ama eski sosyalist ülekelerin tecrübelerinden daha önce de gürüldüğü gibi, üretim araçlarının sadece yasal toplumsallaşması bu sorunu çözmeyecektir. Tam tersine, bütün üretim araçları tek bir olgu içerisinde merkezileştirilmiş olduğundan, bu siyasi iktidarın daha da merkezleşmesinin somut koşullarını yaratacaktır. Dolayısıyla proleter demokrasi için vazgeçilmez olan ekonomide gerçek bir toplumsallaşma, ancak, siyasi iktidarı ademi merkezileştirerek, gerçek iktidarın doğrudan halkın elinde olmasını sağlayarak, gerçek demokrasiyi güvence altına alan etkin bir siyasal sistem aracılığıyla garanti altına alınabilir. Dolayısıyla, üretim araçlarının toplumsallaştırılması ve proleter demokrasiyi güvence altına alan yeni bir siyasi sistemin geliştirilmesi, kendi başına ayakta durma yeteneğine sahip olması gereken sosyalist sistemin vazgeçilmez, tamamlayıcı yanlarıdır.

9.4- Burjuva demokrasisi ancak, komünizme yeni bir toplumsal örgütlenme biçimi yaratacak olan proleter demokrasinin bu geçiş aşamasından geçilerek aşılabilecektir. Burada, demokrasinin sınıfsal olmayan yanı daha da gelişecek, bireyin bütünsellikli gelişimi için elverişli koşulları yaratacaktır, ama bu elbette birey ile toplum arasındaki çelikli ilişki içerisinde gerçekleşecektir.

9.5- Proletaryanın sınıf çıkarının kendi kurtuluşuna ancak tüm insanlığı kurtuluşa kavuşturarak varacak olması, bu sistemi amaçladığı ve bu sistem aracılığıyla gerçekleşeceği anlamında, proleter demokrasi özünde bir proletarya diktatörlüğüdür. Ve yukarıda öngörülen ekonomik ve siyasi sistem böyle bir amaca ulaşmasını güvence altına almaktadır. Böylesi bir toplumsal düzen, ancak halkın çoğunluğu onu kendilerine ait bir şey olarak sahiplendiği ve koruduğu takdirde varolabilir ve hayatta kalabilir. Bu nedenle, bütün bu süreç zarfında komünist partinin rolü bugüne kadar bilinenden veya uygulananandan esasta farklı olacaktır. En ileri sınıf olarak proletaryanın gerçek çıkarlarını temsil eden komünist parti, halkın mevcut burjuva gerici düzene karşı mücadelesine ve onu alaşağı etmesine önderlik etmede ve yeni proleter demokrasinin düzenin yaratılmasında ve inşa edilmesinde öncü rolünü elbette oynayacaktır. Aynı zamanda bunun öngördüğü siyasi sistemi -halkın bütün dönem boyunca siyasi hayata çekilmesi ve onun savunulması ve geliştirilmesinde seferber edilmesini - güvence altına almak için epey aktif bir siyasi rol oynayacaktır. Ama bu yeni sosyalist sistemin ayakta

kalması komünist partinin kurucu rolüne bağlı olmayacaktır. Tam tersine, sistem ancak tarihin sınavından geçerek ayakta kalacaktır.

9.6- Lenin zamanından bu yana proletarya diktatörlüğü kavramı ve pratiğindeki ciddi sapmaların temel nedeni hakkındaki bu değerlendirmenin ışığında, çıkarmamız gereken sonuç şudur ki, proletarya diktatörlüğünün bugüne kadarki tüm pratiği ve sosyalizmi inşa tecrübesi ciddi sapmaların izlerini taşıyordu. Eskinin bağrından çıkan yeni bir toplumsal sistem olarak sosyalizmin birçok eksiliktan muzdarip olması kaçınılmazdı. Ama koşullar tarafından izlenen çizgi de bunda rol oynamıştır. Bir yandan, yeni bir toplum yaratma yönündeki yığıt çabayı ve sosyalizmle birlikte ortaya çıkan (tarihin şekillenmesine olumlu bir rol aynayan) yeni şeyleri savunurken, komünistler olarak bizim görevimiz, hatalarımız üzerinde odaklaşmak ve bunları düzeltmektir, tarihi sınırlılık adı altında onları haklı göstermek değil. Bu hataları Marksizm'in ışığı altında incelediğimizde, bunların gerçekten proleter dünya görüşünden sapmaları teşkil ettiğini görebiliriz. Ama aynı zamanda bunun hangi somut biçiminde yansıdığını da tespit etmeliyiz. Hakim olan eğilimlerden biri, sınıfa indirgeyici yaklaşım olarak tanımlanabilir. Yani, toplumun sadece sınıflar ve sınıf mücadelesi açısından tahlil edilmesi ve böylelikle karmaşık toplum olgusunu sınıfsal olmayan yanlarının gözardı edilmesi. Lenin'in proletarya diktatörlüğünün karmaşık niteliğini kavrayışındaki tek yanlışlık niteliğini kavrayışındaki tek yanlışlık ve bir siyasi sistem geliştirilmesine olan ihtiyacı tümenden gözardı etmesi, u sınıfa indirgeyici yaklaşıma maledilmek zorundadır, ki bu, komünist hareket bütününde hala hakim durumdadır,

9.7- Aynı şekilde, Lenin'in proletarya diktatörlüğünde Partinin merkezi rolü konusundaki tavrıyla teşvik edilen bir başka eğilim de, toplumsal devrime ilişkin herşeyi Partinin belirlediği biçimindeki komünist hakarete hakim olan düşüncedir. Parti konusunda tek yanlış bir subjektif yaklaşım, partiye gözü kapalı bağlılık vs. bu eğilimin bir sonucu olarak güçlenmektedir. Elbette ki, toplumsal devrimde komünist partinin bilinçli öncü rolü hala geçerliliğini ve önemini korumaktadır. Ama bu komünist parti bu rolü nasıl oynayabilir? Bu, hareketin ve toplumun bütünü üzerinde itirazsız hegemonyasını dayatarak olabilir mi? Tam tersine, bu öncü rol, ancak komünist parti gerçekçi bir anlayışa sahip olduğu, ve düşünce tarzını ve pratiğini, politikalarını ve programlarını, sürekli değişen gerçekliğe uygun hale getirmek için durmadan

yeniden kalıba dökmeye muktedir olduğu takdirde sağlanabilir ve sürdürebilir. Eğer böylesi dinamik ve esnek bir yaklaşım benimsenmezse, her parti kolaylıkla yozlaşır ve halk tarafından bir kenara atılır. Mao'nun yeni burjuvazinin komünist partinin kendi içerisinde çıktığı şeklindeki tespitinden sonra, bu sorun her zamankinden daha fazla önemli hale gelmiştir.

10. Yeni Bir Yönelim İhtiyacı

10.1- Artık hiçbir sosyalist ülke mevcut olmadığı için, proleter güçler her yer de iktidarı yeniden zaptetmek durumundadırlar. Dünya durumu bunun için elverişlidir. Halkların mücadelesi durmaksızın her yerde hızlanıyor. Özellikle her ulusal kurtuluş mücadelesine müdahale eden ve onları kendi amaçları doğrultusunda kullanmaya çalışan iki süper güç blok arasındaki işbirliği arasından, bugün ezilen halkların ve ulusların mücadeleleri tüm emperyalist düzene karşı daha dolaysız bir şekilde kızışıyor. Her iki emperyalit bloğa karşı hiçbir taviz vermeden savaşan Peru'daki devrimin ilerleyişi bugünkü dünya durumunun barındığı devrimci potansiyelin niteliğini kanıtlıyor, iyi bir örnektir. Birçok komünist olmayan anti emperyalist güç de mücadele yolunda daha dolaysız ve kararlı bir şekilde ilerliyor.

10.2- Ama eğer bu mücadelelere sosyalizme ve komünizme ilerlemenin doğru yolunda kılavuzluk edilecekse, proleter güçler devrimin geleceğini nasıl gördüklerini halka açıklama göreviyle yüz yüzedirler. Eski sosyalist ülkelerdeki bütün yeni gelişmeler çerçevesinde, kapitalist restorasyonu ve proleter iktidarın yozlaşarak sosyal-faşizme dönüşme ihtimalini önlemek için uygun bir program olmadan, dünyanın mücadele eden halklarını geniş bir temelde sosyalizme ve komünizme kazanmak hemen hemen imkansızdır. Bu nedenle, yeni bir yönelimi barındıran böylesi bir program ortaya koymak bugün her zamankinden de önemli ve acil bir ihtiyaç haline gelmiştir.

10.3- Proletarya diktatörlüğü altında öngörülen yeni sistemin ana hatları önceki iki bölümünde cıla önceden açıklanmış bulunuyor. Bunlar şu şekilde özetlenebilir: Nitel olarak yeni bir proleter siyasi iktidar anlayışı başlangıç noktası olmak zorundadır. Bu, Marks'ın devlet iktidarının tüm toplum tarafından ele alınması şeklindeki Paris Komünü hakkındaki düşüncesini yansıtmalıdır. Dolayısıyla, proleter devlet, herhangi bir burjuva devlete veya komünistler tarafından bugüne dek pratiğe ge-

rilen, tüm iktidarı merkezi devlet yapısında yoğunlaştıran sosyalizm altındaki devlete benzememelidir. Bu, tüm toplumun (siyasi) iradesinin bir devletin aracılığı olmadan dolaysız ifade edebildiği ve gerçekleştirebildiği bir aşamaya varmak amacıyla, siyasi iktidarın ademi merkezileştirdiği bir aşamaya varmak amacıyla, siyasi iktidarın ademi merkezileştirildiği bir süreçten geçilerek, devletin, devlet iktidarının tüm toplumun içinde yeniden eritilmesi sürecini başlatarak kendisinin de devlet oluşuna son vermeye başlayacağı yeni bir siyasi sistem olmak zorundadır. Böyle bir sistem ancak üretim aracılığının gerçek anlamda toplumsallaşmasıyla geliştirilebilir, ve bunun kendisi de ancak proleter demokrasiyi güvence altına alan bir siyasi sistem vasıtasıyla garanti altına alınabilir. Toplumsallaşmış ekonomik temel ile proleter demokratik siyasi sistemin birbirini tamamlayıcılığı rol oynadığı bu sosyalist sistem, proletaryanın önderliği altında, kendi ayakları üzerinde durmalı ve tüm halk tarafından kabul edilecek ve uygulanacak bir toplumsal sistem haline gelmelidir.

10.4- Geçiş aşaması için geliştirecek somut adımlar, böylesi bir sistemin inşa edilmesinde proletaryayı bekleyen en can alıcı sorun olacaktır. Mevcut devlet mekanizmasının parçalanmasında benimsenen araçlar yeni siyasi iktidar anlayışına ilişkin olarak da can alıcı olacaktır. Mevcut burjuva veya gerici siyasi iktidarların hepsi silahlı kuvvetler etrafında dolaşırken odaklaşan devlet yapısı içerisinde yoğunlaştığı için, proteler güçler bunlara ancak şiddet kullanılarak devirebilirler. Dolayısıyla mevcut devletin devrimci yıkımı, şiddete dayalı bir devrim yoluyla gerçekleştirmek zorundadır. Bu ancak kendi halk ordusuna sahip proletaryanın öncü partisinin önderliği altında mümkün olabilir. Mevcut devletin parçalanması, gene öncü partinin önderliği altında, yeni siyaset sistemin tesis edilmesiyle devam ettirilmelidir. Burada, atılacak ilk can alıcı adımlardan biri düzenli ordunun yerini silahlanmış halka bırakması sürecinin bir parçası olarak halkın silahlandırılması olacaktır. Bugünden bu geçiş döneminin süresini tahmin edemeyeceğimiz. Ama bu geçiş süresinin aşamasının belirleyecek kıstasların kesinlikle belirleyebiliriz. Proletaryanın öncü partisi, üretim araçlarının toplumsallaştırılması sürecini tamamlayarak ve ardından proletaryanın önderliği altındaki yeni hakim sınıfların elindeki tutarı iktidarı sağlamlaştırarak, yeni siyasi sistem etkili bir işlerliye kavuşana dek öncü rolünü oynamaya devam edecektir. Bu başarılır başarılmaz, komünist parti devrimci

dönüşüm üzerindeki tek el kontrolünden feragat etmeli ve sistemin kendi başına işlenmesine izin verilmelidir. Proletar demokratik sistemde, yeni sistemin etkinliği, tüm halkın kendi siyasi örgütleri ve diğer araçlarla özgür bir şekilde katıldığı açık bir demokratik süreç yoluyla, halk tarafından kabul edilecek veya reddedilecektir.

10.5- Bu geçiş aşamasında, gerek devlet iktidarının parçalanmasında gereksede yeni bir siyasi yapının oluşturulmasında partinin rolü can alıcı ve merkezi bir öneme sahip olacaktır. Ama o zaman bile, parti iktidarı doğrudan elinde bulundurulmamalıdır. Aksine otoritesini, halk tarafından seçilen organlar vasıtasıyla, yalnızca siyasi olarak kabul ettirilmelidir. Düşman sınıfların devrilmesinde oynadığı bu can alıcı rolden ötürü, halk arasında muazzam prestiji ve otorite sahibi olacaktır. Bu aşamada kitleler ayrıca daha önce eş görülmemiş bir çapta aktif siyasi yaşamın içine çekilecektir. Dolayısıyla, parti merkezi rol oynamaya devam edecek olmasına rağmen, siyasi çizginin çizgi mücadeleleri vs. yoluyla gelişmesi halkın bilgisi dahilinde olmalıdır yani parti, oldukça açık bir parti olarak çalışmalıdır. Partinin iç yaşamında oldukça demokratik olmalıdır, hatta ilke olarak hizipleri vs. tanımalıdır.

10.6- Düşmana karşı savaşmak için kitlelerin seferber edilmesinde aktif rol oynayan birleşik cephe ve diğer forumlar görevden alınabilir nitelikli temsili organlara dönüştürülerek halk iktidar organları geliştirilmelidir. Bu organlar, düşman sınıflara karşı mücadelede işçi sınıfıyla ittifak kuran halkın çoğunluğunun siyasi iradesini temsil etmelidir. Devrilen düşman sınıflara karşı mensup olanlar bu iktidar organlarına seçilme hakkına sahip olmayacaklardır, ve ayrıca bu geçiş aşaması sırasında diğer sivil haklardan da mahrum bırakılacaktır. Geçiş aşaması sırasında, bu organlar gerçek iktidar organlarına dönüştürülmeye çalıştırılmalı ve bütün yönetim sürecinde partinin rolünü tedirgen küçülmelidir.

10.7- Devrim öncesi aşamada silahlı güçlerin rolü esas olmakla birlikte, iktidar ele geçirildikten sonra gücün rolü değişir. Halkın siyasi iradesinin seferber edilmesi esas haline gelir ve güç kullanımı tali plana düşer. Bu siyasi seferberlik esas olarak parti rehberliğindeki siyasi kurumlar, kitle örgütleri, ve diğer halka açık kürsüler vasıtasıyla yerine getirilmelidir. Genel olarak güç kullanımı özel bir organın faaliyeti olmaktan çıkarılıp silahlanmış halkın kendi faaliyeti haline dönüştürülmelidir.

10.8- Bu geçiş aşaması sırasında, üretim

araçlarının toplumsallaştırılması baştan aşağı gerçekleştirilecektir. Daha önce de gördüğümüz gibi, yalnızca yasal toplumsallaştırma, temel sorunu çözmeyecektir. Gerçek toplumsallaştırma, halkın iktidarı kendi eline almasını sağlamaya uygun bir siyasi yapının geliştirilmesiyle yakından bağlıdır. Dolayısıyla, gerek ekonomi gerekse de siyasi seviyede toplumsallaştırma sürecini geliştirerek, gerçek anlamda toplumsallaştırılmış bir ekonomi inşa edilebilir.

10.9- Yeni siyasi ve ekonomik sistemin işleyişi bu şekilde bir kez pekişir pekişmez, komünist parti iktidar tekeline resmen vaz geçmelidir. Yönetme hakkı tıpkı diğer parlamentolar gibi, yalnızca kendi platformunun aldığı oy desteğine sıkı sıkıya bağlı olmalıdır. Yeni siyasi yapının ana özellikleri, ademi-merkeziyetçi, görevden alınabilir temsili organlar vasıtasıyla yönetim genel oy hakkı da dahil bütün demokratik hakların güvence altına alınması, düzenli ordunun ortadan kaldırılması, vs. olacaktır, ve onun meşruluğu komünizme önyak olan sosyalist sistemin korunmasına ve geliştirilmesine dayalı olacaktır. Sosyalizmin kendisi devrimci bir dönüşüm dönemi olduğundan, bu sistemin kendisi de daha genişlemelidir. Siyasi-ekonomik-toplumsal yapıda bu tür değişiklikler sorununun kendisi, bir sınıf mücadelesi meselesi olacaktır. Ve komünist parti, kitleleri doğru bir çizgi temelinde siyasi hayata çekip seferber ederek bu sınıf mücadelesinde öncü rolünü oynamalıdır. Fakat proletarya diktatörlüğünün daha önce uygulanan biçimlerinden farklı olarak, yeni siyasi yapıda, gerçek iktidarı, ve aynı zamanda silahları, elinde bulunduran halk toplumunun bütün siyasi yaşamında çok aktif bir rol oynamayacaktır. ve böylece geriye dönüşe karşı en iyi güvenceyi oluşturacak ve ayrıca geriye dönüş gerçekleştirmiş taktirde de en elverişli konumda olacaktır.

11. Komünist partinin Rolü ve işlevi

11.1- Şimdi de, bu program taslağı çerçevesinde partinin rolüne gelelim. Lenin, komünist partiyi, siyasi iktidarı zaptetmesinde işçi sınıfına ve halkın diğer kesimlerine önderlik eden proletaryanın örgütlü öncü müfrezesi olarak tanımlar. Parti Komün'ün derslerinin etkisi, burada da görülebilmektedir.

11.2- Lenin tarafından geliştirilen ve uygulanan demokratik merkeziyetçilik ilkesi toplumsal örgütlenmelerin işleyişinde hala en et-

kin ve enileri ilke durumundadır. Bu sistemin öngördüğü partinin demir disiplini, kendisine daha üstün olan düşman güçlerine karşı devrimci bir savaş yürüten bir örgüt için vazgeçilmezdir. Bu sistemin işleyişine gelince, Lenin, örgüt içerisinde son karara varılmadan önceki demokratik işleyiş ile bu kararın merkezi bir tarzda uygulanması arasında diyalektik bağ kuran, en iyi modeli sunmuştur. Bu iç demokrasi güvenceye alınmadığı takdirde, bütün sistem kolaylıkla otoriter bir merkezîyetçiliğe dönüşebilir. Ve bu genellikle olur, zira devrimci örgütler zaman zaman iç demokrasinin askıya alınması gerektiren acil durumlarla yüz yüze gelirler. Ama bu, böylesi durumlarla sıkı sıkıya sınırlı tutulmadığı ve iç demokrasi temel bir ilke olarak güvence altına alınmadığı takdirde, sapma ihtimali kuvvetle mevcuttur. Ve bu, demokratik merkezîyetçilik sisteminin başlıca zafıdır.

11.3- Leninin önderliği altındaki pratik, farklı görüşleri ve düşünceleri dile getirmek ve bu farklılıklar üzerinde tartışma yürütmek için örgüt içerisinde özgür ve canlı bir atmosfer olduğunu göstermektedir. Devrim sonrası koşullarda, grupların açıktan çalışmalarına ve hatta ayrıca kendi materyallerini yayınlamalarına izin veriliyordu. Ama giderek büyüyen karşı devrimci girişimler çerçevesinde, 10 Parti kongresi (1921) Lenin'in rehberliği altında bu tür hizipleri ve bunların ayrı işleyişlerini yasaklama kararı aldı. Buna belirli bir çerçevede alınmış belirli bir karar olarak bakılsada, kararlarda benimsenen yaklaşım ve kongrede'ki tartışmaların niteliği göstermektedirki, karara birlik ilkesi temelinde varılmıştı. 10. Kongre'nin Parti Birliği hakkındaki kararında şöyle deniyordu: "Kongre... bu tarihten itibaren, şu veya bu platform etrafında kurulmuş olan istisnasız bütün grupların dağıtıldığını ilan eder derhal dağıtılmalarını emreder. (İşçilerin Muhalefet Grubu, Demokratik Merkezîyetçilik Grubu vs. gibi) Kongre'nin bu kararlarına uyulmaması Partiden kayıtsız şartsız ve derhal geçerli olacak şekilde ihracı gündeme getirecektir." (LTE, Cilt 32, s.244) Aynı karar soruna yaklaşımı da izah ediyordu: "Bu sorunda, propaganda bir yanda, Parti birliği ve proletarya diktatörlüğünün başarısının temel şartı olarak proletaryanın öncü müfrezesi saflarında irade birliğini sağlamak açısından hizipçiliğin zararları ve tehlikeleri hakkında kapsamlı bir açıklamayı; ve öte yandan, Sovyet iktidarının düşmanlarının baş vurduğu en son taktik araçların kendine has özellikleri hakkında bir açıklamayı içermelidir." (Age, s.242)

11.4- Daha sonraları, Stalin tarafından ortaya atılan ve Komintern dönemi boyunca ve sonrasında daha da katlaşılan monolitik parti kavramı bu 10. Kongre kararı etrafında odaklaşıyordu. Ve monolitiklik doğal olarak merkezîyetçiliğin her zaman vurgulandığı, demokrasinin ise küçümsendiği ve gözardı edildiği bir atmosfere yolaçtı. Stalin'in proletarya diktatörlüğünün özünde "partinin diktatörlüğü" olduğu şeklindeki açık beyanı bu akımı güçlendirdi. Önderliğe karşı herhangi bir muhalefet, bu "diktatörlüğü" tesis etme adı altında devlet mekanizması kullanılarak bastırılabilirdi.

11.5- Mao'nun Parti içerisinde iki çizgi mücadelesini geliştirmeye yönelik çabaları, Lenin tarafından pratiğe uygulanan demokratik merkezîyetçilik işleyişini yeniden daha sistemli bir tarzda tesis etme yönünde bir adımdı. Ayrıca, partide doğru önderliği tesis etmede, doğru bir ideolojik ve siyasi çizgi sorununu belirleyici faktör olarak ortaya atmıştı. Ama Mao yukarıdaki kavramları açıktan eleştirmede için, iki çizgi mücadelesi vs. gerçekte daha önce tesis edilen genel çerçeve içerisinde düzeltme yönünde bazı küçük adımlardı.

11.6- Partinin kutsallaştırılması ve neticede ona karşı gelişen dini tavırlar yukarıdaki kavramlar temelinde gelişti. Stalin'in Leninizmi tanımlarken ve Lenin'in otoritesini tesis ederken ortaya attığı devrimci otorite kavramı bu dinseliliğin olumsuz etkilerini kızıştırdı. Kurulu otoriteye muhalefet edenlerin her görüşü sadece geçersiz sayılmakla kalmamış, aynı zamanda komünistler için tabu olarak görülmüştü. Örneğin, onların düşüncelerini eleştirirken, hiç kimse Kautsky, Rosa Luxemburg, Trotsky, Buharin vb. tarafından ortaya atılan düşüncelerin doğru ve dikkate değer bir yanı olup olmadığını inceleme ihtiyacını görmedi. Mao'nun açık tartışma ve polemik yoluyla açıktan iki çizgi mücadelesi yürütüş tarzı yeni bir atmosfer yaratmakla birlikte, Kültür Devrimi sırasında bile devrimci otorite kavramının daha güçlü bir şekilde başgösterdiğini ve demokratik atmosferi bir kez daha sekteye uğrattığını görebiliyoruz. Devrimci otorite kavramının bir devamı olarak, kişinin putlaştırılması Kültür Devrimi sırasında, özellikle Lin Piao döneminde tehlikeli boyutlara ulaştı. Hindistan Komünist Partisi (Marksist-Leninist) içerisinde yoldaş Çaru Mazumdar'ın devrimci otoritesi kavramının doğurduğu sonuçlarla ilişkili olarak kendi tecrübemiz buna bir örnektir.

11.7- Proletarya diktatörlüğünün yüzyüze olduğu en önemli tehlikenin komünist partinin içinden çıkan burjuvazi olduğu şeklindeki

Mao'nun tesbit ettiği aşamaya ulaştıktan sonra, proletarya diktatörlüğü ve partinin bunun içerisindeki rolünü yeniden incelemenin artık zamanı gelmiştir. Özellikle halkın proletarya diktatörlüğü maskesi altında yöneten sözde komünist partilere karşı isyanla başkaldırıların olduğu bugünkü koşullarda, hiçbir göz boyama durumu kurtaramaz. Sosyalizmi ve komünizmi inşa etme tarihsel sürecinde komünist parti kavramı ve rolünün baştan aşağı yeniden incelenmesi günün ihtiyacıdır. Partiyi siyasi iktidarın ana merkezi haline getirmek yerine, işçi sınıfının sınıfları ortadan kaldırma amacına uygun olan yeni bir örgütsel yapı ve yaklaşım geliştirilmelidir. Aşağıda bunun için bazı olası adımlar önerilmektedir:

12. Komünist Partinin Sırdan Arındırılması

12.1- Komünist partinin proletaryanın öncüsü olma rolü tarihsel süreç zarfında sınanmalı ve kanıtlanmalıdır. Partinin proletaryanın sınıf çıkarlarına hizmet edip etmediğine, onun programının ve politikalarını değişen gerçekliğe uyup uymadığı, işçi sınıfının ve diğer halk tabakalarının sömürücü sınıflara karşı sınıf mücadelesine her şart altında hizmet etmesi için onu müktedir kılıp kılmadığı incelenerek karar verilecektir. Proletaryanın sınıf çıkarının kendisi, her koşul altında oldukça görecelidir, şartlara göre değişir. Ancak işçi sınıfının nihai amacı, yani komünizmin inşası, uzun vadeli bir görev olarak kalır. Her şart altında, belli bir devrimin ya da onun bir aşamasının, görevler tesbit edilebilir; ama bunun kendisi değişikliğe ve düzeltmeye tabidir. Ancak, proletaryanın bu özgül devrimci aşamaya temel bakış açısı sürekli aynı kalacaktır. Bir komünist parti bulunduğu hassas durumu ancak bu şekilde kavradığı zaman, her zaman tarihsel gerçekliğin sınavına tabi olduğunu kavradığı zaman, gerçekliğin karmaşıklıklarının üstesinden gelebilir. Ancak o zaman, ne işçi sınıfı ve halk tarafından, ne de tarih tarafından kendisine bir otorite bahsedilmemiş olduğunu kavrayabilir. Parti yalnızca halka hizmet edebilir. Burada iktidarı ele geçirmek için devrime önderlik eden bir partiye, iktidar tekeline sahip bir parti arasındaki nitel farka dikkat çekebiliriz. Birinci durumda, içinde bulunduğu çerçevenin kendisi, partiyi özeleştiriyeye açık olmaya ve kitleleri devrim seferber etmek için çizgi ve pratiğini sürekli düzeltmeye ve geliştirmeye zorlar. Ama ikinci durumda, şartların basıncı ters yönde işler ve bu, partinin kutsallaştırılmasıyla bir-

leştiğinde yozlaşma pek uzak sayılmaz.

12.2- Devrimci otorite kavramını terk edelim.

Marksizm, sürekli gelişen bir felsefe ve bilimdir. İnsan, araştırmaların sayısız dalı tarafından üretilen bilgi zengiliğini özümleme potansiyeline sahiptir. Gerçek bir devrimci hareketin önderliğinin buna herkesten çok katkıda bulunacağı doğrudur. Ama Marksizme yapılan katkılar belli dönemlerin şahsiyetleriyle sınırlı tutulursa, Marksizmin gelişmesi bir hayli engellenecektir. Böylesi bir politikanın olumsuz etkisi, Stalin'in otoritesi döneminde tüm yanlarıyla görülebiliyordu. Çin Devriminin zengin tecrübeleri sırasında bile, yalnızca Mao'nun katkıları Marksizmin zenginleştirilmesi olarak kabul edildi. Dahası, Stalin durumunda olduğu gibi, nasılsa otoriteden başka hiç kimsenin katkısını kabul etmeyi reddediyorsak, aynı zamanda bu otoritenin yapmış olduğu herhangi bir hatayı da genellikle kabul etmeyi reddediyoruz. Kendimiz de dahil, Marksist-Leninist güçler dahi, Stalin'in proletaryanın çıkarlarına hizmet etmeyi amaçladığını iler sürerek onun hatalarını savunmaya çalıştık. Böyle bir tartışmanın tamamen anti-marksist olduğunu unuttuyorduk. Çünkü Marksizm, her politikanın doğruluğunu onun yaratıcısının subjektif niyetleri temelinde değil, doğurduğu gerçek neticeler temelinde değerlendirmemizi öğretir. Devrimci otorite kavramı, takipçileri arasında bir çeşit kör itaat ya da bir nevi dinsellik yarattı. Bu dinsellik yıkılmadan, Marksizm zindeliğine ve canlı bilimselliğine yeniden kavuşamaz.

12.3- Düşünce ve işleyiş tarzının sürekli yeniden kalıba dökülmesi.

Yukarıdaki yaklaşım temelinde tüm örgütte düşünce ve işleyiş tarzı baştan aşağı yeniden kalıba dökülecektir. Düşünce ve işleyiş tarzını yeniden kalıba dökme sorununu daha önceden ele almaya başlamıştık ve bu yönde bazı kavramlar ve pratikler geliştirmiş bulunuyoruz. Yukarıdaki bulguları da dahil ederek bunları daha da geliştirmemiz gerekmektedir.

13. Bazı Ek Sorular

13.1- Geçmiş tecrübeler hakkında yukarıdaki değerlendirmeler ve komünist hareketin karşı karşıya olduğu bunalıma teorik ve pratik çözümler olarak getirilen öneriler sadece bu yönde atılmış başlangıç adımları olarak görülmelidir. Burada tamamen dışta tutulan bir diğer önemli mesele de, komünist hareketteki sapmaların felsefi temelinin tahlili ve bunları düzeltme yolunda atılacak adımlardır. Bu sorun, gerçek bir komünist hareket açısından son

derece önemli ve canalıdır. Tahlillerimizin ve araştırmalarımızın ardında tutarlı bir felsefi yaklaşım yatmakla birlikte, bu konunun incelenmesini kendi başına ve kapsamlı bir tarzda ele almamız gerekmektedir ki, burada bu yapılmamıştır.

13.2- Yukarıda yaptığımız tahlilde, komünist hareketin bütününde uzun bir dönemden beri varolan bir eğilimi -sınıfa indirgeyici yaklaşımı- daha önce tesbit ettik. Aslında, son birkaç yıl süresinde, yeni çizgiyi geliştirirken, bu sorunla sürekli yüzyüze geldik. Bu sorunla, ulusal meselenin kendisi kavramaya çalışırken de karşı karşıya geldik. Sınıf mücadelesi ile ulusal mücadele birbirinin karşısına dikme sorununu çözmüş olmamıza rağmen, kendi sınıfına indirgeyici yaklaşımımızdan ötürü, ulusal sorunun sınıfsal olmayan yanlarını henüz kavrayamamıştık. Kadın ve kast sorununda eski mekanik yaklaşımdan koparken, bu sorunların sınıfsal olmayan yanlarının bilincine vardık. Yine de, kendi düşünce tarzımıza iyice yerleşmiş olan sınıfa indirgeyici yaklaşıma karşı henüz bir mücadele başlatmamıştık. Dolayısıyla, bu özgül alanlarda da ciddi engellerle karşı karşıyayız ve bunun üstesinden de ancak sınıfa indirgeyici yaklaşımın somut belirtilerine karşı mücadele başlatarak gelebiliriz. Şimdi ise, proleter demokrasiyi geliştirme görevi ile ilişkili olarak, birey-toplum ilişkisinin sınıfsal olmayan yanlarının önemini kavramaya başlamış bulunuyoruz. Ayrıca, sosyalizm geçiş aşamasında siyasi ve ekonomik bir sistem inşa etmenin sınıfsal ve sınıfsal olmayan yanları hakkında doğru bir diyalektik anlayışın eksikliğinden ötürü komünist hareketin aldığı yenilginin ciddiyetini de kavramış bulunuyoruz.

13.3- Bu bağlamda, henüz üzerinde tartışmadığımız bir başka önemli sorun daha vardır. Marksizm, dünyanın her yerinde ortaya çıkan ve giderek gelişen çevre hareketinden ciddi bir teorik meydan okumayla yüzyüzedir. Kapitalist üretim biçiminin krizi, tüm insanlık ve yerküre için kapkara bir gelecek biçiminde teşhir edilmektedir. Çevreciler, sosyalizmin, kapitalizmden kalan üretici güçleri geliştirmek dışında alternatif bir üretici güç modeli ortaya çıkarmadığı ve dolayısıyla bu krizin üstesinden gelmenin yolunu gösteremediği şeklinde meşru bir soru ortaya atmaktadırlar. Kültür Devrimi sırasında Mao, farklı bir açıdan da olsa, bu soruya cevap vermişti. Komünist hareketin genelinde, özellikle sosyalist inşa döneminde, oldukça hakim olan üretici güçler teorisinin gerici niteliğini teşhir etti ve üretim ilişkilerinde devrimi temel alan devrimci dönüşüm güzer-

gahını çizdi. Şehir ile kır arasındaki çelişkinin çözülmesinin önemini vurgulayarak, üretici güçlerin kendisini geliştirmek için farklı bir kavram ortaya attı. Aslında bu, sosyalizm altında alternatif bir üretim biçiminin teorik temellerini oluştuyordu. Kültür Devrimi sırasında, ayrıca pratik seviyede birçok ilerleme gerçekleştirilmişti. Elbette bu sadece bir başlangıçtır. Bu alanda hala çözülmesi gereken birçok sorun vardır.

13.4- Birey-toplum ilişkisinin karmaşık niteliğinin bilincine varmış olmakla birlikte, sınıf-birey ile sınıfsal olmayan-birey arasındaki fark ve karşılıklı ilişki konusunda anlayışımızı daha da derinleştirmemiz gerekmektedir. Marks, şahsi birey ile sınıfsal birey arasındaki bölünmeye daha önceden işaret etmişti. Marks şöyle diyordu: "Tarihsel gelişmenin seyri sırasında... her bireyin, kişisel olduğu ölçüde hayatı ile, herhangi bir işkoluna ve işkolunun içkin koşullarına bağımlı olduğu ölçüde hayatı arasında bir fark olduğu ortaya çıkar." (*Alman İdeolojisi*, MESE, Moskova, Cilt 1, s.66, Türkçesi s.78-79) Ama bu soruna daha sonra kafa yorulmadı. Değer yargıları işte bu birey-toplum çelişkisine ilişkin olarak gündeme gelir. Ebedi değer olmadığı, farklı dönemlerin değer yargılarının her dönemin sosyo-ekonomik yapısıyla yakından bağlı olduğu şeklindeki Marksist anlayış artık kuşku götürmez bir şekilde doğrulanmıştır. Ama aynı zamanda, her dönemin değer yargılarının şekillenmesinde sınıfsal-birey ile sınıfsal olmayan-birey arasındaki karmaşık karşılıklı ilişkinin rolünü daha derinden incelemek gerekmektedir. Bundan başka, bir yandan mevcut değer yargılarına karşı mücadele ederken, devrimci hareket, devrimin özgül aşamalarına uygun olarak yeni alternatif değer yargıları geliştirmek sorumluluğunu taşımaktadır. Değer yargıları, toplumsal dokunun tümünde çok önemli bir rol oynayan kültürel alanın dinamikleri ile yakından bağlıdır. Ama genelde, ekonomik ve siyasi görevler üzerinde odaklaşılarak yeni değer yargıları geliştirme görevi gözardı edilmiştir.

13.5- Eski sosyalist ülkelerde kapitalist restorasyonun dinamiklerini kavramaya çalışırken, revizyonist düşünce tarzının geneline hakim olan mekanik materyalizmin rolünü bilince çıkarmıştık. Şimdi ise, komünist hareketin bütün tarihinde, mekanik materyalizmin hakimiyetini yukarıda bahsedilen sapmalarda önemli bir rol oynadığını görüyoruz. Mekanik materyalizmin etkisini kırmada Lenin ve Mao'nun oynadıkları olumlu role rağmen, mekanik materyalizm komünist hareketin genelinde hakim

olmuştur. Üretici güçler teorisi ve birçok başka biçimde yansıyan ekonomiye indirgeyici yaklaşım ve toplumsal dinamiklerin diğer yanlarının gözardı edilmesine yansıyan sınıfa indirgeyici yaklaşım, bu etkinin başlıca tezahürleridir. Marks ve Engels mekanik materyalizmle hesaplaşmayı idealizmle hesaplaşmak kadar önemli gördükleri halde, komünist hareket bir bütün olarak bu görevi gerektiği gibi ileri götürmemiştir. Lenin ve Mao bu doğrultuda kayda değer katkılar yapabilmişlerdir, ancak hareketin genelinde durum oldukça olumsuz kalmıştır.

13.6- Lenin'in doğru bir şekilde işaret ettiği gibi, Marks bize "(büyük harf) M ile bir mantık öğretisi" vermedi. Marks'ın metodu ve materyalist diyalektiğin onun teorik eserlerinde mükemmel bir şekilde işlenmiş olmasına rağmen, bu diyalektik mantığı sistemli bir tarzda özetleyen bir çalışması yoktur. Lenin buna atıfta bulunuyordu. Ve Lenin ile Mao, yüzyüze oldukları somut şartlara uygun olarak, Marksist diyalektiğin uygulama çabalarının seyri içerisinde katkıda bulundular. Yine de, materyalist diyalektiğin hala epey geri bir seviyede olduğu görülebilir. Ve bu gerilik, tek yanlılık, komünist harekette ortaya çıkan yeni olguları vs. kavrayamamak gibi, süreklilik arzeden, tekrar tekrar yaşanan tecrübelerde yansımaktadır. Kendi tecrübelerimiz, toplumumuzun dinamiğini kavramada ne kadar geç kaldığımızı göstermektedir. Ve şu anda dahi, bu görevi yerine getirmede yalnızca başlangıç aşamasında bulunuyoruz.

14. Sonuç

14.1- Kendisinin de olaysız ve yakından bir iştirakçısı olduğu 19.yüzyıl ortasının proleter devrimleri hakkında Marks şu aydınlatıcı objektif gözlemde bulunur: "...proletarya devrimleri, 19. yüzyılın devrimleri olarak, durmadan kendi kendilerini eleştirirler, her an kendi akışlarını durdururlar, yeni baştan başlamak üzere, daha önce yerine getirilmiş gibi görünen geri dönerler, kendi ilk girişimlerinin kararsızlıkları ile, zaafı ile ve zavallılığı ile alay ederler, hasımlarını, salt, topraktan yeniden güç almasına ve yeniden korkunç bir güçle karşılarına dikilmesine meydan vermek için yere sermiş gibi görünürler, kendi amaçlarının muazzam sonsuzluğu karşısında boyuna, daima yeniden gerilerler, ta ki, her türlü geri çekiliş olanaksız kalıncaya kadar..." (Louis Bonaparte'ın 18.Brumaire'i, MESE, Cilt 1, s.401 -Türkçesi, s.18) Marks burada kendiliğindenci

proleter devrimlerden söz etmektedir, biz ise şu anda proletaryanın bilinçli öncü kurmayı, komünist partiler tarafından önderlik edilen 20. yüzyılın proleter devrimlerini tartışıyoruz. Yine de, yukarıdaki gözlem, 20. yüzyıl devrimlerinin tecrübelerini değerlendirme konusunda benimsememiz gereken metod hakkında bize daha derin bir fikir vermektedir. Bugün görüyoruz ki, bu tecrübeler sadece Komünist Partilerin subjektif eksiklikleri seviyesinde tahlil edilemez. Tam tersine, bunlar artık bu noktayı aşmış ve günümüzün tarihsel bir gerçeği durumuna gelmişlerdir. Bunlar günümüz tarihinin daha geniş objektif zemini üzerinde kavranmalı ve değerlendirilmelidir. 20. yüzyılın komünistleri, bu süreçte en aktif, öncü iştirakçiler olmalıdırlar. Kendi ilk girişimlerinin "kararsızlıklarını, zaafılarını ve zavallılıklarını" acımasız bir bütünsellikle tahlil etmelidirler. Ve bu, "ta ki, her türlü geri çekiliş olanaksız kalıncaya kadar" sürekli tekrarlanmak zorundadır, çünkü biliyoruz ki, proleter devrimler yoluyla komünizmin gerçekleştirilmesi uzun süreli ve çetin bir güzergahtır.

14.2- Gerek komünist hareketin bütün subjektif ve objektif tecrübeleri, gerekse de bu dönemin tüm tarihsel tecrübeleri yeterince kanıtlamıştır ki, Marksizm tarafından geliştirilen tarihsel materyalist yaklaşım, toplumsal dinamiklerin karmaşıklıklarını ve tarihsel gelişmenin sürecini anlamak için elimdeki tek etkin araçtır. Aynı araç komünist hareketin sorunlarını anlamamızda da bize yardımcı olmaktadır. Ve bu Marksizm'in en önemli devrimci meziyetlerinden biridir. Tahliller ve düzeltme çabaları bu çerçevede kavranmalıdır. Eski sosyalist ülkelerdeki halk, partinin sosyalist geçiş aşaması boyunca iktidar tekeline sahip olması stratejisini tarihin mahkemesine çıkarırken, komünistler bunun halk arasındaki geri düşüncelerin bir ürünü olduğunu söyleyerek kendilerini avutmakla yetinemezler. Tam tersine, bu tecrübeler, tarihi yaratanın yalnızca ve yalnızca kitleler olduğu Marksist öğretisini tekrar tekrar doğrulamaktadır. Komünistler kendi zaafılarını ve hatalarını örtbas etmeye çalışmadan, bu tecrübeden öğrenme alçakgönüllülüğünü göstermelidirler. Ancak o zaman, sürekli ilerleyen tarihsel gelişmeler sürecinde öncü rollerini tekrar elde edebilirler. Komünistler, kuru, cansız dogmalar biçiminde savunulan ve uygulanan Marksizm türünü acımasızca teşhir etmeli ve yenilgiye uğratmalıdırlar. Marksizm dinamik bir felsefedir ve devrimci pratiğin kılavuzudur. Bugün acil tarihsel görevimiz, devrim görevini her alanda ilerletmek için onun canlılığını ve dinamizmini yeniden tesis etmektir. ■

SEKONOMİK RADİKALİZM

Hulki beyi tanıyorsunuz değil mi? Vergi kaçırma rekortmeni, hayalî ihracat kralı, çok saygın işadamlarımızdan Hulki Ördek. Nam-ı diğer Pezo Hulki! İşte o çok saygın işadamı Hulki Ördek şirket binasının terasındaki «Kartal yuvası» dediği özel dairesine kapanıyor, saatlerce, kukumav kuşu gibi kara kara düşünüyordu. Neden dersiniz, çok büyük bir sorunu vardı. Onca hayali ihracata, onca vergi iadesine ve onca teşvik kredisine rağmen, iflasın eşiğindedi. Daha dün Ankara'daki "abi"sini telefonla arayarak destek istemiş, «Bak kardeşim, şimdiye kadar sana yaptığım kıyağı arkadaşım prezidant Buş bana yapmamıştı. Şunu sana açık-seççik söyleyeyim ki, bu kadar serveti batırmak için beceriksizlik konusunda lisans üstü eğitim yapmış olmak lazım. Yani bu «hakikaten böyle» yanıtını alınca, oturduğu koltuğa yığılıp kalmıştı.

Lakin, bu kriz Hulki beyi o kadar derinden etkiliyordu ki, ne yaptığını bilmeden, bar-klüp-otel şeytan üçgeninde uyur-gezer gibi dolaşıp, stres atmaya çalışıyordu. Bu stres atma işini o kadar ileri götürmüştü ki, hadi metresleri, özel sekreteri vs. bir yana, ailesini, bu kutsal yuvayı, cennet-i âlâ'nın bu fani dünyadaki şubesini bile ihmal eder olmuştu. Bu yarı-depresif yarı-melan kolik ruh haliyle «Ulan şeytan diyor ki git, kapatılan Türkiye Komünist Partisi'ne üye ol!» gibi şeyler düşündüğü sırada aklına çok parlak bir fikir, daha doğrusu tezgah geldi. Kendi kendine, «Ulan bu davulcu kadar bile aklım yok be!» diye hayıflandı. Ankara'daki abi'sine (aslında aralarında hiçbir akrabalık yoktu; sırf saygı gereği abi diyor-du) hak verdi. Evet; onun davulcu oğlu

yoktu ama, sevimli ve biricik kızı Nilay'cığı vardı. Bu derin krizden sevimli ve biricik kızı Nilay'cığı sayesinde kurtulabilirdi. Eğer Nilay, ülkemizin önde gelen işadamlarından Cemal Tonbak (nam-ı diğer Piç Cemal)'in oğlu Kemal'le evlenerek hayatını birleştirirse, kendileri de (artık eşek değiller ya) şirketleri birleştirirler ve böylece iflastan kurtulurdu.

Yalnız, bu bir teoriydi tabii. Nesnel gerçeklikle, uyuşmayan yanları varsa, bu iş pratiğe döküldüğünde anlaşılacak ve düzeltilecekti. Yani iradeci ve dogmatik davranmayacaktı. Neyse, meselemiz bu değil, konuyu dağıtmayalım.

Hulki bey bilmiyordu ama, bu teorinin önünde bazı engeller yok değildi. Çünkü sevimli ve biricik kızı Nilay'cığı şoförü Tarık'a öylesine aşık ki, bu aşk Nilay'a, işin mali portresi bir yana, tam dört kürtaja patlamıştı. Üstüne üstlük şu anda beşinci kez hamileydi. Oysa kürtaji yapan özel aile doktorları sevgili İhsan amcası, dördüncü kürtajdan sonra, «Bak kızım, madem frenlerin tutmuyor, balatalarını değiştir. Ya da spiral veya hap şey etsene!» diye çıkmış, beşinci kez kürtaj masasına yatarsa, bunun tabuta yatmak olacağını, örnekte gördüğünüz gibi Lisan-ı münasiple sözlerine eklemişti.

Oysa anne Şehnaz hanım kızının Tarık'a olan aşkını bir gün anahtar deliğinden kırk-kırk beş dakika kadar, istemeyerek ve tesadüfen izlediğinden, çok iyi biliyordu.

Gerçi Ördekzadelerin özel hayatları bizi ilgilendirmes ama, bazı yan bilgiler vermek yerinde olur.

Sevimli ve biricik kızları Nilay'ın «Okuldan bir arkadaşının doğum günü

partisine» Hulki Beyin ise «Bir iş gezisi için İzmir'e» gittiklerini söyledikleri bir gün fırsatı ganimet bilen Şehnaz hanım, yalnızlığın dayanılmaz hafifliğine dayanamamış, Tarık'ın güçlü kollarına dayanmayı tercih etmişti.

Ne var ki Hulki bey İzmir'e mizmine gitmemiş, «Kartal yuvası» dediği özel dairesinde, özel sekreteriyle çok özel bir iş toplantısı yapmaktaydılar. İşin ilginç yanı, Hulki beyin özel sekreteri şoförü Tarık'ın özbeöz tapulu, pardon, resmi nikahlı karısıydı. Sevimli kızı, biricik kızları Nilaycıkları ise, okuldan arkadaşının doğum gününü ormanlık bir yerde otomobilin içinde kutlarken, doğum yapmasına çok zaman olduğundan, **hediye** vermekte bir sakınca görmüyordu. Arkadaşına otuz-otuzbeş dakika kadar hediye verdikten sonra, eve geldi, annesinin odasından bizi ilgilendirmeyen bazı sesler duydu ve...

Bu ve'den sonrasına ileride değinelim; çünkü öykü çıkırından çıkmaya, acaip bir hal almaya başladı.

Hulki bey akşam yemeğinden sonra viskisini yudumlarken, Nilay'ın (gecenin bu saatine rağmen) okuldan eve henüz gelmemiş (olasıdır ki bir başka arkadaşına doğum günü hediyesi vermekte) olduğundan yararlanarak teorisinden sevgili zevcesine sözetmeye karar verdi. Girizgah olarak,

— Geçen gün bizim Cemal beyin oğlu Kemal'i gördüm hanım. Maaşallah kerataya, sülün gibi delikanlı olmuş. Bir yakışıklı, bir efendi bir akıllı ki.. dedi.

— Eee.. n'aparsın beyciğim, dedi Şehnaz hanım. Geçen gün ömürden geçiyor, çocuklar büyüyorlar.

— Yaa.. dedi Hulki bey. Bizim Nilay'ımız, daha dünkü bebeğimiz de, Allah ömrünü uzun etsin, yirmi buçuk yaşına geldi. Ekonomik vaziyetlerinden haberdar olan Şehnaz hanım bu sözlerin aslında «Hanım, Nilay'ı o Cemal peze-

veginin sünepe oğlu Kemal'le evlendirip şirketleri ortak edemezsek, boku yedik» anlamına geldiğini şıp diye anladı. Timsah gözyaşları arasında,

— Amaan bey, ne yirmi buçuğu! Olsa olsa ondört, bilmedin ondört buçuk yaşında. Yani ayıptır söylemesi, çamaşırı bile kirlememiş olabilir, dedi.

Hulki bey, «saçmalama hanım, kız üniversitede okuyor» deme gereğini bile duymadı ve bu sözlerin aslında «o ne kaltak ki ooo!.. Daha şimdiden solladı beni. Ama ben Tarık'ı o zillinin elinden almazsam, bana da E5 Şehnaz demesinler» anlamına geldiğini de anlayamadı.

Neyse; teori sonuçta zorunlu olarak benimsendi ve planın Nilay'a açıklanmasına karar verildi. Yalnız Hulki beyler geleneklerine bağlı, ehl-i namus, mezbut ve mutaasıp bir aile yapısına sahip olduklarından, bu görev doğal olarak Şehnaz hanıma düşerdi.

Ertesi gün Şehnaz hanım konuyu Nilay'a açtı. Nilay

— Ama anneciğim, ben Tarık'ı seviyorum, diyerek itiraz etti.

— İyi halt ediyorsun benim sevgili yavrucuğum. Neyse, Tarık'ı sevmeye devam et ama, yalandan da olsa Kemal'i de sev. Fazla mal göz çıkartmaz, dedi Şehnaz Hanım.

«Öyle ya» diye düşündü Nilay. Onca illegal erkeğinin arasında bir de legal erkeğinin olmasında ne gibi bir sakınca olabilirdi ki!

— Dügünümü üç ay içinde yaparsanız, kabul, diye şart koştu.

Bu biraz karşı tarafın tutumuna bağlıydı ama, eh ne yapsınlar, bir şeyler yaparlardı artık. Hemen ertesi gün, Cemal beyleri akşam yemeğine davet ettiler. Yemekten sonra Şehnaz hanım Cemal beyi, Hulki bey de kadim dostu Cemal beyin refikası Refika hanımı yakın markaja aldılar. Nilay ise, bizce malum olduğu üzere az kaşarlı olmadığından, Kemal'i çok daha yakın markaja almış,

kendi odasında pul koleksiyonunu gösteriyordu. Anneler ve babalar henüz peşrev sürecindeyken; Nilay, Kemal'e o anki fiili durum gereği «Canım kocacığım.....» demeye başlamıştı bile... Hatta bir ay sonra düğün yapmayı da kararlaştırdılar. Şu Nilay becerikli kızdı vesselam!

O gün yemeğe gelen Cemal beyler ertesi gün (sırf adet yerini bulsun diye) dünür geldiler. Hemen söz kesildi ve söz yüzükleri takıldı. Oy birliğiyle alınan karar üzerine bir hafta sonra nişan, üç hafta sonra da düğün yapıldı.

Peki, şirketler birleştirilip ortaklık kuruldu mu?

Kuruldu tabii. Hulki beyin şirketine önemli ölçüde kaynak aktarıldı ve Hulki bey iflastan kurtuldu.

Sonra?

Sonra, Nilay doğum yapınca bir sorun çıktı ortaya. Çocuk doğal olarak dokuz ay on günde doğdu. Oysa onlar tanışalı henüz sekiz ay olmuştu. Bu nasıl oluyordu? Nilay hastaneden eve dönünce Kemal bu durumu açıklamasını istedi.

— Açıklanacak bir şey yok, çocuk sekiz aylıkken doğdu. İnanmıyorsan aile doktorumuz İhsan amcaya sorabilirsin, dedi Nilay.

— Sen gelmeden önce sordum, dedi Kemal, çocuk normal süresinde doğmuş.

Köşeye sıkıştığını hisseden Nilay, gayet bilimsel (!) bir açıklama yaptı.

— Öyleyse çocuk hamile kaldığım tarihi şaşırmıştır, dedi.

Kemal düşünme yeteneğini «Alenen ve resmen keriz yerine konulmaktayım» şeklinde gösterdikten sonra şanına layık bir kavga çıkardı. Bunun üzerine Nilay, ne kadar takısı ve mücevheri varsa tıka-basa çantasına doldurdu geçici olmak kaydıyla ve bir süre dinlemek için baba ocağına iltica etti.

Ünlü filozof «çelişki yoksa hayat da yok» demiş. Nilay baba ocağına dönünce, bu tezi doğrulayan bir durumla karşılaştı: Annesi, Nilay'ın yokluğunu Tarık'a arattırmaması yetmiyormuş gibi, bir de tekeline almak istiyordu. Oysa Nilay bu konuda daha kollektivist idi. Tıpkı babasının iflastan kurtulan kollektif şirketi gibi... Tarık her ikisine de yeteceğinden, ortaklaşa, tepe tepe kullanabilirlerdi. Birlik ve beraberliğe, bölünmez bütünlüğe en çok muhtaç oldukları bu dönemde böyle sorunlar çikarmanın sırası mıydı? Ama olmadı. Şehnaz hanım uzlaşmaya yanaşmadı. Bunun üzerine Nilay

— Canım anneciğim, babamın İzmir'e benim de bir arkadaşımın doğum gününü kutlamaya gittiğimiz günü hatırlıyor musun? diye sordu.

Nasıl unutabilirdi ki?

— Evet güzelim, hatırlıyorum. N'olmuş? diye karşılık verdi.

— Peki canım anneciğim, şimdi sana o biçim bir film izletmemi ister misin? diye sordu. Nilay

— Bu film hikayesi de nereden çıktı? diye tedirgince sordu Şehnaz hanım.

(Gördüğünüz gibi burada bir parantez daha açtık sevgili okurlar. bu açıklama yapacağım. Az ileride bir "ve" de kalmıştık ya, işte şimdi bir bakıma o ve'nin devamına geldik. Nilay'ı dinleyelim.)

— Film o biçim ama, başrol oyuncularını eni-konu tanıdık. Başa dönelim. O gün, doğum günü partisinden erken döndüm. Saat on'da evdeydim. Senin odandan bazı sesler geliyordu ve kapı aralıktı; Tarık'ı ve seni sesleri çıkarmaktayken gördüm. Bu tarihsel an unutulmasın diye video kamerasını alıp eyleminizi belgeselleştirdim.

— Vay kaltak vaay!... diye tısladı Şehnaz hanımefendi.

— Çok sevgili babacığım bu tür belgesel filmleri sever ama, artistler tanıdık

olursa ne düşünür, doğrusu kestirmek güç, dedi Nilay.

Yöntem biraz radikal olmuştu ama, sorun Nilay'ın lehine çözümlenmişti.

Bu arada Hulki bey ne yaptı? Çünkü öykü Hulki beyin ekonomik krizi üzerine başlamıştı. Hulki bey iflastan kurtulmuş ve rahatlamıştı. Yani kriz sürecindeki baş çelişki çözümlenmişti.

Diyalektik okuyanlar bilirler ki, bir baş çelişki çözümlenirse, daha önceki tali çelişkilerden birisi, temel çelişkiye bağlı olarak baş çelişki haline gelir. Bu temel çelişkinin bizzat kendisi de olabilir. Hulki beyin baş çelişkisi, kendisi açısından aynı zamanda temel çelişkiydi. Çelişkinin özünü ise, artık hısum olduklarından, kadim dostu Cemal beyin en küçük baldızı (onsekiz buçuk yaşında) Şahika'ya göz koymak oluşturunuyordu. Daha dün sırasında, kaşla göz arasında küçük Şahikacıktan bir **akşam yemeği** sözü alıvermişti. O gün bu gündür, haftada bir, akşam yemek yer olmuşlardı. Yine bir akşam filanca otele suhinde **özel yemekten** sonra Hulki bey Şahika'ya,

— Cemal eniştenin sana ilgi duyduğunu biliyor musun? diye sordu.

— Yoo... dedi Şahika.

— Anlamış olmalıydın, dedi Hulki bey. Birgün burada hepimiz **uçmuştuk** ve **grup** yapıyorduk. Cemal enişten seni çok arzuladığını söylemiş ve, «Onun için milyarlar veririm» demişti.

Hulki bey arı kovanına çomak soktuğunu, Şahika'nın gözlerinde birden parlayan ışıltıdan anladı.

Uzatmayalım, Hulki bey Şahika'yı başından sepetledikten sonra otel müdürüne bir iş teklifinde bulundu Eğer Cemal'le Şahika'nın filmini çekerse, on milyon! Böylesi işleri ilk kez yapmıyordu müdür. El sıkıştılar.

Aradan üç gün geçmişti ki, gecenin saat üçünde Hulki beyin telefonu çaldı.

Arayan otel müdürüydü ve beklediği müjdeyi verdi: Film bantı hazırda. Hulki bey ertesi gün on milyonu verip bantı aldıktan sonra iş toplantısı için Cemal beyi bürosuna çağırdı. Geline de film bantını videoya koyup izletti. Cemal bey şaşkınlıkla:

— Bu da ne demek oluyor?!.. dedi.

— Bu, şu demek oluyor Cemal pezevengi: Ben baldızını düzen ırz düşmanıyla ortaklık yapmam

— Ama..

— Aması-maması yok. Ortaklığı tasfiye ediyoruz. Yoksa, sevgili eşin bantı izlerse. Hatta savcılar gazeteciler v.s.

— Adi pezevenk seni!..

— İltifatın için teşekkürler.

Ortaklık hemen orada tasfiye edildi. Cemal bey payına düşen tek şeyi aldı: Bir adet video bant.

Şimdi bazı okurlar, «Yahu böyle şey'den öykü olur mu be; tıpkı Yeşilçam klasiği» diyecekler ve buna rağmen öykünün sonunu da merak edecekler.

Şunu öncelikle söyleyeyim ki, Hulki beyler böyle yaşıyorlarsa, suç ne öykünün ne de yazarının.

Öykünün devamına gelince; Hulki bey, eskisinden beter bir ekonomik kriz içine düştü. Neredeyse battı batacak!... Eee n'aparsınız, kapitalizmin doğası böyle! Şimdi yeni bir ortak arıyor. Müstakbel ortağın genç ve güzel bir baldızının olması tercih nedeniymiş. Şehnaz hanım yeni bir şoför için kocasına baskı yapıyor. Nilay ise, 18-25 yaşları arasındaki gençlerin doğum tarihlerini, adreslerini ve varsa telefon numaralarını 900'lü telefonuna yazdırmalarını istiyor.

Ve bir not: Hulki beyin adresini veya Nilay'ın 900'lü telefonunun tam numarasını öğrenmek için beni aramayın sevgili okurlar. Gerçekte böyle bir aile yok. Bu uydurmaca bir öyküdür. Biliyorsunuz bizim işadamlarımızın tamamını dürüst ve namuslu kişilerdir. Hileli iflasa tenezzül etmedikleri gibi, tek bir kuruş vergi bile kaçırmazlar.

BASIN AÇIKLAMASI

Türkiye'de, 10 milyon civarında bulunan işsizler ordusunun sorunlarının sa-
vaşımını vermek amacıyla faaliyet yürüten İŞSİZLER DERNEĞİ, kuruluşundan bu
yana birçok kez polis baskınına uğradı. Ama derneğimize yönelik saldırılar bunlarla
sınırlı kalmadı; İki kez Dernekler Masası tarafından tamamen keyfi olarak kapatıldı.
"hukukun üstünlüğü tartışılmaz", "hukuk devletiyiz" gibi üst perdeden konuşma-
salar da, bunların demagojik söylemler olduğunu her uygulamada görüyoruz.

Derneğimiz pratikğinde bu bunlar var. Valilik, 6 Mayıs 1992 tarihinde hiç bir
hukuki yetkisi olmadığı halde derneğimizi süresiz kapattı. Ve dernek yöneticileri
hakkında da dava açtı. 18 Aralık 1992 tarihinde 2. Asliye Ceza mahkemesi'nin ka-
rarıyla dernek yöneticilerine üç ay ağır hapis cezası verildi. Anca'k mahkeme bunu
500 bin lira para cezasına çevirdi.

Mahkemenin derneğimizin açılmaması için herhangi bir kararı olmamasına
karşın, derneklek Masası yine keyfi bir tutumla derneğimizin açılmasını engelledi.
Yönetim kurul'nun girişimleri sonucunda, derneğimiz 17 Nisan 1993 günü açılmış
ve çalışmalarına başlamıştır.

Derneğimize ve demokratik kitle örgütlerine yapılan bu anti-demokratik uy-
gulamaları bir kez daha kınıyor, üyelerimizi derneğimizin çalışmalarına aktifçe
katılmaya çağırıyoruz.

İŞSİZLER DERNEĞİ YÖNETİM KURULU ADINA GÜLDEREN BAYSUNGUR

Devrim, Sosyalizm ve sınıfsız toplum mücadelemizin şehitleri geleceği kazanma kavgamızın
ilham kaynaklarıdır.

Onlar yaşamının direnmekten geçtiği, teslimiyeğin ölüme, direnişin zafere götürdüğü gerçeğini
gösterdiler. Yeni demokratik devrim, sınıfsız toplum için mücadelede ısrarı öğrettiler.

Çeşitli milliyetlerden Türkiye İşçi sınıfı ve halkının öncü müfrezesi, Türkiye Komünist Partisi/
Marksist-Leninist'in kurucu önderi, Başkan İbrahim Kaypakkaya yoldaşı anma vesilesiyle düzen-
lediğimiz gecede sizleri aramızda görmekten, gecemizi güçlendirmenizden, dayanışma mesajları ile
yanımızda olmanızdan büyük mutluluk duyacağız.

Yaşasın Devrimci Kardeşlik ve Dayanışma Ruhu...

Tarihi: 8 Mayıs 1993 Cumartesi

Saat: 16.00

Yer: Sporthalle / Köln
Almanya

İbrahim'i Anma Gecesi
Tertip Komitesi
Kaiser - Wilhelm Str. 252
4100 Duisburg 11-Almanya
Tel: 0203-40 79 85

KAMUOYUNA

1 MAYIS YASALLAŞMALIDIR!

1 MAYIS'DA ALANLARA!

İşçi sınıfının Enternasyonal Birlik, Mücadele ve dayanışma Günü içeriğine uygun bir şekilde özellikle 1 Mayıs Alanı'nda en geniş bileşimi sağlayacak güçlü ve görkemli bir şekilde kutlanmalıdır.

Daha güçlü ve görkemli kutlamada birlik ve dayanışma perspektifi ile hareket edilmelidir. bu çerçevede en geniş bileşimin oluşumun esas alacak ve hızlandıracaktır.

Biz aşağıda imzası olan Sosyalist, Yurtsever dergiler platformu olarak yukarıdaki bakış açısıyla;

1- 1 Mayıs yasallaşmalıdır!

2- 1 Mayıs devlet törenine dönüştürülmemelidir.

3- Genel olarak alanlarda, özel olarak da sınıfsal bir geleneğin devam ettirilmesi açısından 1 Mayıs alanı'nda kutlamada ısrar edilmelidir.

4- İşçi ve emekçiler 1 Mayıs'da üretimi durdurarak alanlara çıkmalıdır.

5- Bütün çevreleri, sınıfın ve emekçilerin örgütlülüklerini kapsayacak, birlikte hareket ettirecek 1 Mayıs'ı içeriğine uygun kutlanmasını sağlayacak en geniş bileşim sağlanmalıdır. 6- bu bileşimle bir üst koordinasyon komitesi oluşturulmalı, 1 Mayıs kutlaması ve komitece organize edilmelidir.

7- Sağlanacak bu bileşim herkesin kendini ifade edebilmesini dikkate almalı, korumalı ve eylem birliğini bozacak tutumlara izin vermemelidir.

Bu bakışla bizler en geniş bileşimin sağlanabilmesi ve ortak kutlama organizasyonunun oluşması için başta tüm işçi ve emekçi sendikaları olmak üzere ilerici, yurtsever, sosyalist çevrelere çağrıda bulunuyor, bu oluşumda aktif özne olarak yer almaya hazır olduğumuzu açıklıyor tüm duyarlı çevrelerin aynı sorumluluk bilinciyle hareket etmelerini bekliyoruz.

SOSYALİST-YURTSEVER DERGİLER PLATFORMU

Kurtuluş, Devrim, Komün, P.Y. Teori ve Pratik, Odak, İşçinin Yolu, Emek, Devrimci Mücadele, Emekğin Bayrağı, Newroz, Deng, Direniş, Ekimler, Newroz Ateşi, Serketin Dev. Proleterya, Barikat, Yeni Dünya İçin, Haziran Gurubu, Hedef, Medya Güneşi, adına Erdal Çınar.

